

Ungas livsvillkor i Rättviks kommun

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken 2024

• RÄTTVIKS •
• KOMMUN •

Förord

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning för att göra rätt prioriteringar och satsningar i en kommun. Tillsammans med länets alla kommuner genomför Rättviks kommun LUPP-enkäten vart tredje år för årskurs 8 och år 2 på gymnasiet.

Ungdomsenkäten LUPP står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och är ett nationellt verktyg för att följa upp ungas livssituation. Undersökningen tar ett brett grepp om ungas vanor och attityder med frågor inom åtta områden; skola, fritid, hälsa, trygghet, samhälle, demokrati, arbete och framtid. Denna rapport är en analys av enkätresultatet och kommer ge en inblick i hur ungdomar i Rättviks kommun upplever sin vardag, vad det gör på fritiden, om Rättvik är en trygg plats, möjligheter till inflytande trivsel i skolan och hur de mår.

Med LUPP som underlag kan tjänstepersoner och politiker arbeta vidare med att utveckla ungdomspolitiken. Tillsammans med resultat från andra undersökningar utgör enkätsvaren från LUPP en god grund för att kunna identifiera utvecklingsområden; sätta upp mätbara mål och få indikationer på förbättringsområden. LUPP är ett verktyg som ger oss kunskap om hur unga har det. För att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor bör hela rapporten läsas.

Tack till alla tjänstepersoner som varit delaktiga i arbetet. Ett extra stort TACK till alla er ungdomar som valt att svara på enkäten och delat med er av era upplevelser som ung i Rättviks kommun.

Malin Norberg

Ungdomsstrateg

Rättviks kommun

Innehållsförteckning

Inledning	4
Sammanfattning	7
A. Bakgrundsfrågor	10
B. Fritid	14
C. Skola	26
D. Hälsa	49
E. Trygghet	69
F. Samhälle och demokrati	83
G. Arbete	96
H. Framtid	101
Referenslista	109

**Rapporten är
färgkoordinerad!**

Hitta den del du vill
läsa genom att följa
färgen.

Färgval för grafer

Tjej högstadiet	2024	Stämmer inte alls
Kille högstadiet	2021	Stämmer delvis
Tjej gymnasiet	2019	Stämmer helt
Kille gymnasiet	2015	

Inledning

Lupp står för *lokal uppföljning av ungdomspolitiken* och är en ungdomsenkät som tillhandahålls av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Lupp-enkäten är ett verktyg som ger regioner och kommuner mer kunskap om ungas livssituation. Det är även ett redskap för att arbeta systematiskt med utveckling av ungdomspolitiken lokalt och regionalt.

Ungdomspolitiken är sektorsövergripande och påverkar ungdomars liv inom olika områden så som skola och utbildning, arbete, boende, hälsa, fritid, trygghet, kultur och inflytande. Alla statliga beslut och insatser ska ha ett ungdomsperspektiv, då ungdomspolitiken är bindande för myndigheter. LUPP kan bidra till förändring av den lokala ungdomspolitiken; det uppger 86 procent av alla kommuner som deltagit i MUCF:s utvärdering. Med cirka 70 frågor inom åtta olika områden; fritid, skola, hälsa, trygghet, samhälle, demokrati, arbete och framtid ger LUPP-undersökningen en god uppfattning om ungas tillvaro i samhället.

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning i Rättvik kommuns arbete för att kunna göra rätt prioriteringar och satsningar. Både Barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. Genom LUPP får vi ett värdefullt stöd att luta oss mot när vi vill arbeta kunskapsbaserat med frågor som rör unga. Mot bakgrund av detta har Rättviks Kommun genomfört LUPP-enkäten vart tredje år sedan 2015 och har därmed många års insamlade upplevelser från unga i kommunen att jämföra och analysera.

LUPP OCH BARNKONVENTIONEN

Sedan 1 januari 2020 är FN:s konvention om barnens rättigheter- barnkonventionen, lag i Sverige. I och med detta stärks barn och ungas rättigheter till goda levnadsvillkor. Med utgångspunkt i de fyra vägledande grundprinciperna - alla barns lika värde; barnens bästa vid alla beslut; rätt till liv, överlevnad och utveckling samt rätten att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet, ska varje kommun skapa de bästa förutsättningarna för barn och unga. Kopplat till Luppens målområden har vi som förstärkning lyft in artiklar från Barnkonventionen.

Syfte och mål med Lupp

Att förbättra livsvillkoren för unga är ett samhällsekonomiskt intresse eftersom bland annat socialt utanförskap, arbetslöshet, långtidssjukskrivningar, psykisk sjukdom, ohälsa och missbruk kostar samhället stora summor och kan orsaka de enskilda individerna och deras närstående stort lidande. Genom ungdomsenkäten Lupp skapas möjligheter att sätta upp mätbara mål och få indikationer inom vilka områden fler insatser / åtgärder. Lupp ger oss även kunskap om i vilka skolor det finns utrymme för förbättring, hur jämställdheten ser ut mellan pojkar och flickor, hur tryggheten upplevs och hur fysisk och psykisk och hälsa respektive ohälsa ser ut.

Ungdomspolitikens mål

Ungdomspolitikerna är sektorsövergripande och påverkar ungdomars liv inom olika områden som skola och utbildning, arbete, boende, hälsa, fritid, trygghet, kultur och inflytande. Alla statliga beslut och insatser ska ha ett ungdomsperspektiv, då ungdomspolitikerna är bindande för myndigheter. För kommuner och regioner är ungdomspolitikerna tvingande då den vilar på barnkonventionen och de mänskliga rättigheternas grunder.

Sveriges ungdomspolitiska mål är att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Målet gäller alla statliga beslut och insatser som berör ungdomar mellan 13–25 år.

Genomförande

Svarsperioden för LUPP-enkäten 2024 pågick under oktober och november. Enkäten introducerades för ungdomarna i klassrumsmiljö och besvarades på skoltid via en digital enkätlänk. Att besvara enkäten är frivilligt, kommunens ungdomsstrateg har besökt alla klasser vid genomförandet för att informera vikten av att svara, hur svaren används och närvara vid eventuella frågor.

Urval, svarsfrekvens och representativitet

Undersökningens urval omfattar 84 elever i årskurs 8 samt 116 elever i årskurs 2 på gymnasiet. Eleverna från årskurs 8 går på Rättviksskolan och Furudals skola, elever från årskurs 2 går på Stiernhööksgymnasiet. Svarsfrekvensen för respektive årskurs blev för högstadiet 86% och gymnasiet 88%. Bortfallet beror ofta på att hela klasser inte haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka. För vissa frågor finns det internt bortfall; ungdomar har på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna.

Analys och målgrupp

Resultatet från LUPP-enkäten har analyserats i analysloopar med berörda personer inom respektive förvaltning i Rättviks kommun. Resultatet i rapporten har sammanställts av kommunens ungdomsstrateg för att i denna rapport ge en bild av ungdomars upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder och kön för att ge en grundläggande information och kunskap om hur unga med olika könstillhörighet upplever sin verklighet. Observera att nedbrytningarna endast redovisas om minst 10 personer har svarat i den aktuella gruppen. För att kunna identifiera förändringar har resultatet även en jämförelse över tid från tidigare svarsperioder; 2015, 2018 och 2021. Dessa jämförelser görs i utvalda frågor. Att jämföra över tid för att se trender i ungas livssituation och levnadsvanor ger kommunen bättre förutsättningar att utveckla och eventuellt anpassa det ungdomspolitiska arbetet.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej finns alternativet ”annan könstillhörighet”. Resultatet visar endast skillnader mellan de som identifierar sig som killar eller tjejer eftersom de som svarar ”annan könstillhörighet” är väldigt få till antalet.

Jämförelse med rikssnitt för Lupp 2024

I den löpande texten samt i tabeller berörs även jämförelser med rikssnittet för Lupp-resultatet. Rikssnittet är inget nationellt snitt för samtliga kommuner i Sverige utan innefattas endast de kommuner som deltog i LUPP året 2024.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B. Fritid, C. Skola, D. Hälsa, E. Trygghet F. Samhälle och demokrati G. Arbete och H. Framtid. För att göra materialet mer överskådligt visar rapporten de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna. Fullständig redovisning av samtliga frågor och svarsalternativ går att finna på MUCF:s LUPP-portal. Alla diagram visar resultatet i %.

Sammanfattning

Barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som rör barn och unga alltid ska utgå ifrån ett barn- och ungdomsperspektiv. Därav är det viktigt för kommuner och regioner att bedriva kunskapsgrundade arbete om barn och ungas livssituation. LUPP-enkäten kan användas som ett verktyg för att kommuner och regioner ska få en bättre bild av ungas livssituation lokalt men också om lokala satsningar gett någon inverkan på de ungas liv.

I detta avsnitt presenteras en sammanfattning av LUPP-resultatet för Rättviks kommun. Fokus riktas mot skillnader och likheter mellan tjejer och killar samt jämförelser gentemot tidigare årsresultat.

Bakgrundsfrågor

Svarsgruppen består av 86 ungdomar från högstadiet på Rättviksskolan och Furudals skola. Av dessa är 50% tjejer, 48% killar och 2% annan könstillhörighet. Av dessa elever uppger 82% att det är heterosexuella, 1% bisexuella, 1% homosexuella och 16% osäker/annat/ vill inte definiera. 83% av svarsgruppen uppger att de är födda i Sverige, 1% födda i Norden, 9% födda i Europa och 7% födda utanför Europa. 9% uppger att de har en nedsatt funktion eller en långvarig sjukdom.

I gymnasiet är det 116 ungdomar som svarat från Stiernhööksgymnasiet. Av dessa är 46% tjejer, 49% killar och 5% annan könstillhörighet. Av dessa uppger 89% att det är heterosexuella, 6% bisexuella, 2% homosexuella och 3% osäker / annat / vill inte definiera. 96% av svarsgruppen uppger att de är födda i Sverige, 3% födda i Norden, 0% födda i Europa och 1% födda utanför Europa. 14% uppger att de har en nedsatt funktion eller en långvarig sjukdom.

Fritid

Majoriteten av ungdomarna i Rättviks kommun är nöjda med sin fritid. Sedan 2015 har dock könsskillnaden i frågan ökat. Andelen tjejer som är nöjda med sin fritid har minskat samtidigt som killarna i gymnasiet är mindre nöjda 2024 än 2023.

Killarna i gymnasiet och tjejerna på högstadiet är fortsatt mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter än vad tjejerna i gymnasiet och killarna i högstadiet är.

Andelen ungdomar som är medlem i en förening har succesivt minskat sedan 2015. En hög andel av både tjejer och killar brukar träna/idrotta/gymma minst en gång i veckan. Över hälften av killarna anger att de spelar tv-spel, online-spel eller dataspel flera gånger i veckan.

Skola

En hög andel av ungdomarna i Rättviks kommun svarar att det är nöjda med skolan totalt sett. En högre nöjdhet syns i gymnasiet än i högstadiet där killarna är mer nöjda än tjejerna. Andelen nöjda med sin skola har ökat sedan 2015 förutom hos tjejerna på högstadiet där det har minskat.

Majoriteten är nöjda med stämningen i skolan och att lärare behandlar killar och tjejer lika. När det kommer till våld, rasism, sexuella trakasserier och mobbning förekommer detta oftare på högstadiet än på gymnasiet. I jämförelse mot rikssnittet förekommer rasism i högre grad på högstadiet.

Hälsa

En hög andel av ungdomarna i Rättviks kommun är nöjda med livet som helhet. En högre nöjdhet med livet syns hos killarna.

Killar svarar i högre grad än tjejer att de bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra. Sedan 2015 har andelen som bedömer sin hälsa som mycket bra eller ganska bra minskat.

Tjejer svarar i högre grad än killar att de har regelbundna psykiska och somatiska besvär. 71% av tjejerna på högstadiet svarar att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare. Medan killarna på högstadiet svarar 13%.

När det kommer till vad ungdomarna själva tror att deras besvär beror på uppger majoriteten att det beror på skolarbete. Andelen ungdomar som väljer att hoppa över måltider har sedan 2015 succesivt ökat. Under 2015 hoppade 31% av tjejerna i högstadiet över frukost jämfört med 49% 2024. Under 2015 hoppade 19% av tjejerna på högstadiet över lunch jämfört med 40% 2024.

Trygghet

En stor majoritet av ungdomarna är oftast eller alltid trygga på olika platser i kommunen. Tryggheten är dock lägre på buss, tåg eller liknande och på stan eller i centrum. Tjejerna på högstadiet känner sig minst trygga i skolan.

Vad gäller utsatthet för mobbning/trakasserier/utfrysning är tjejerna på högstadiet den grupp som utsatts i högst grad. Av dessa som utsatts för mobbning/trakasserier/ utfrysning utsattes de flesta i skolan.

Andelen ungdomarna som vet vart de kan vända sig för att få stöd vid illa behandling har ökat sedan 2015.

Samhälle och demokrati

Andelen unga som är intresserade av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder har sedan 2015 minskat. Även andelen unga som vill vara med och påverka i kommunen har minskat markant sedan 2015. I jämförelse mot rikssnittet ligger Rättviks kommun lägre i frågorna.

Det vanligaste sättet ungdomarna engagerar sig på är att diskutera samhällsfrågor/politik med vänner eller familj, följt av att gilla/dela inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet.

En majoritet av ungdomarna i Rättviks kommun vet inte till vem eller vart de ska vända sig om de vill påverka i kommunen. En stor anledning till att man inte vill vara med och påverka är att man inte är tillräckligt intresserad.

Hälften av ungdomarna på gymnasiet har mycket stort eller ganska stort förtroende för politiker vilket är en ökning från 2015. Hälften av tjejerna i högstadiet har mycket stort eller ganska stort förtroende för vuxna i allmänhet. Sedan 2015 har förtroendet minskat från 82% till 50%. Majoriteten av ungdomarna vet inte vilka rättigheter de har enligt barnkonventionen.

Arbete

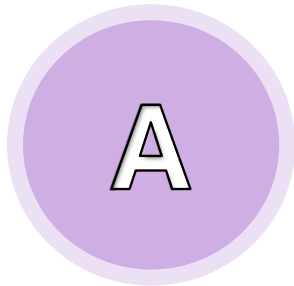
Andelen ungdomar i gymnasiet som hade ett sommarjobb i somras var hög, 76% av tjejerna respektive 90% av killarna. Vad gäller arbete finns det relativt tydliga skillnader mellan högstadiet och gymnasiet. Majoriteten av dem som hade ett sommarjobb kontaktade arbetsplatsen själva.

Framtid

Majoriteten av ungdomarna på högstadiet skulle vilja gå på gymnasiet efter grundskolan. En högre andel killar tror att de kommer välja ett yrkesprogram på gymnasiet än tjejerna.

Det finns tydliga skillnader mellan killar och tjejer när det kommer till tankar om framtiden. Andelen tjejer i gymnasiet som tror att de kommer läsa vidare har en högre procent än killarna, 47% av tjejerna svarar ja, jag tror jag kommer att läsa vidare medan 19 % av killarna svarar ja.

Det bästa med att bo i Rättviks kommun är familj samt släkt, men även kompisar, partner och fritidsintressen.

BAKGRUNDSFRÅGOR

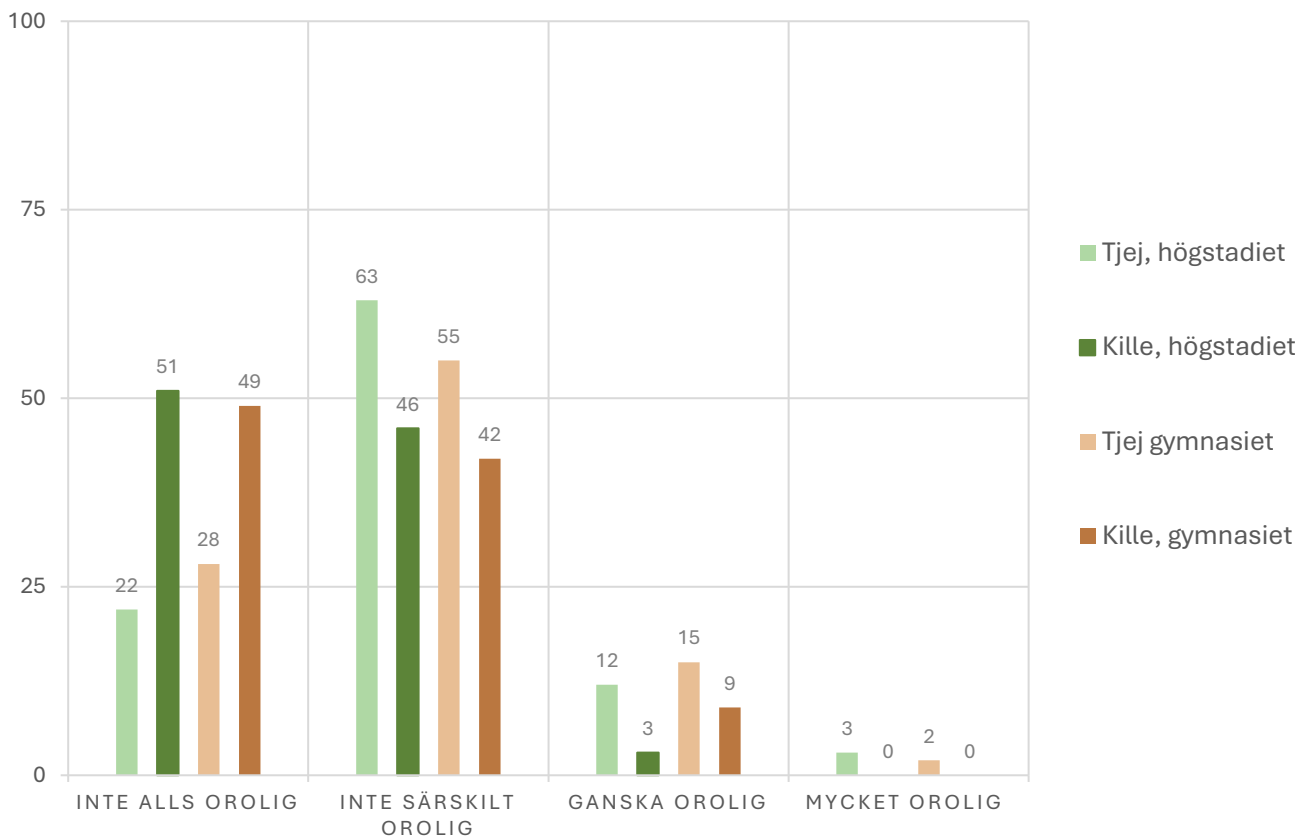
I detta avsnitt innehåller bakgrundsfrågor om ungdomarna och deras familjesituation. Som det framgår nedan är det totalt 86 stycken som svarat i årskurs 8 på högstadiet, varav 50% tjejer 48% killar och 2% annan könstillhörighet. I gymnasiet är det 116 stycken som svarat, varav 46% tjejer, 49% killar och 5% annan könstillhörighet.

Högstadiet	Gymnasiet
86% svarsfrekvens	88% svarsfrekvens
50% tjejer	46% tjejer
48% killar	49% killar
2% annan könstillhörighet	5% annan könstillhörighet
82% heterosexuell	89% heterosexuella
1% bisexuell	6% bisexuella
1% homosexuell	2% homosexuella
16% osäker / annat / vill inte definiera	3% osäker / annat / vill inte definiera
83% födda i Sverige	96% födda i Sverige
1% födda i Norden	3% födda i Norden
9% födda i Europa	0% födda i Europa
7% födda utanför Europa	1% födda utanför Europa
9% har en nedsatt funktion / långvarig sjukdom	14% har en nedsatt funktion / långvarig sjukdom

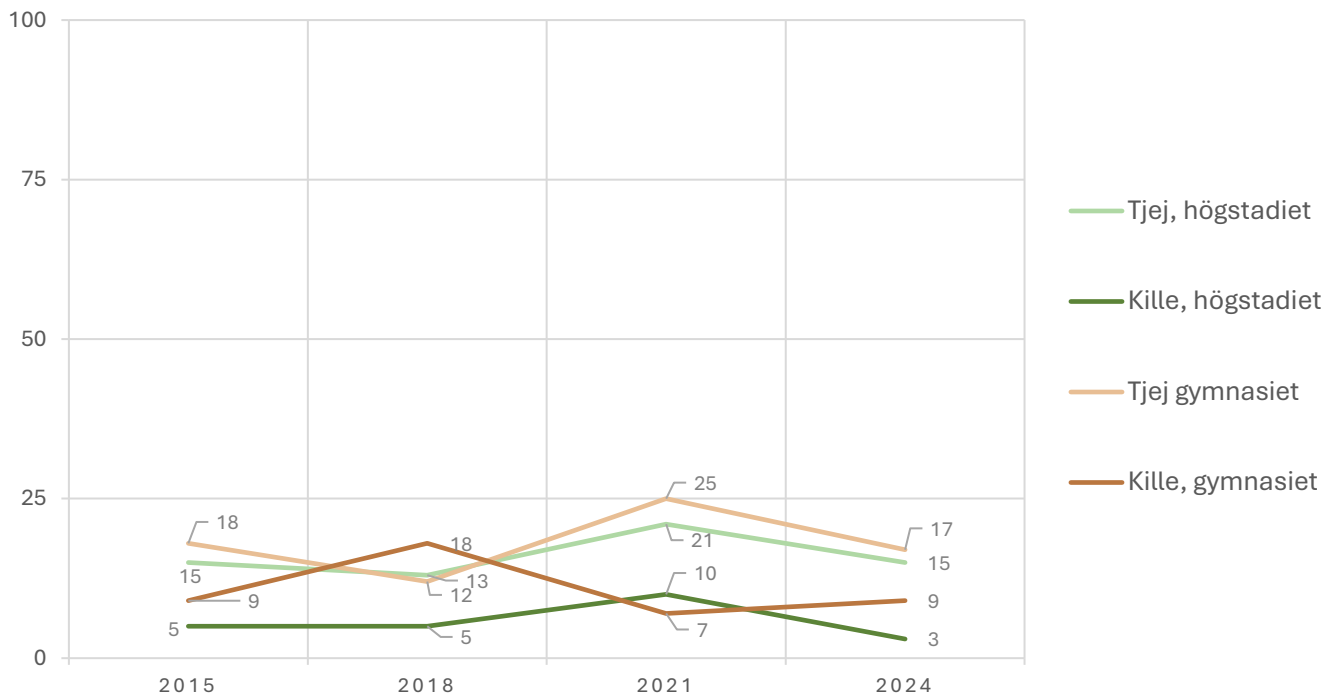
A1. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

	Högstadiet		Gymnasiet	
	Förälder A	Förälder B	Förälder A	Förälder B
Arbetar	93%	82%	96%	88%
Studerar	1%	5%	0%	1%
Föräldraledig	1%	0%	1%	2%
Arbetslös	0%	5%	0%	2%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	3%	5%	2%	2%
Älderspensionär	0%	1%	1%	1%
Annat	1%	1%	0%	2%
Vet inte	1%	1%	0%	2%

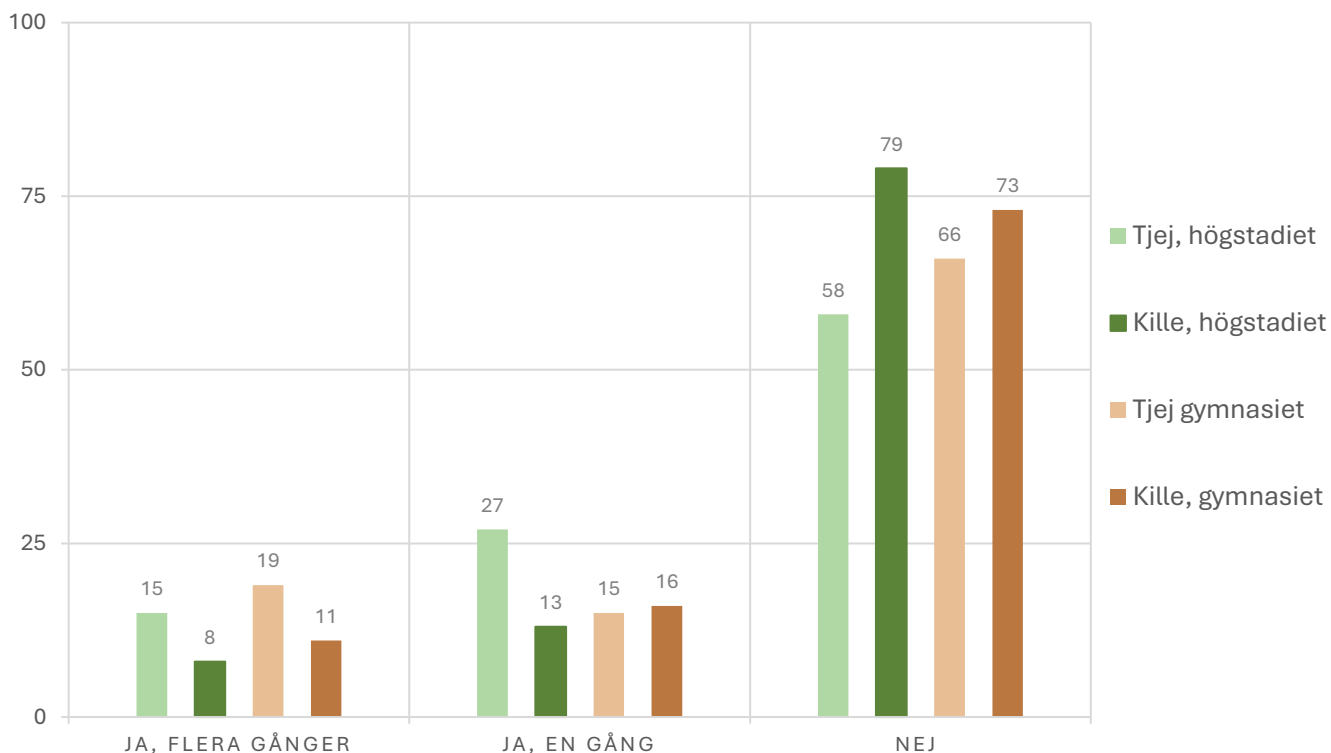
A2. I vilken grad är du orolig för dina föräldrar ekonomi?

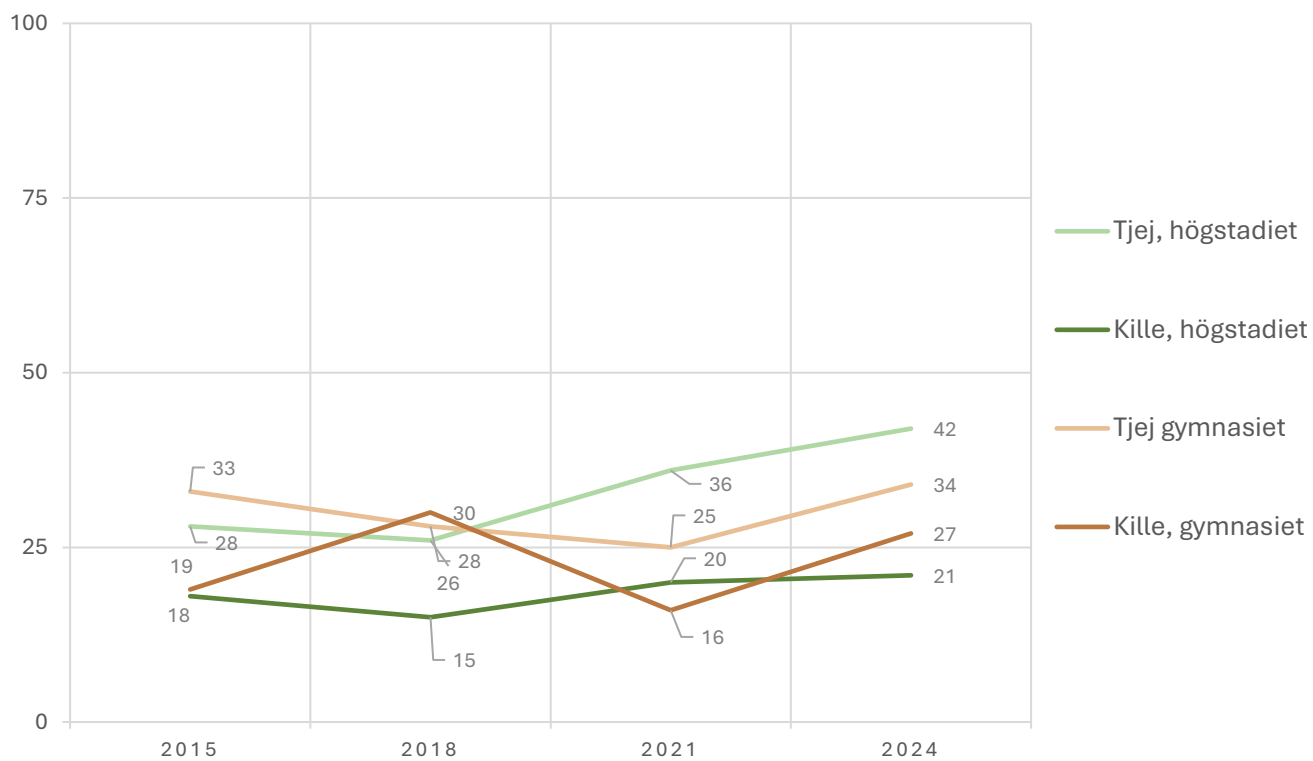
A2a. Andelen som svarat att de är 'mycket' eller "ganska" orolig för din/dina föräldrar ekonomi. Utveckling över tid.

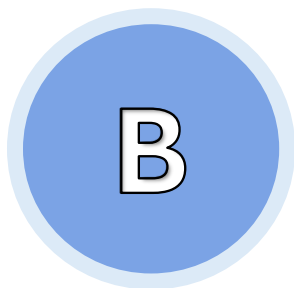

A3. Under de senaste sex månaderna, har det hänt natt du inte kunnat göra något eller inte kunna köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

A3a. Andelen som svarat "Ja, flera gånger" eller "Ja, en gång". Utveckling över tid.

FRITID

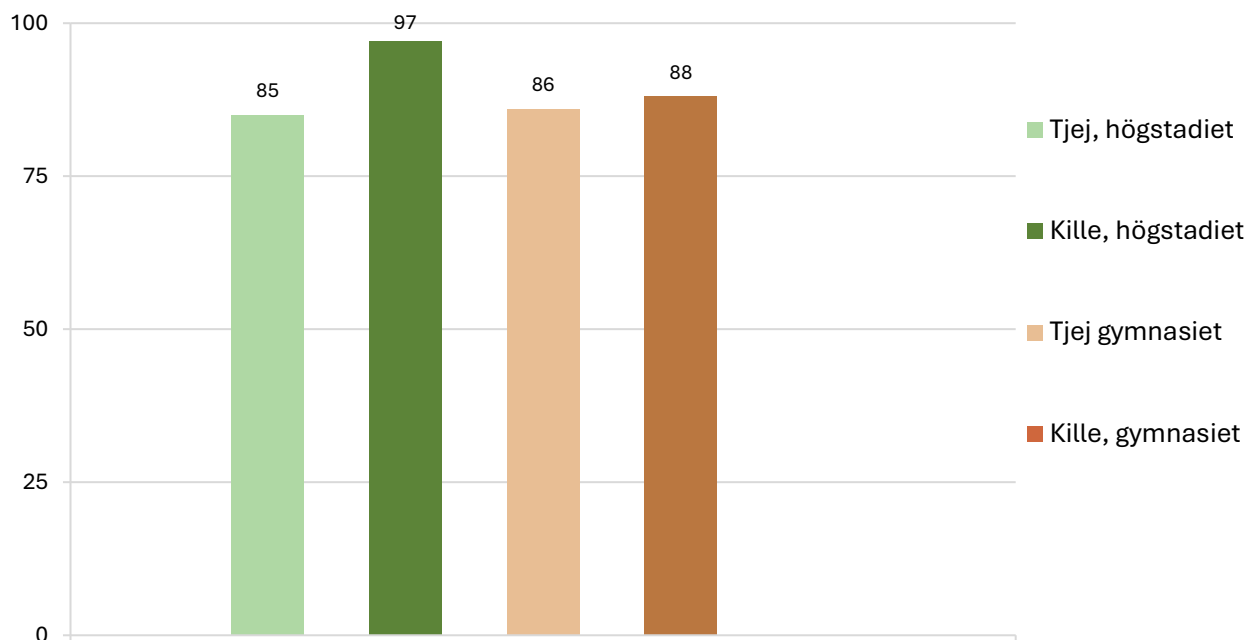

I enkäten har ungdomarna svarat på frågor om hur de uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden samt hur ofta de deltar på olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar i kommunen.

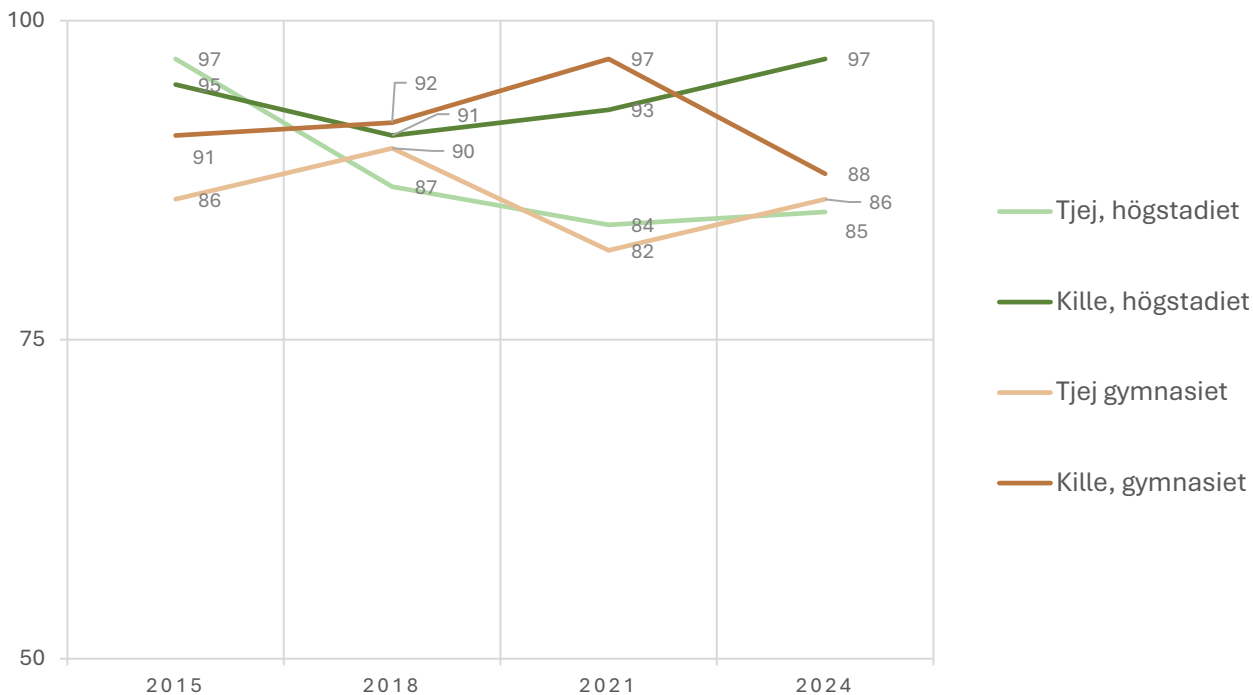
I MUCF rapport ”*ungas rätt till en meningsfull*” redogörs i vilken utsträckning unga uppger att de tar del av bland annat idrottsaktiviteter, kultur och föreningsmedlemskap på fritiden. Några av slutsatserna från rapporten är att färre utför idrottande inom föreningar samt att skolan och arbete framgår vara det vanligaste hinder för fritid. Mellan könen är det vanligare att tjejer upplever att de har för lite fritid samtidigt som de är vanligare att killar upplever att de har för mycket fritid. Rapporten drar även slutsatsen att unga som upplever att de har lagom med fritid har lägre risk att ha symptom på psykisk ohälsa än andra unga.¹

¹ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Ungas rätt till en meningsfull fritid – tillgång, trygghet och hinder. Ung idag. 2020.

B1. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid?
Andelen som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

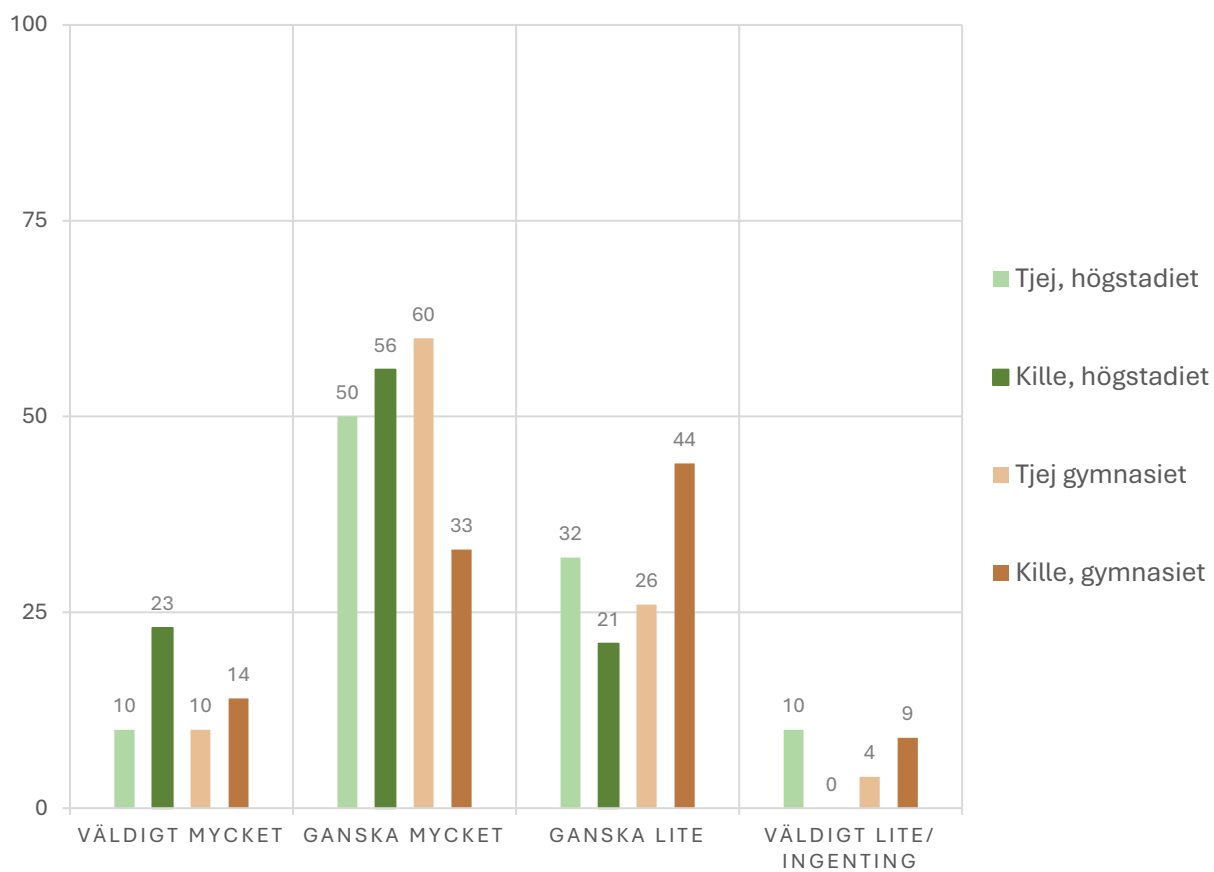
B1a. Andel nöjda med sin fritid: Utveckling över tid.

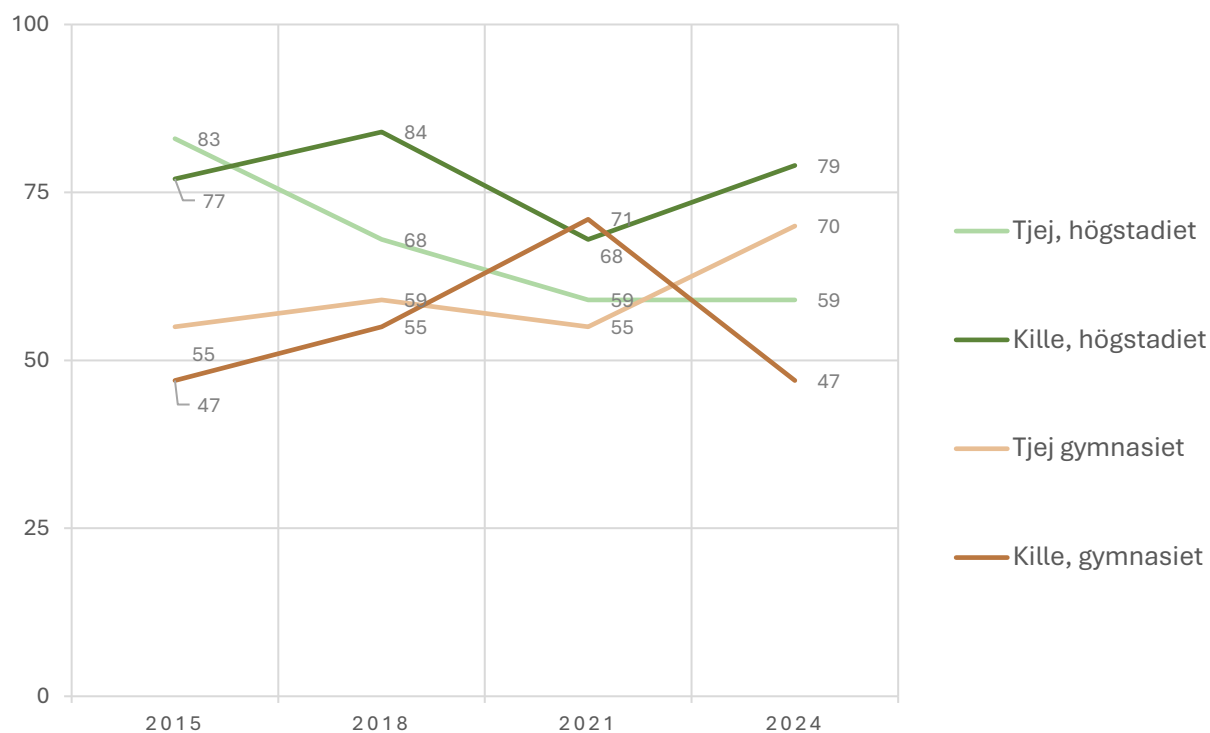
B1b. Andelen nöjda med sin fritid: Jämförelse med riksnittet.

Rättviks kommun Högstadiet	91%
LUPP 2024 Högstadiet	91%
<hr/>	
Rättviks kommun Gymnasiet	87%
LUPP 2024 Gymnasiet	87%

B2. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

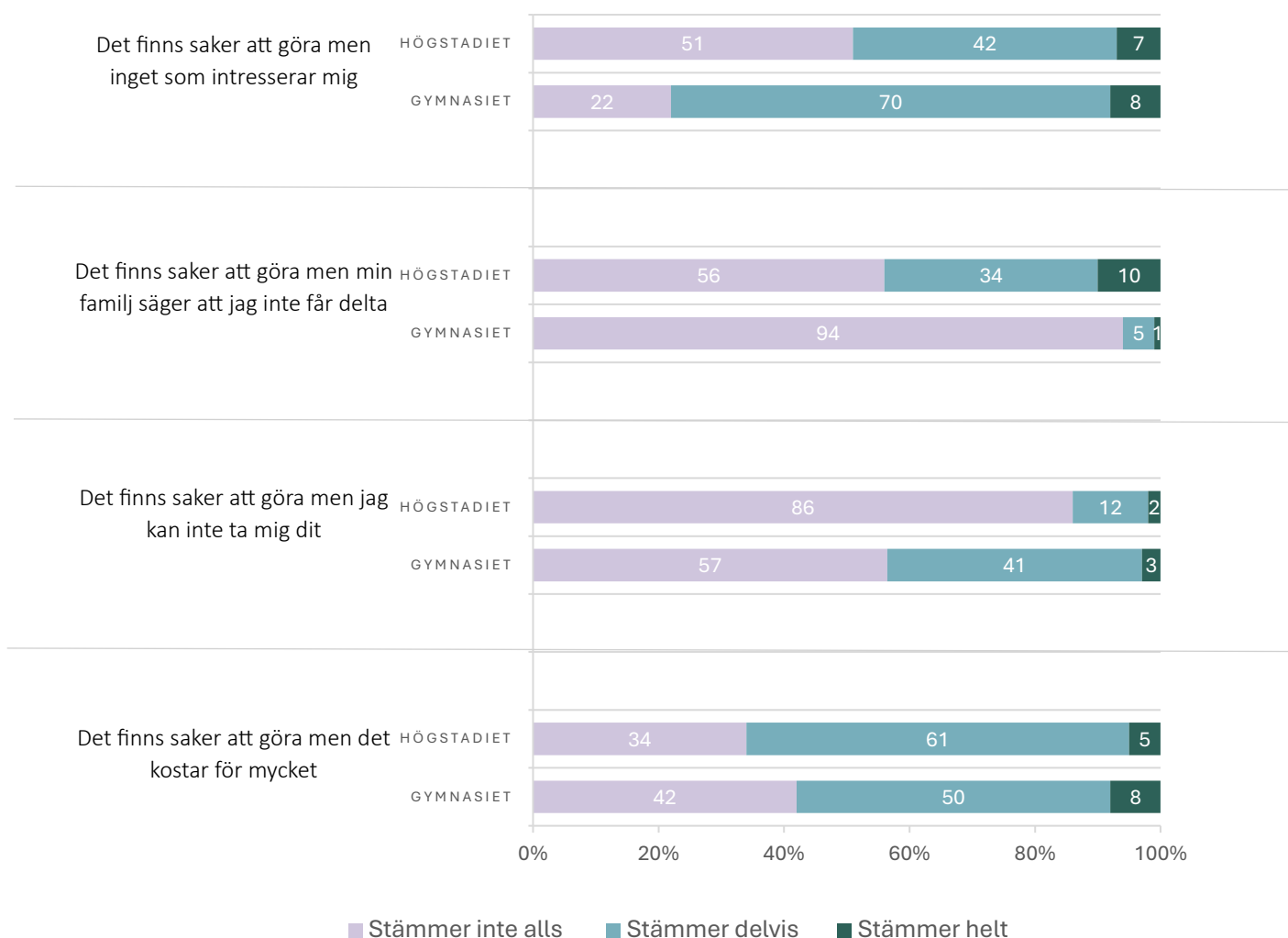
B2a. Andelen som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse över tid.

B1b. Andelen som svarat att det finns väldigt mycket eller ganska mycket att göra på fritiden: Jämförelse med rikssnittet.

Rättviks kommun Högstadiet	69%
LUPP 2024 Högstadiet	71%
Rättviks kommun Gymnasiet	59%
LUPP 2024 Gymnasiet	61%

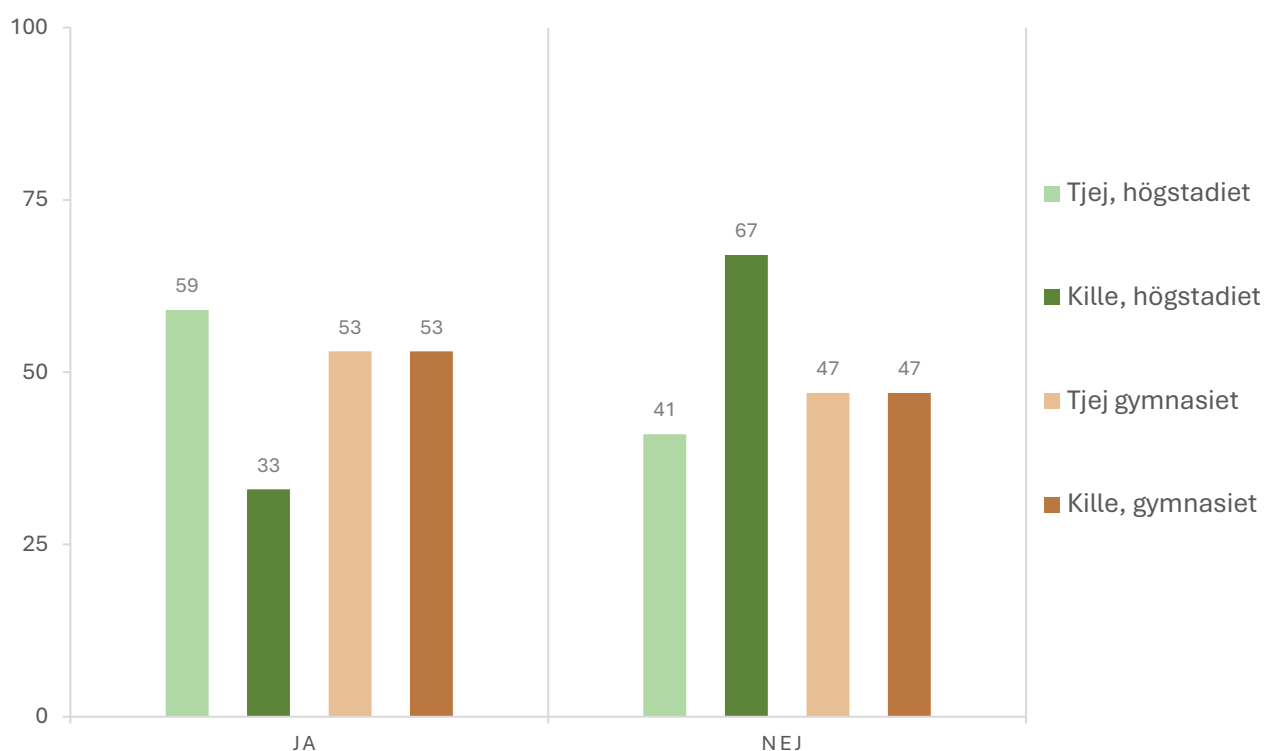
B3. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

Orsaker att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick ta ställning till några påståenden om fritidsutbudet. Resultatet av dessa frågor kan visa om det finns hinder som begränsar killars och tjejers fritid. Gymnasiet uppger i högre grad att det finns saker att göra men inget som intresserar mig. Samtidigt upplever killarna i gymnasiet, 53% att det finns ganska lite eller ingenting att göra på fritiden. I högstadiet anger 66% att det finns saker att göra men det kostar för mycket.

B4. Är du medlem i någon förening?

B4a. Andelen som är medlem i en förening, utveckling över tid

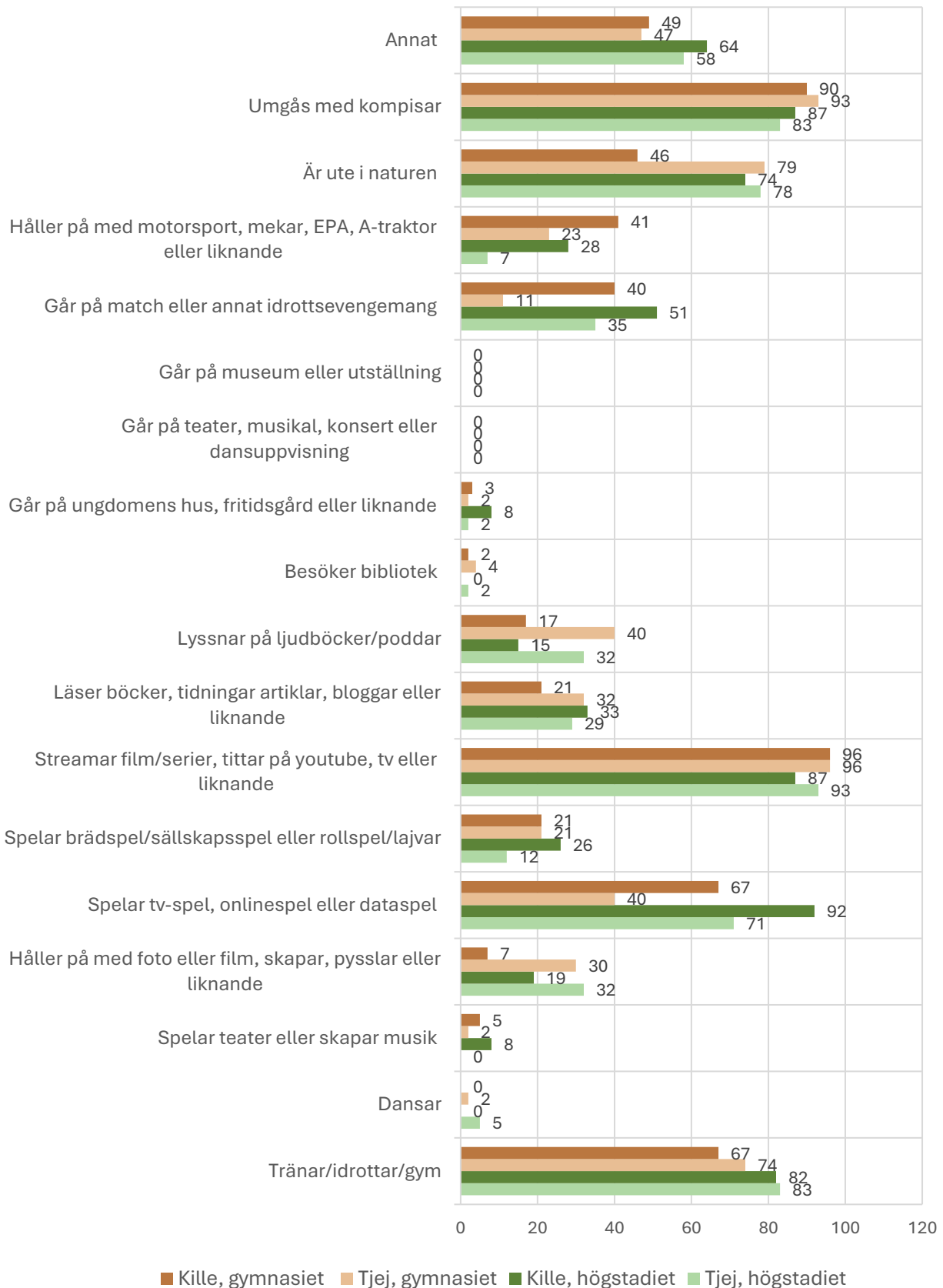
Vad ungdomar gör och hur ofta

I diagram B5 redovisas vilka aktiviteter ungdomar regelbundet sysselsätter sig med. Vad som framgår är att den vanligaste sysselsättningen bland både killar och tjejer är att streama film/serier, titta på Youtube, tv eller liknande. Runt 93% svarar att de brukar göra detta minst en gång i veckan. Ungdomarna umgås även med kompisar i hög utsträckning, och många tränar/idrottar/gymmar regelbundet.

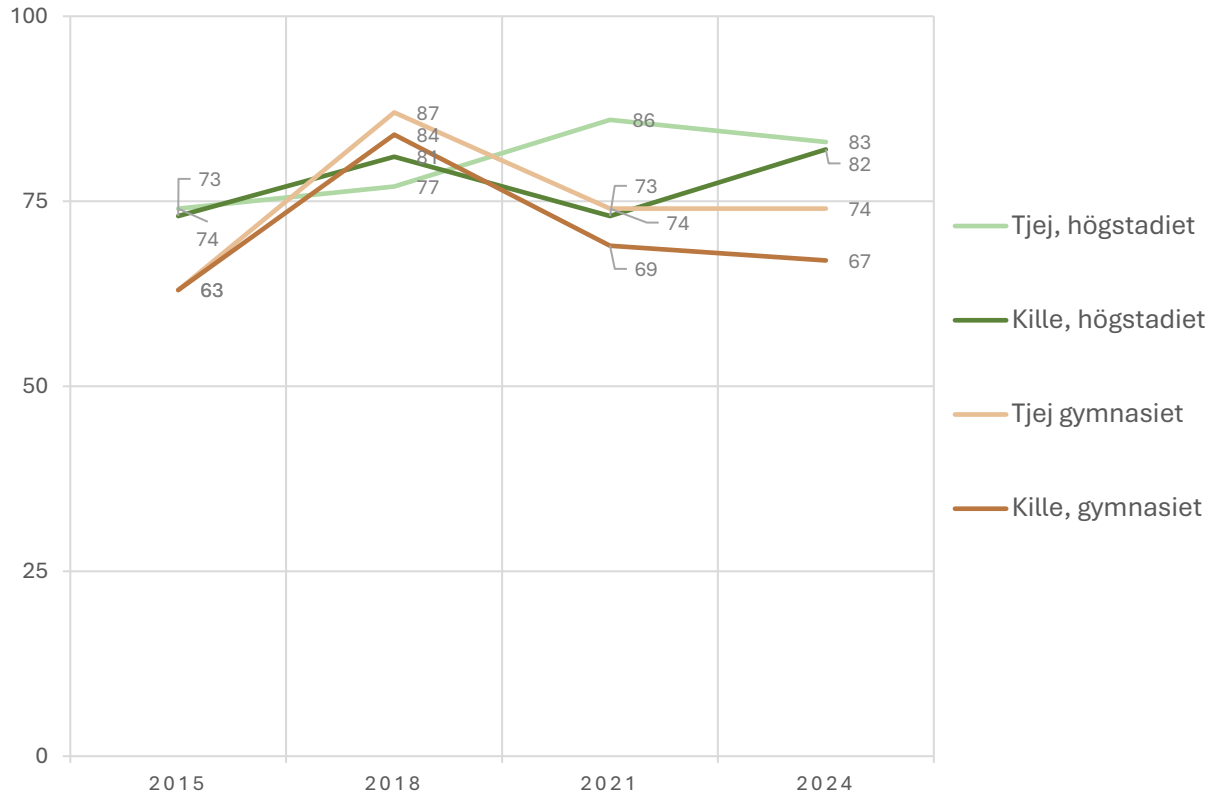
Diagrammet visar att det finns skillnader mellan könen, killarna spelar mer tv-spel, online-spel eller dataspel än tjejerna. Tjejerna svarar däremot i högre grad än killarna att de lyssnar på ljudböcker/poddar, håller på med foto/film, skapar innehåll för sociala medier, tecknar/målar, pysslar, syr samt dansar.

I diagram B5a+b redovisas en utveckling över tid i hur ofta ungdomarna tränar/idrottar och hur ofta de spelar du teater/gör musik/dansar eller håller på med foto/film/tecknar/målar/skriver/pysslar/syr? Andelen som svarat ”en gång i veckan” eller oftare. Vad som framgår är att det är vanligare bland högstadiet att träna/idrotta regelbundet än på gymnasiet. Utvecklingen för att hålla med teater/göra musik/dansa/foto/film/teckna/måla/skriva/pyssla och sy har sedan 2018 gått ner i procent. Från ett genomsnitt på 42% till 27%.

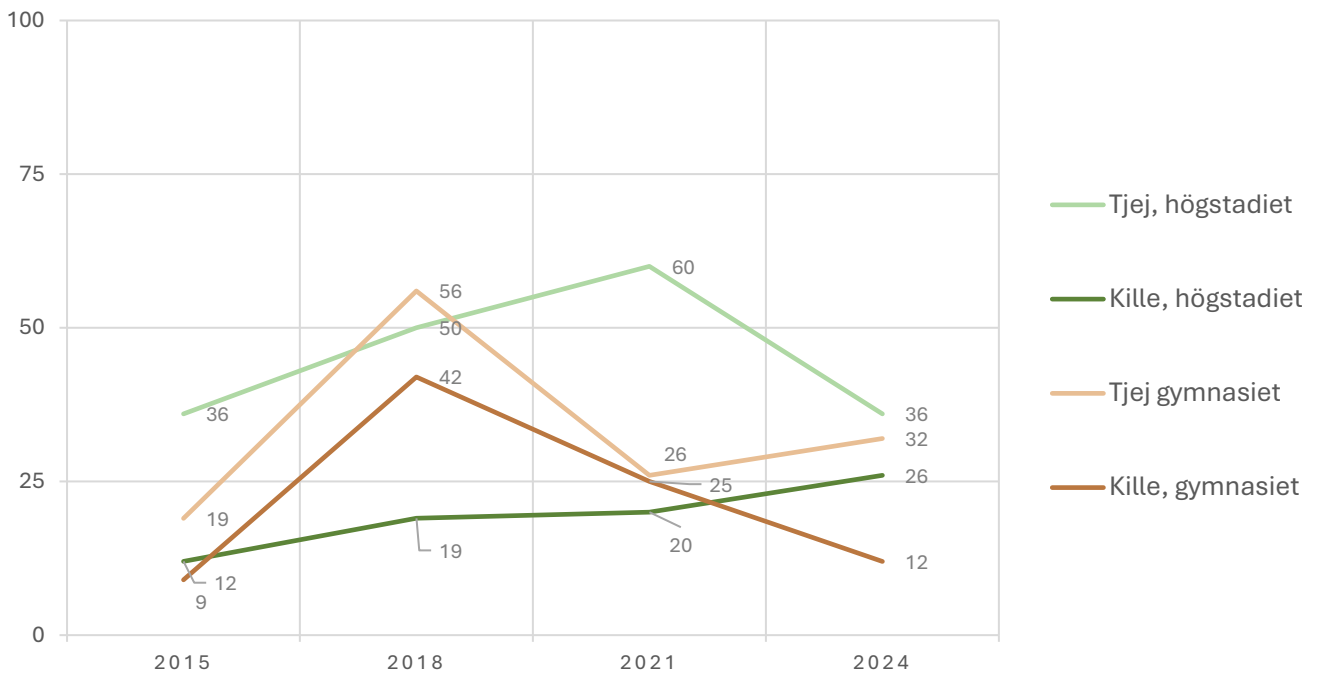
**B5. Hur ofta gör du följande saker på din fritid?
Andelen som svarat "en gång i veckan" eller oftare.**

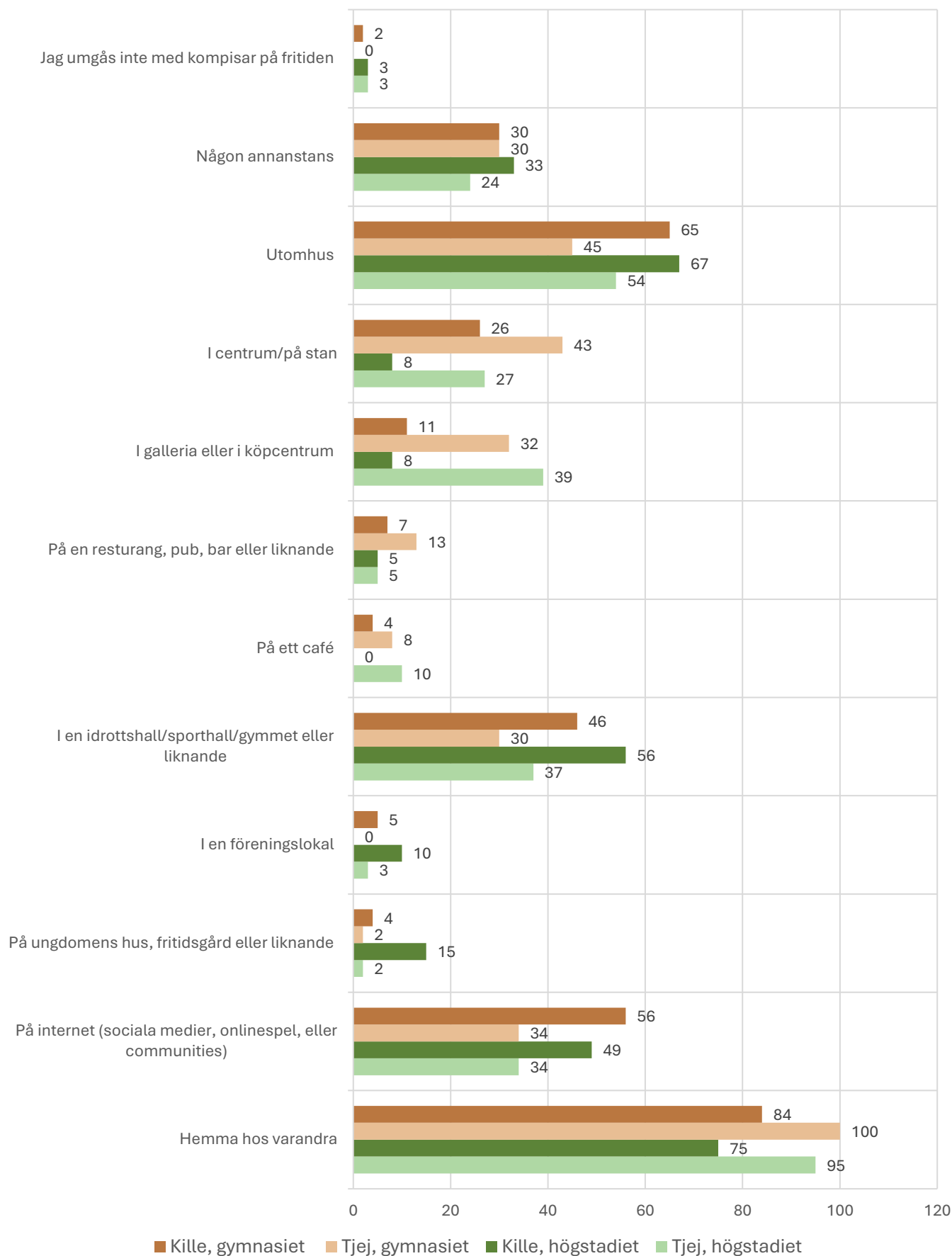
B5a. Hur ofta tränar/idrottar du?
 Andelen som svarat "en gång i veckan" eller oftare. Utveckling över tid

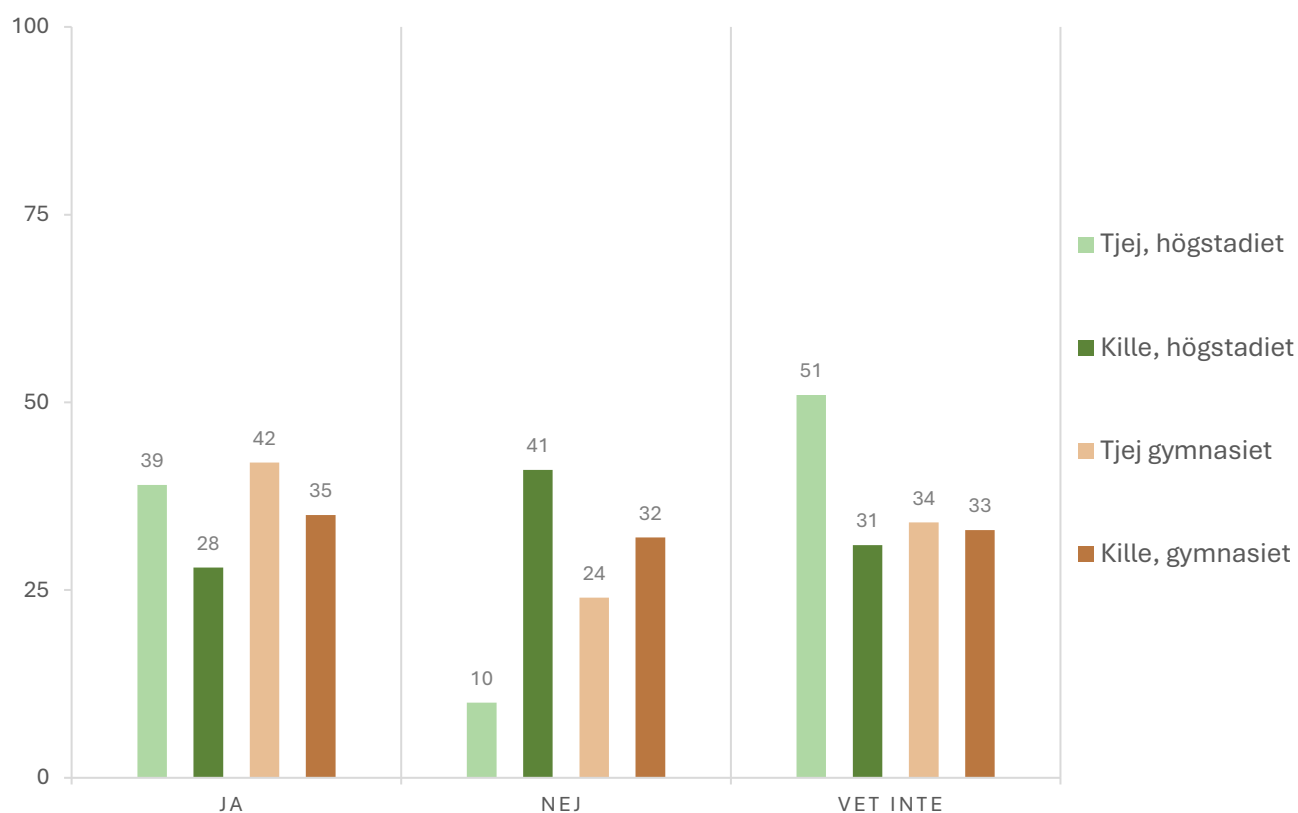
B5b. Hur ofta gör spelar du teater/gör musik/dansar eller håller på med foto/film/tecknar/målar/skriver/pysslar/syr? Andelen som svarat "en gång i veckan" eller oftare. Utveckling över tid.

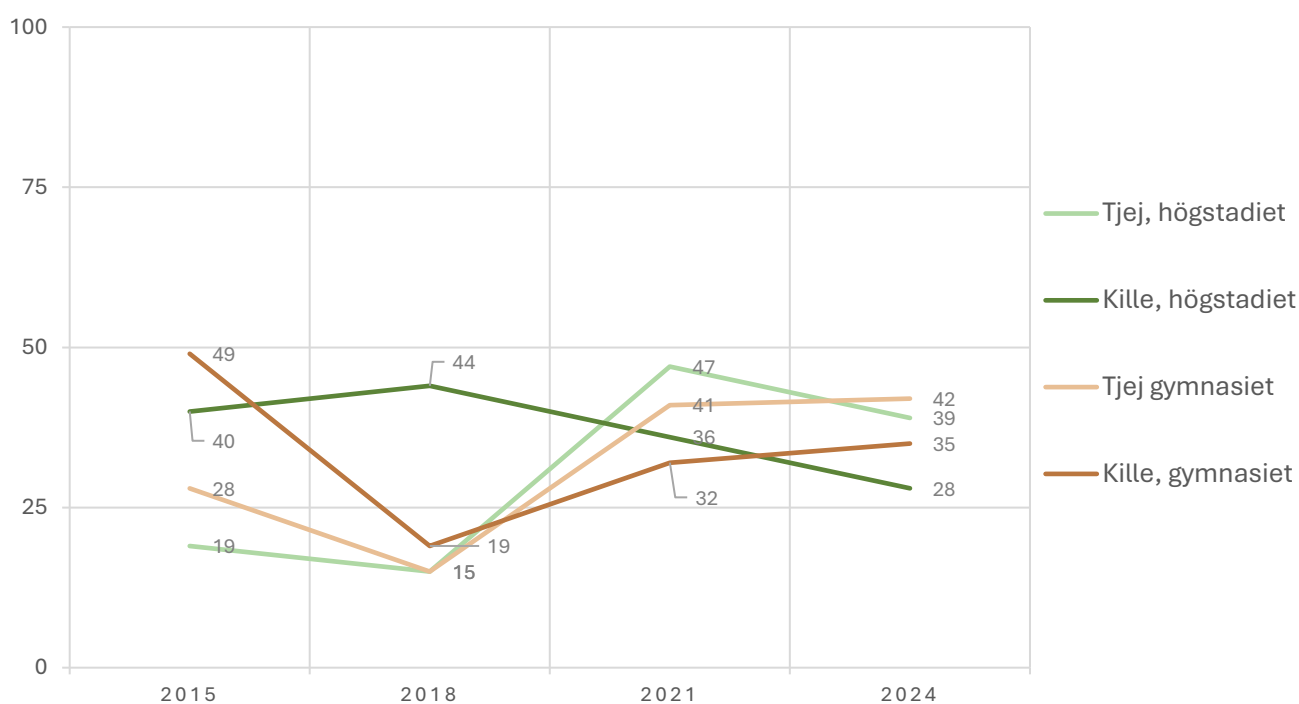
B6 När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

B7. Tycker du det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

B7a. Andelen som saknar fritidsaktiviteter; utveckling över tid.

Hur kan din fritid bli bättre?

Högstadiet

Mer spel

Kanske mer ställen man kan hänga med sina kompisar

Mera prova på sporter som ska vara gratis

Bättre information om vad som finns att göra

En fotbollsplan i en arena så man kan spela på vintern

Billigare gymkort

Att man visar att det finns saker att göra

Jag tycker min fritid är bra, det finns mycket att göra som jag tycker om

För mig har jag reda det ganska bra på fritiden men för att kunna förbättra för andra så kanske lite fler sporter tex basket eller volleyboll

Möjligtvis så skulle gården kunna ordna mer saker. Även fler busstider så att dom i tex söderås kan ta sig ner lättare. Mer bänkar/ställen att vara på med sina vänner

Finns inga basketkorgar i Östbjörka så kommunen borde sätta upp en

Fler basketplaner som har bra krogar (inte gjorda av plast

Gymnasiet

Jag är nöjd med min fritid

Bättre bussar skulle hjälpa mig att ta mg till ställen

Att musikskolan här i Rättvik tar emot äldre än grundskolan

Ett enda stort ungdomsgarage

Car meet up ragg!

Mer saker att göra på vintern, finns typ inget att göra när det är kallt och isigt ute.

Wrestling

Möjlighet att klättra/klättercenter och ungdomslokaler för socialt umgänge

Kanske mer öppna platser så man kan spela olika saker

Dansbandskvällar för unga

Boxning, större gym

Utegym

Sparkar på vintern är bra, utlåning av skridskor kanske?

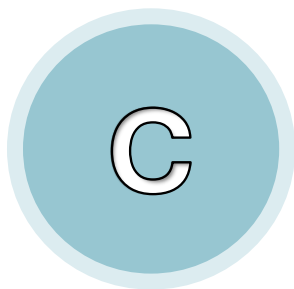
Mer allmänhetensåkning i Rättviks arena.

Boxning saknas, mer allmänhetensåkning

Bättre badställe, fler affärer.

Mer aktiviteter, fritidsgård, shopping och friluftsliv.

Dans

SKOLA

I LUPP-enkäten ställs olika frågor relaterat till ungdomarnas syn på skolan. Frågor som bland annat behandlar hur de trivs, hur skolmiljön upplevs samt hur de ser på sin undervisning. Enligt en rapport av Skolverket bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett kompetent ledarskap, goda relationer mellan lärare och elever samt att lärmiljön är hälsofrämjande på alla nivåer i verksamheten. Andra viktiga faktorer för framgångar är att lärmiljön präglas av trygghet och studiero samt är fri från diskriminering och annan kränkande behandling.²

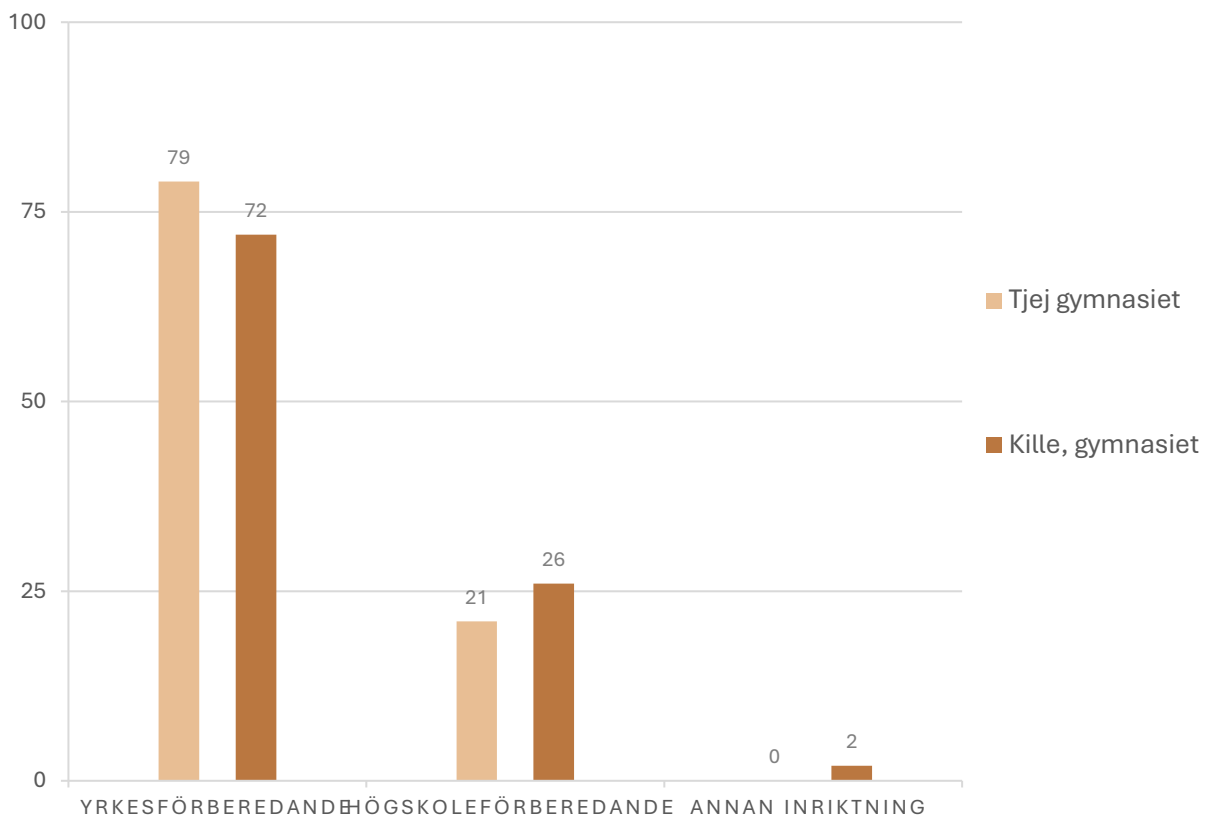
Det finns en rad publikationer gällande jämställdhet i skolan som påvisar att killarnas skolresultat är avsevärt sämre än tjejernas, vilket bland annat kan förklaras med begränsade normer kring maskulinitet.³ Samtidigt visar studier att tjejer är mindre trygga i skolan, mår sämre och är mer utsatta för trakasserier och övergrepp. Ett flertal studier kan påvisa att ett aktivt jämställdhetsarbete i skolorna kan vara en lösning på dessa problem för att kontinuerligt utmana destruktiva normer.⁴

² Skolverket 2023: Faktorer för framgångsrik skolutveckling

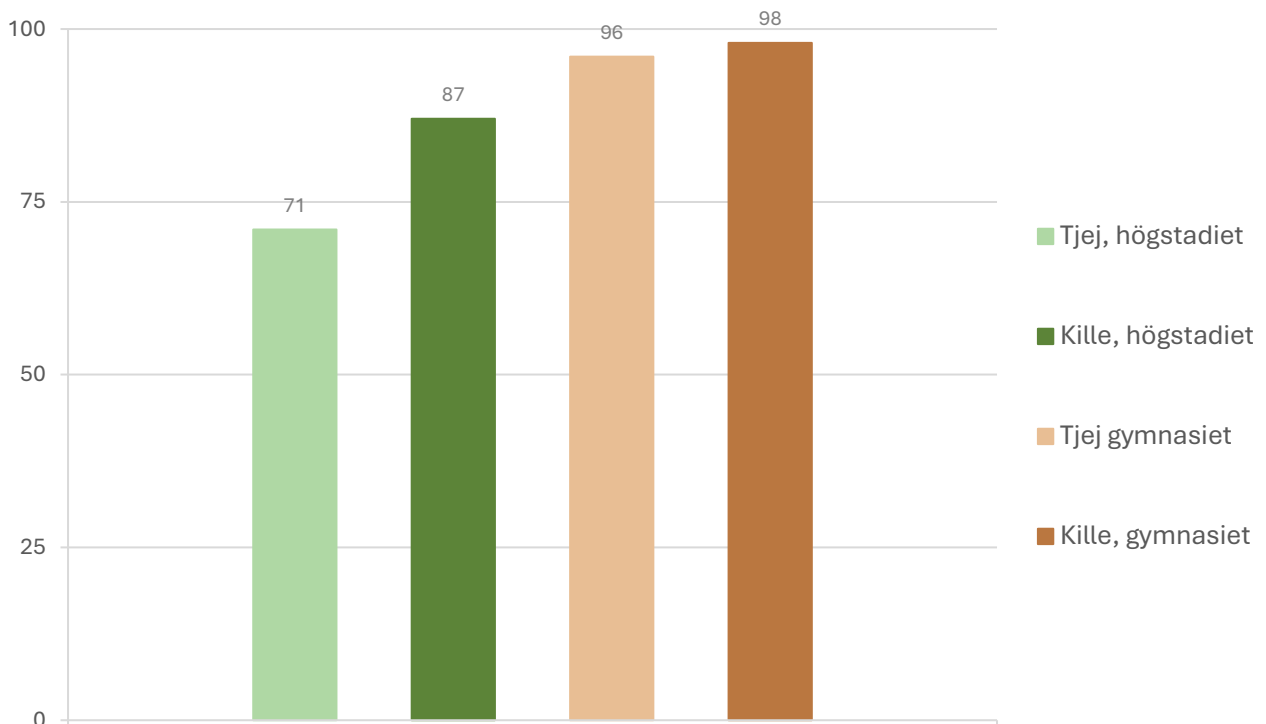
³ SKL 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.

⁴ Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

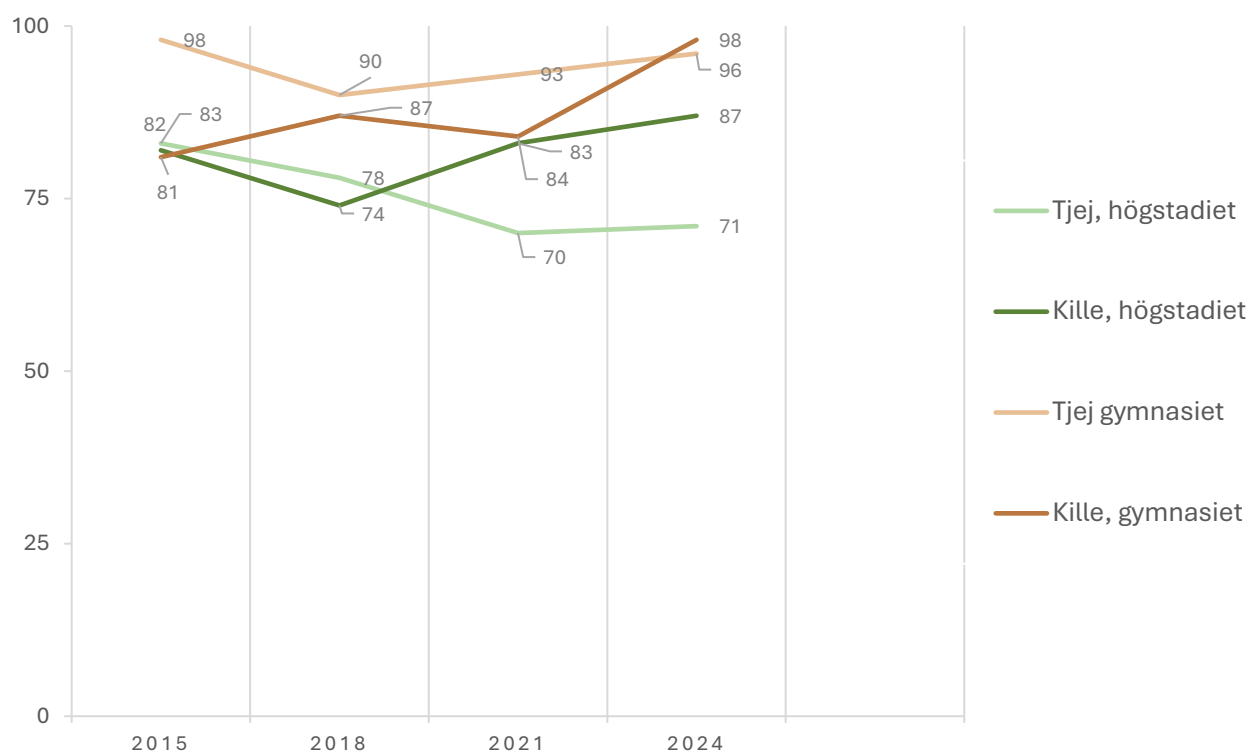
C1. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

C2 Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din skola? Andelen som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd".

C2A Andelen nöjda med skolan: utveckling över tid.

B1b. Andelen nöjda med skolan: Jämförelse med riksnittet.

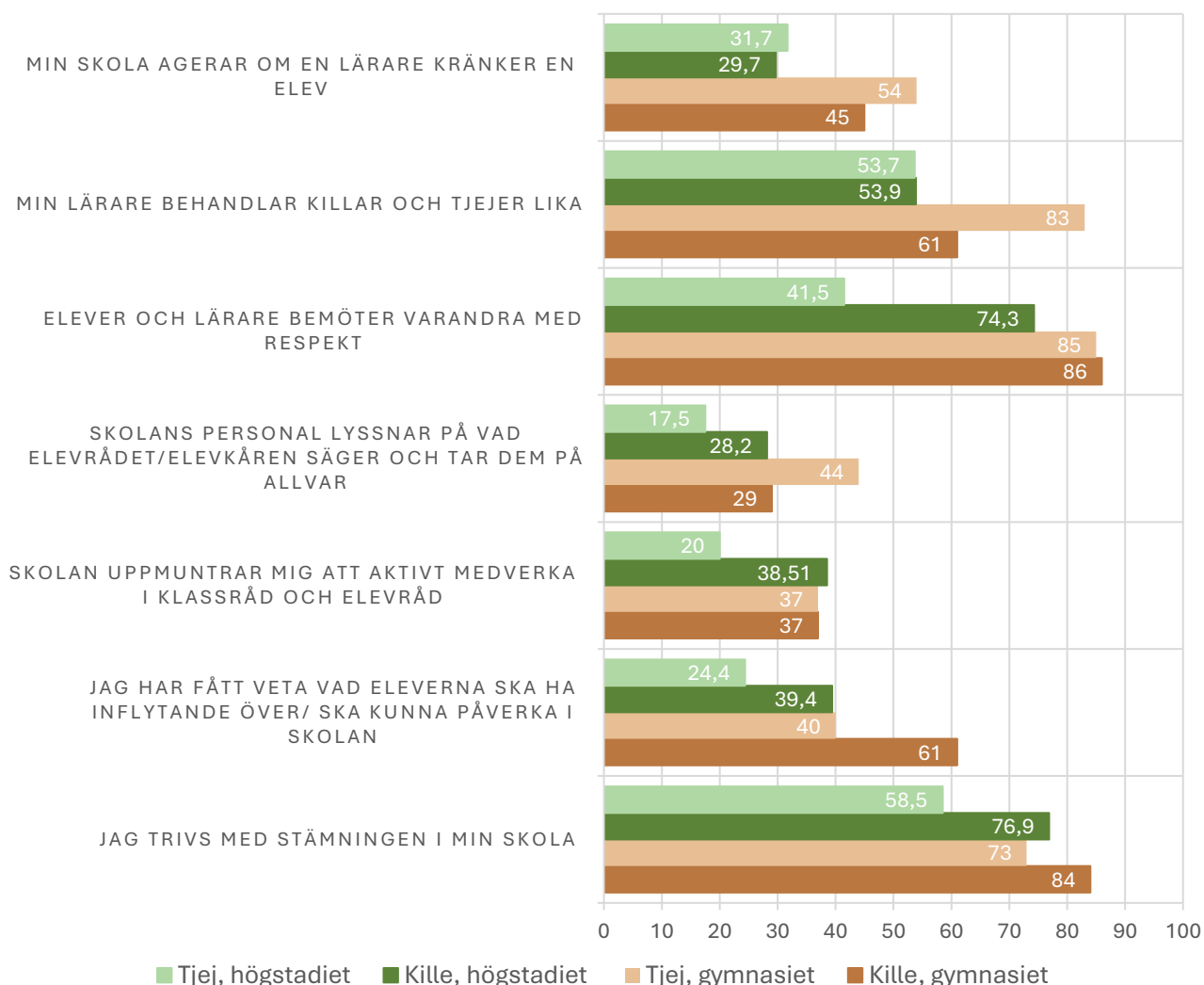
Rättviks kommun Högstadiet	79%
LUPP 2024 Högstadiet	78%
Rättviks kommun Gymnasiet	
LUPP 2024 Gymnasiet	88%

Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa.⁵

I enkäten ställs en rad frågor som rör trivsel, likabehandling och stämningen på skolan, se diagram C3. Överlag tenderar killar att vara mer nöjda med trivseln och stämningen i skolan. Samtidigt tenderar elever i gymnasiet att vara mer nöjda med skolan i sin helhet i jämförelse mot högstadiet. Jämfört med rikssnittet är ungdomarna i Rättviks kommun mer nöjda med skolorna än i resten av landet.

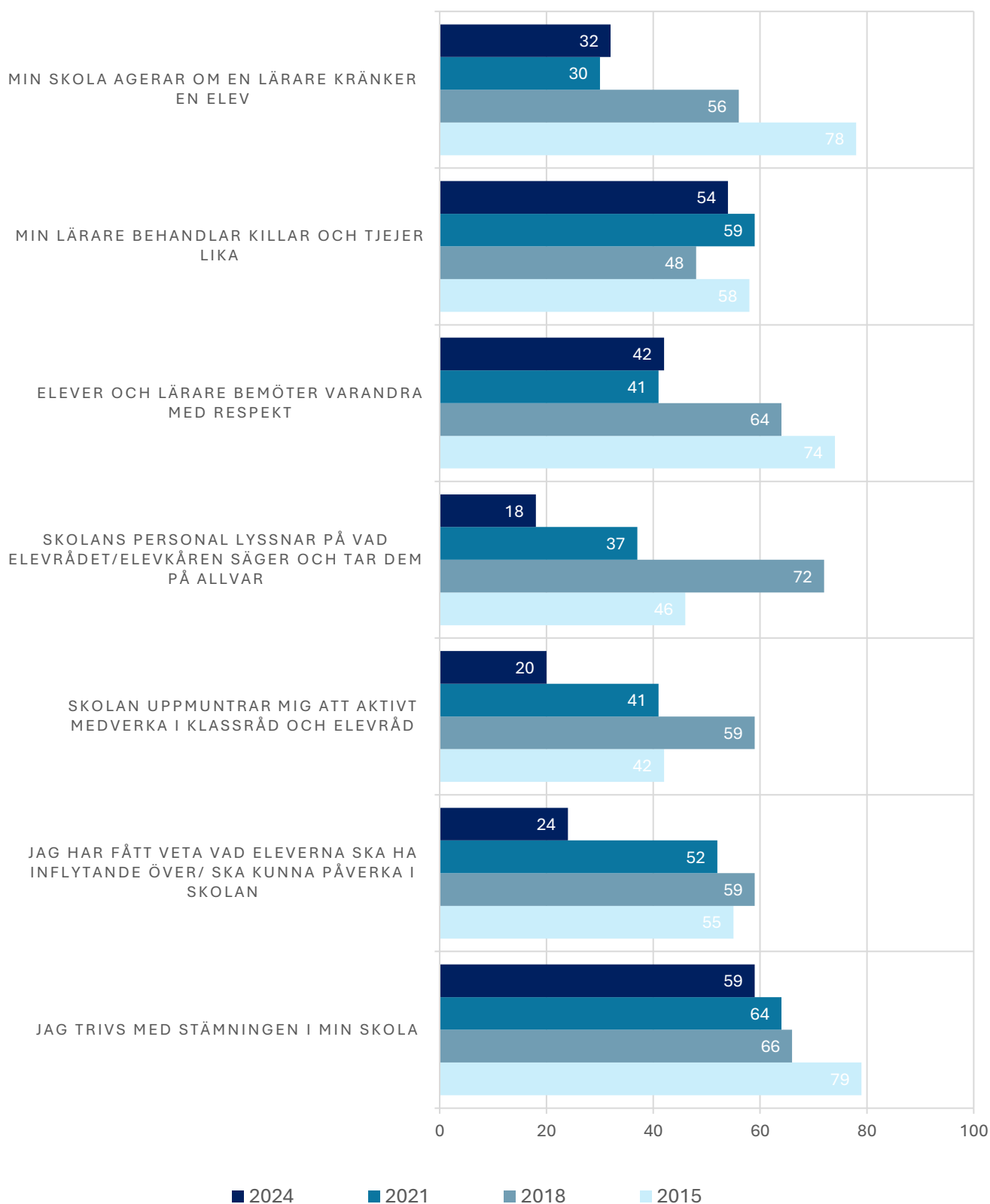
C3. Här följer några påståenden om skolan. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? Andelen som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-55 %.

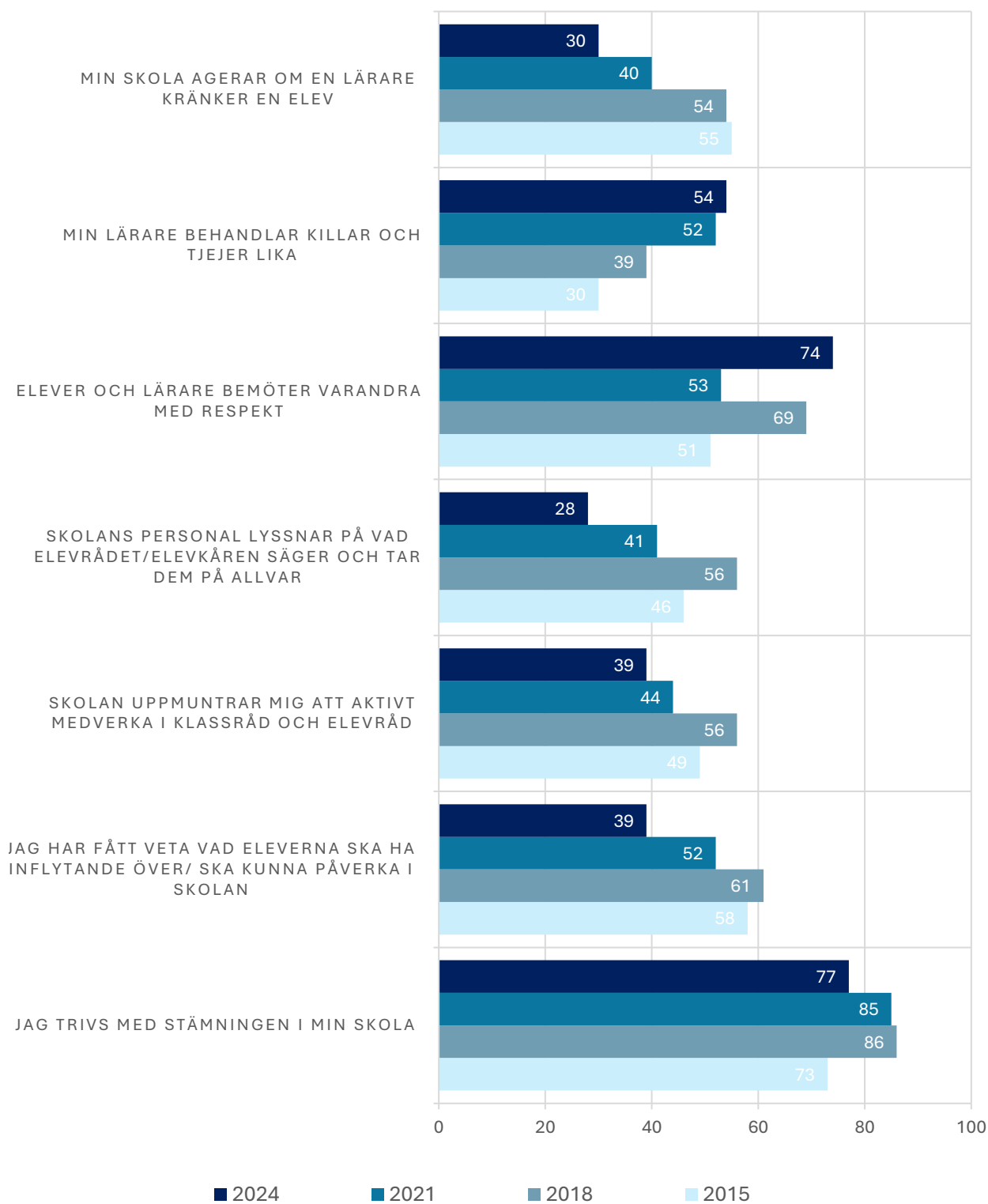
⁵ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2017-2018

C3a. Tjej, högstadiet.
 Andelen som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del".
 Utveckling över tid

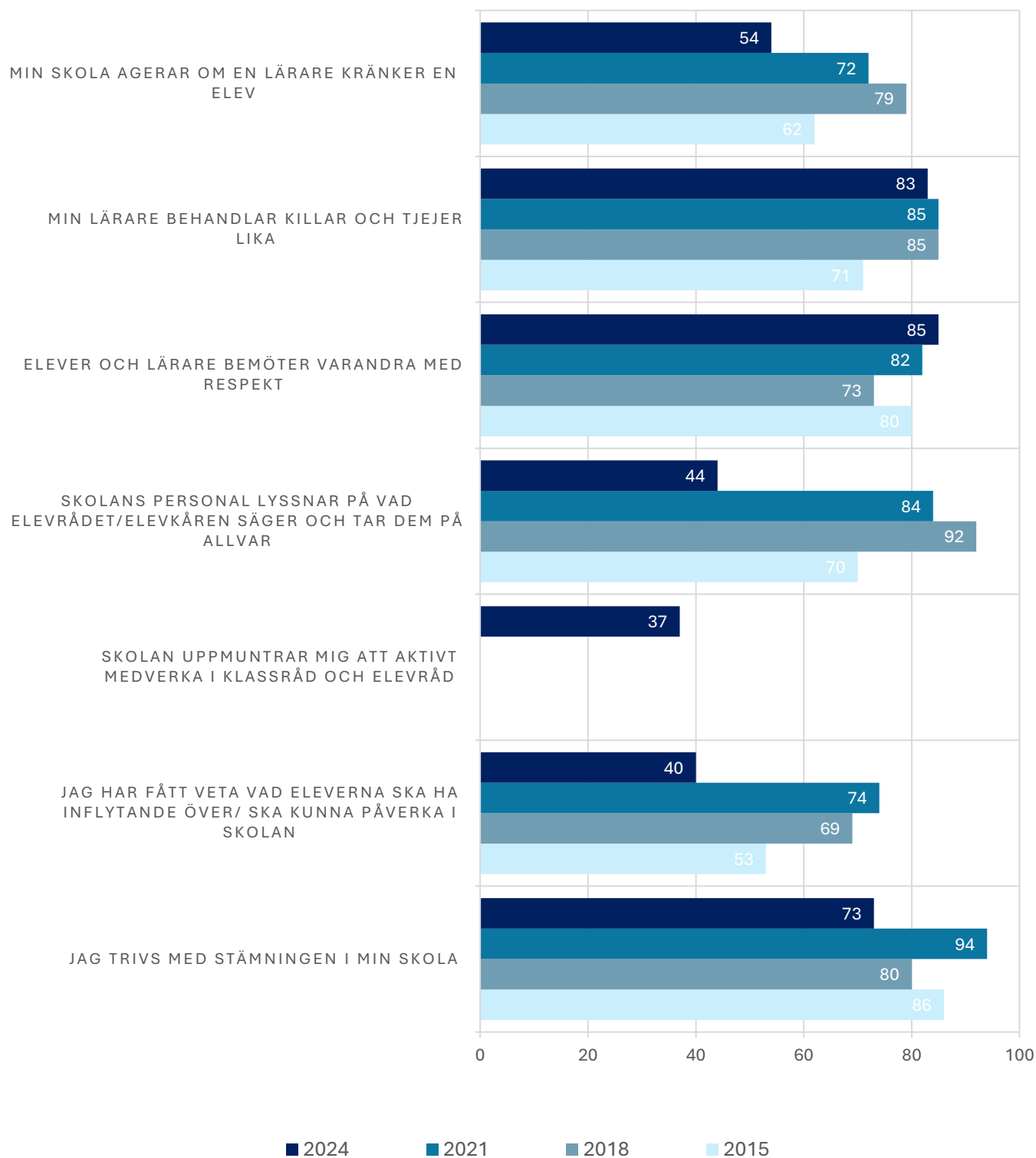
*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-55 %.

C3b. Kille, högstadiet.
 Andelen som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del".
 Utveckling över tid.

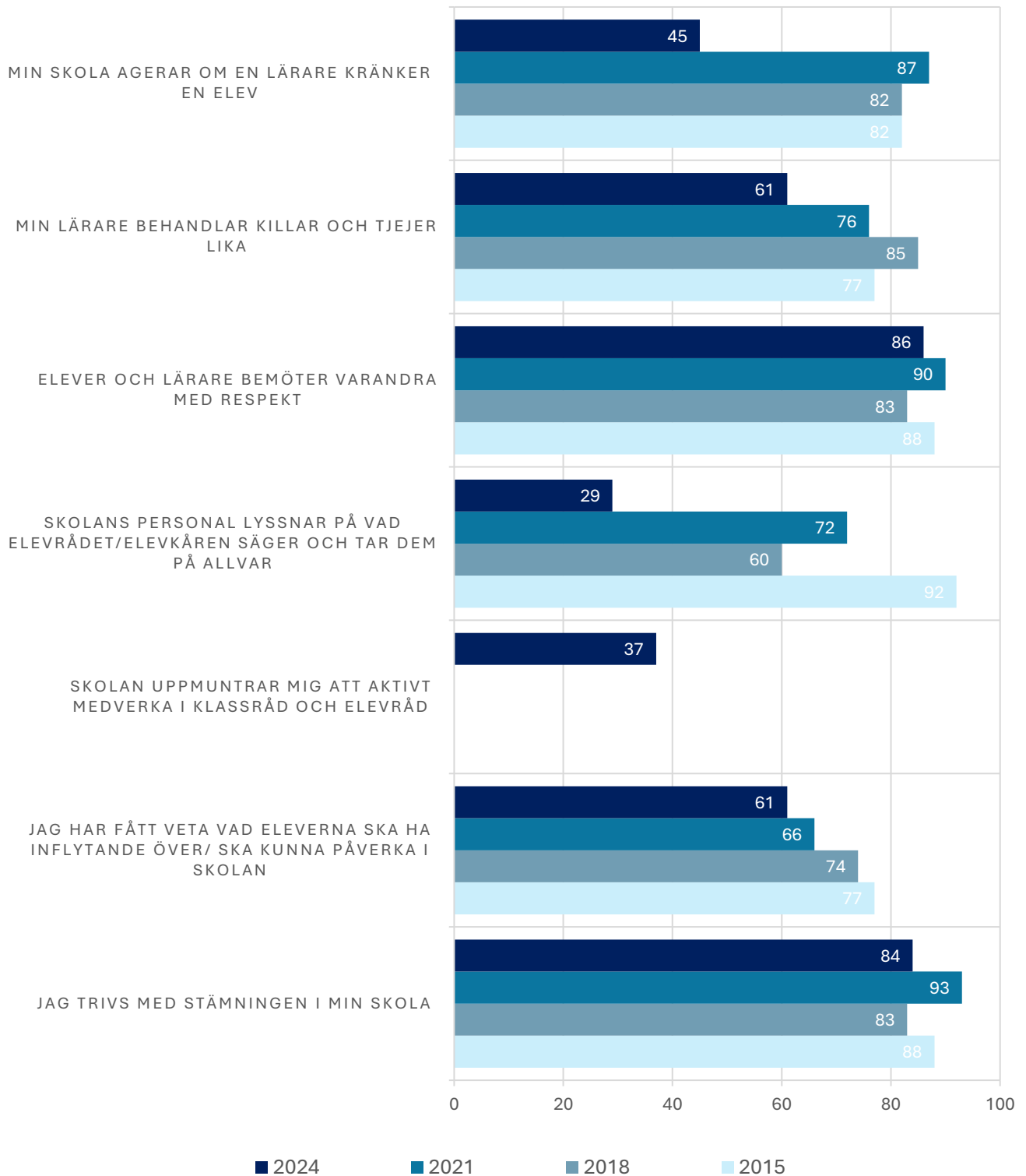
*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-55 %.

C3c. Tjej, gymnasiet.
 Andelen som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del".
 Utveckling över tid.

*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-55 %.

C3d. Kille, gymnasiet.
 Andelen som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del".
 Utveckling över tid.

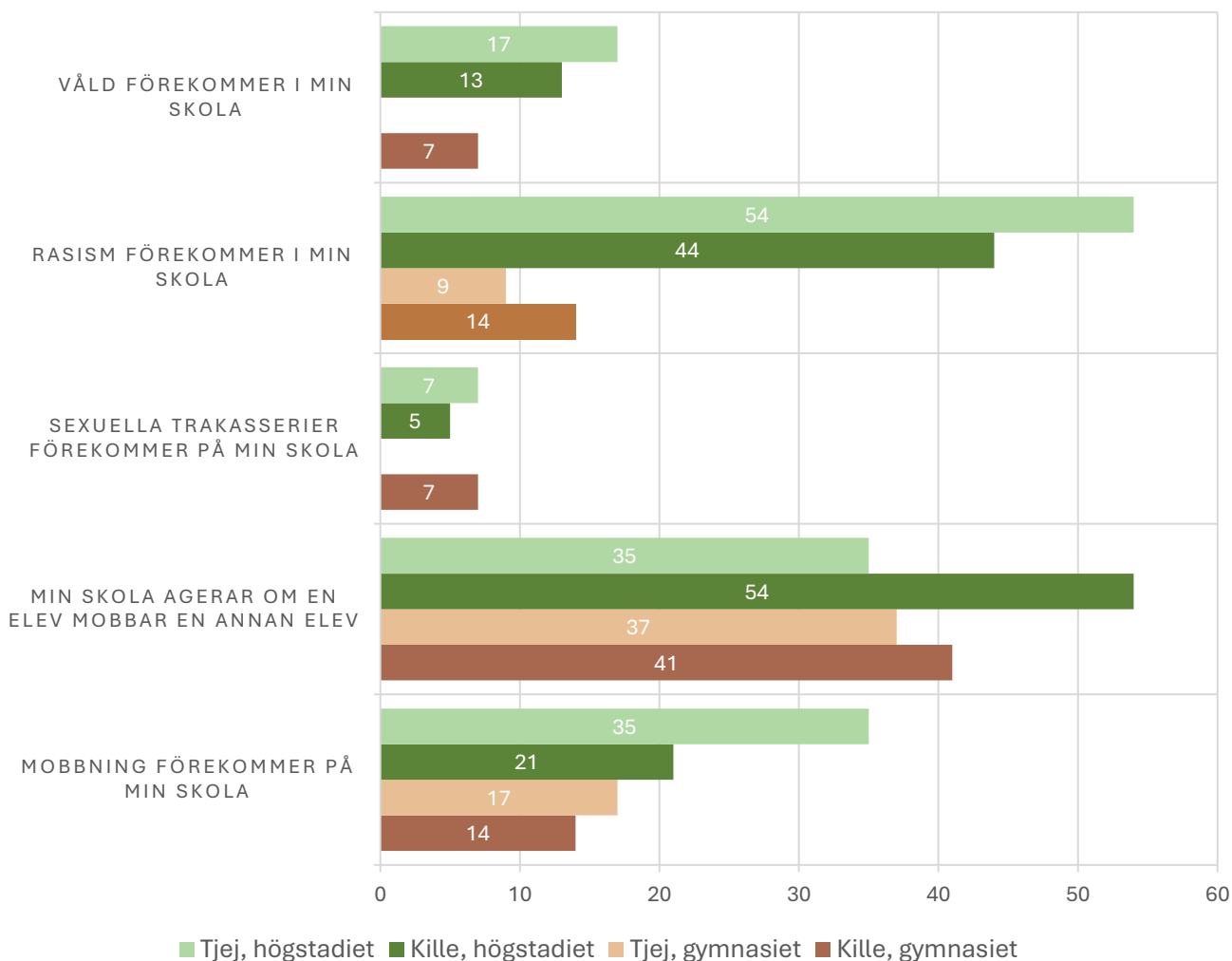
*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-55 %

Rasism, våld, trakasserier och mobbning

I enkäten fick ungdomarna ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. I diagrammet C4 framgår det att högstadieungdomarna i högre grad än gymnasieungdomarna svarar att de olika problemen förekommer på deras skola. Mellan 44-54 % av högstadieungdomarna svarar att rasism förekommer på min skola, medan gymnasiet svarar mellan 9-14%.

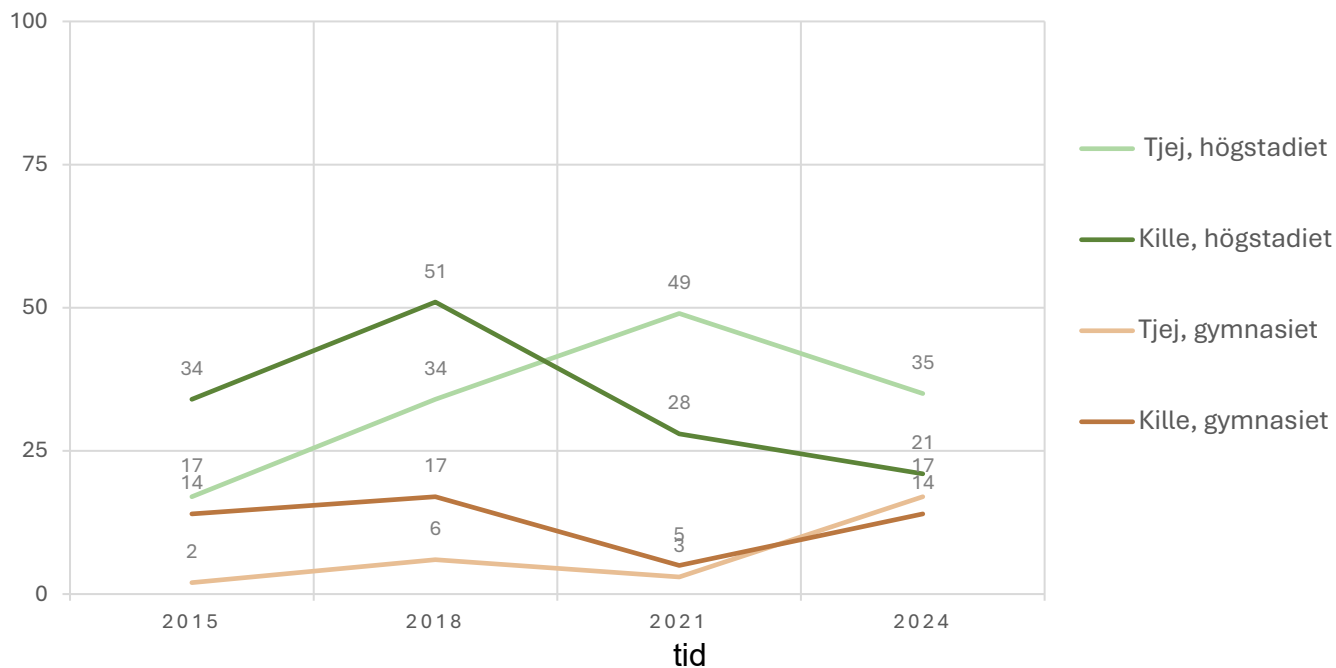
I diagram C4a+b+c+d redovisas frågan med en utveckling över tid. Jämfört med 2015 har rasism på högstadiet ökat med ett genomsnitt från 19% till 49%.

C4. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola?
Andelen som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

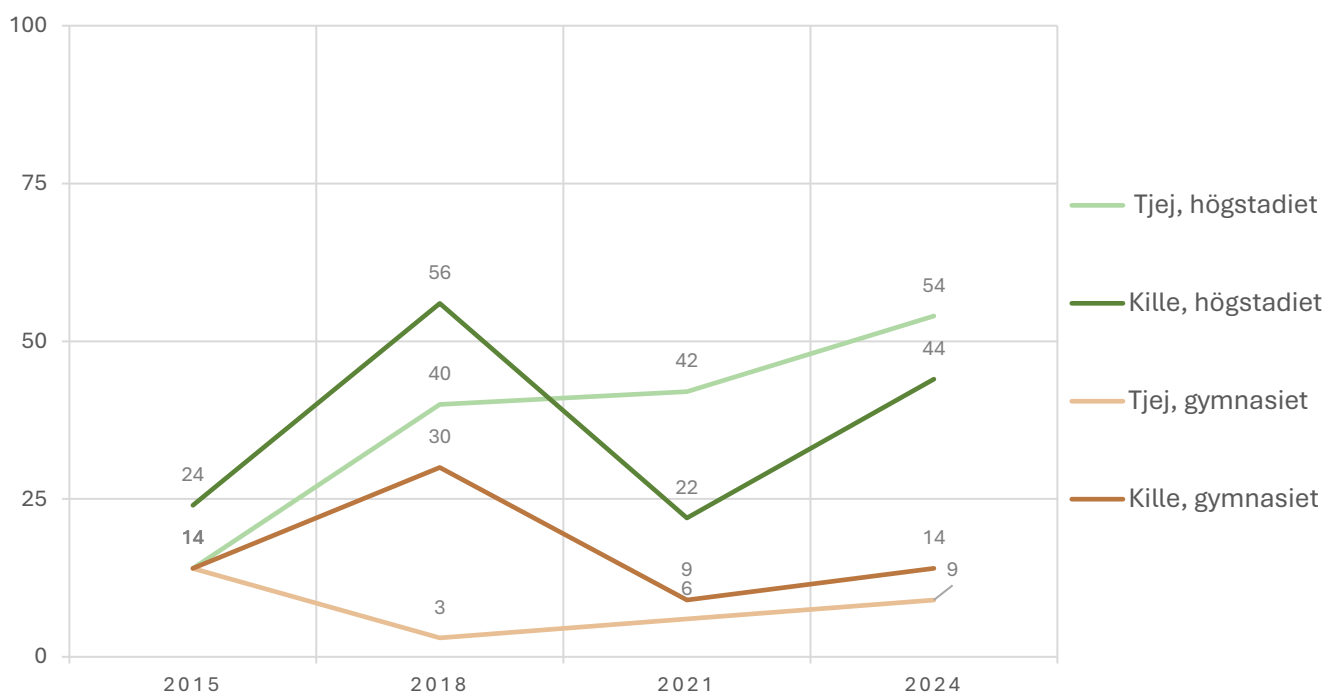

OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C4 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-55 %.

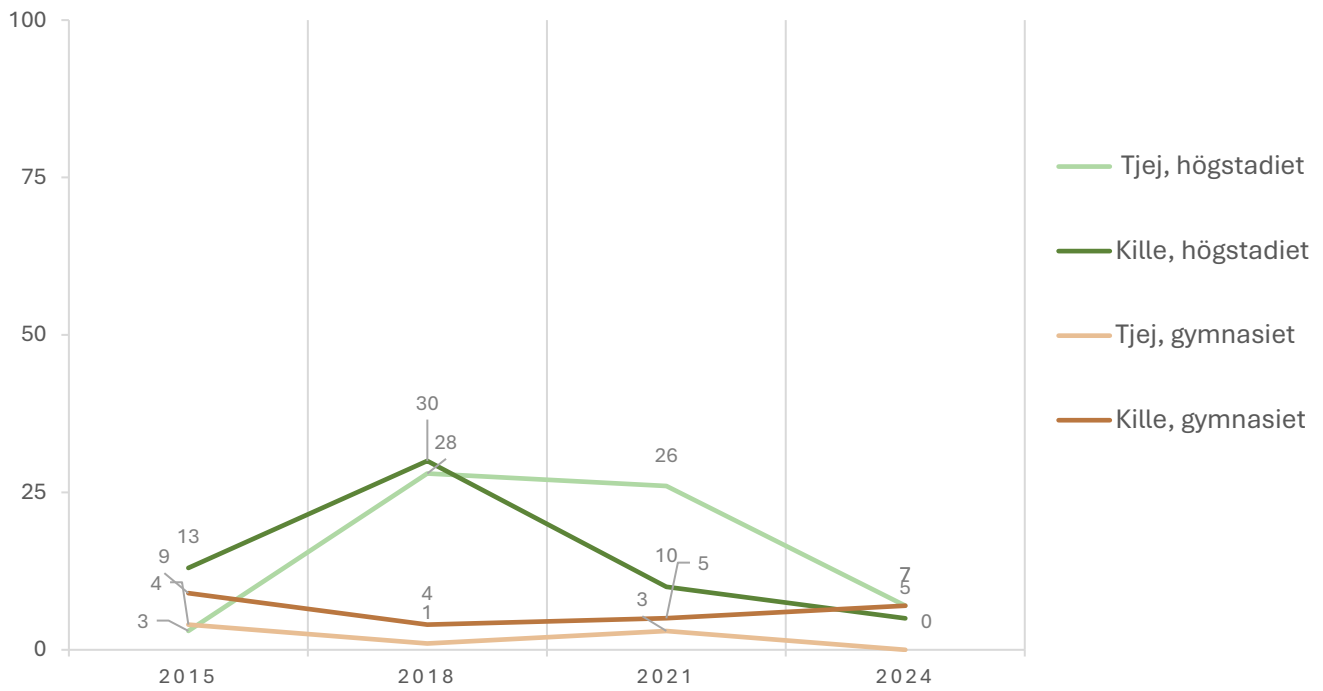
C4a. Mobbning förekommer på min skola.
 Andelen som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del". Utveckling över

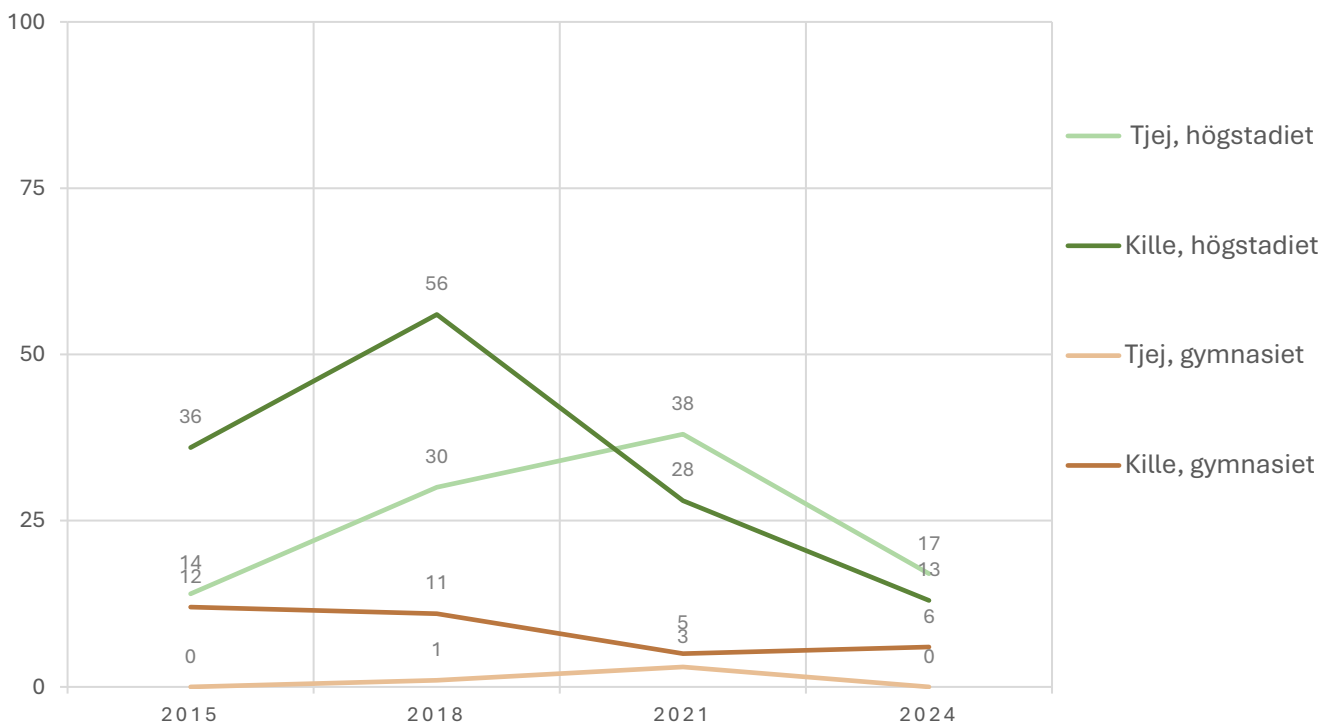
C4b. Rasism förekommer på min skola.
 Andelen som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del". Utveckling över tid

C4c. Sexuella trakasserier på min skola.
 Andelen som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del". Utveckling över tid.

C4d. Våld förekommer på min skola.
 Andelen som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del". Utveckling över tid

C4d. Andelen som instämmer i att problem förekommer på skolan.
Jämförelse med rikssnittet.

	Sexuella trakasserier förekommer i min skola	Rasism förekommer i min skola	Våld förekommer i min skola	Mobbning förekommer i min skola
Rättviks kommun Högstadiet	6%	49%	15%	26%
LUPP 2024 Högstadiet	11%	32%	25%	32%
Rättviks kommun Gymnasiet	4%	12%	3%	16%
LUPP 2024 Gymnasiet	7%	17%	10%	15%

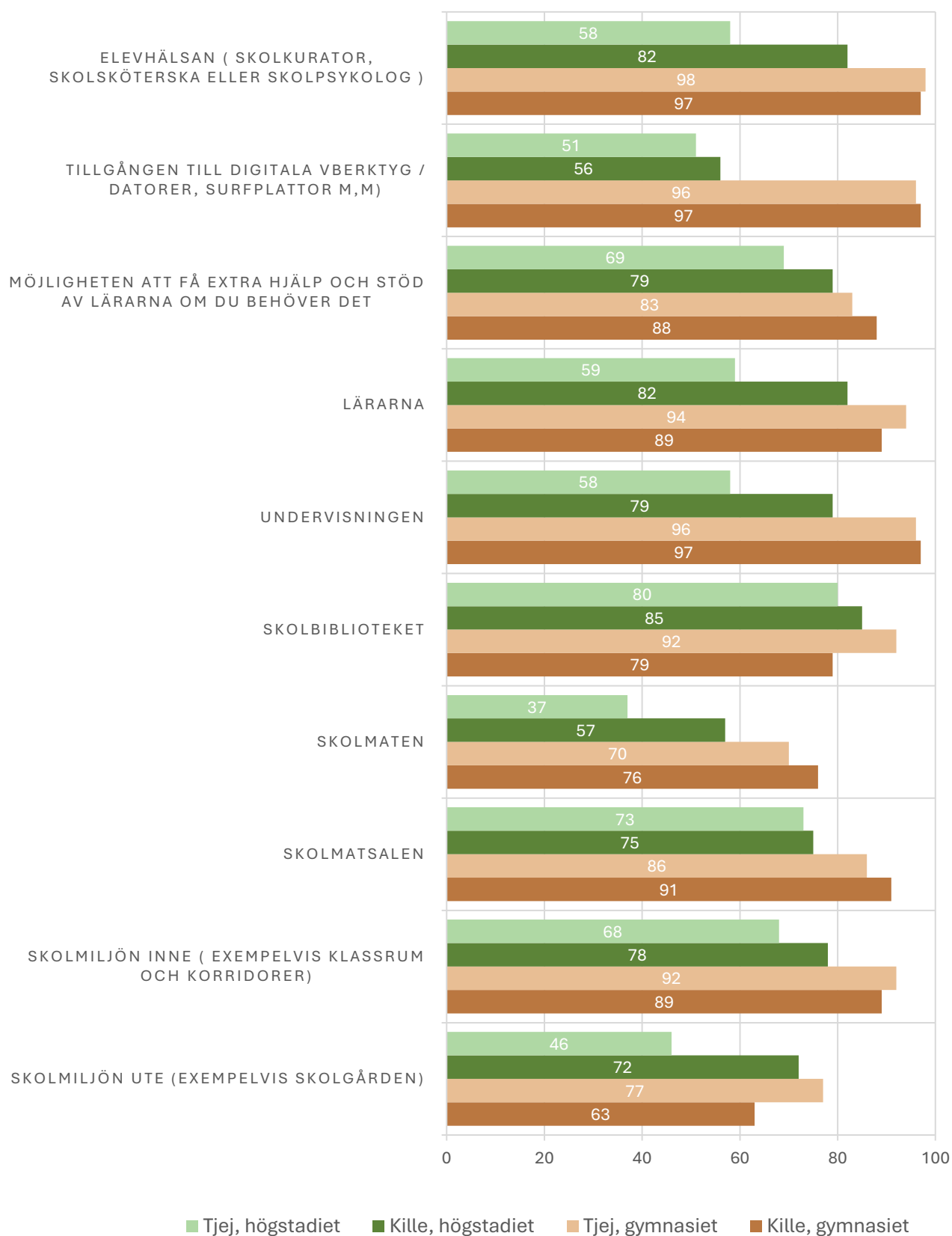
Omdöme skola

LUPP-enkäten innefattar frågor om centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, så som lärarna, tillgång till digitala verktyg, elevhälsan, möjligheten att få extra hjälp, undervisningen, skolmaten, skolbiblioteket och skolmiljön inne och ute.

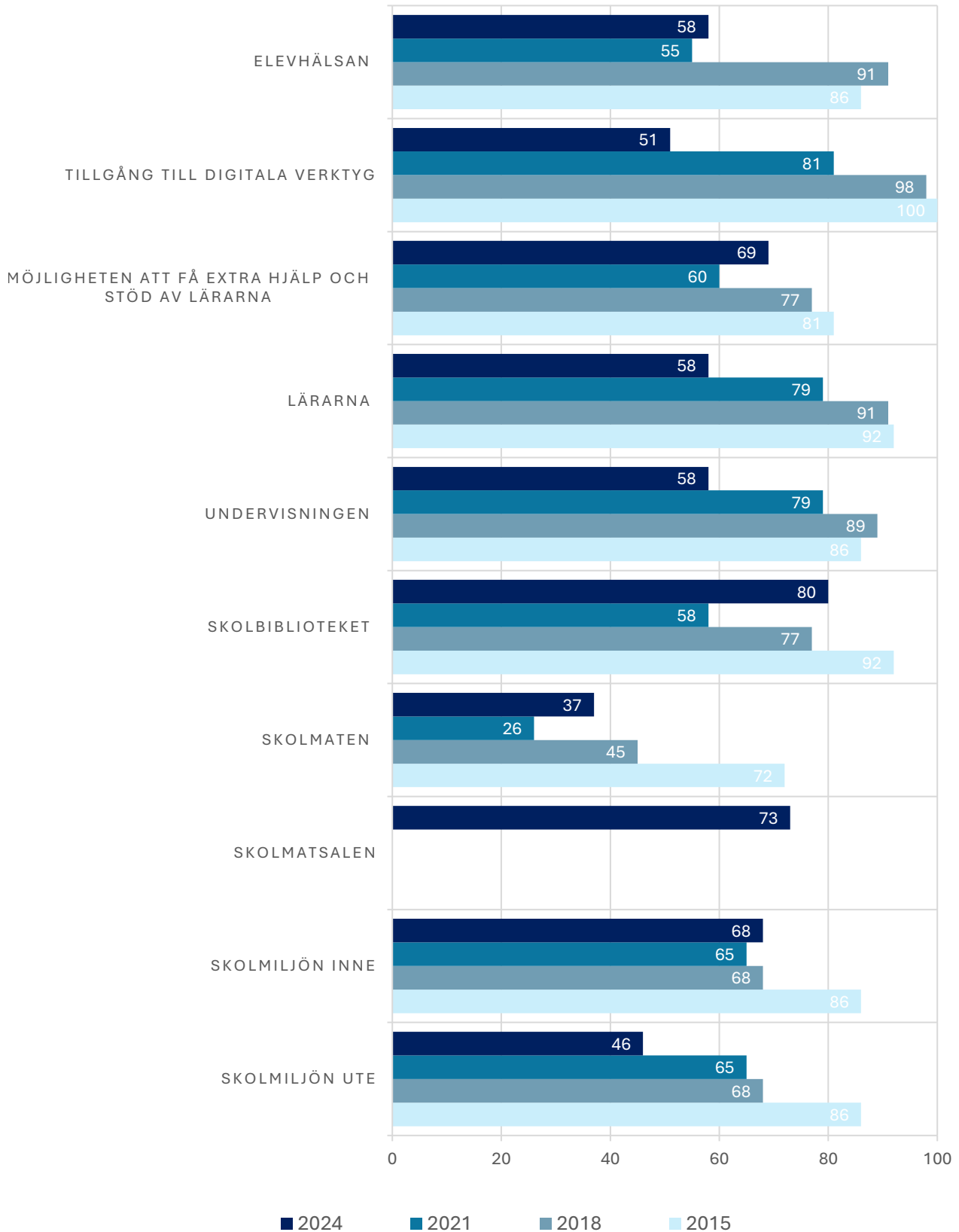
I diagram C5 nedanför framgår en skillnad mellan högstadieungdomar och gymnasieungdomar skolsituation. Ungdomar på gymnasiet är mer nöjda än högstadieungdomarna.

I diagram C5a+b+c+d redovisas frågan med en utveckling över tid. Utvecklingen visar att tjejrna på högstadiet är generellt mindre nöjda med en negativ utveckling sedan 2015.

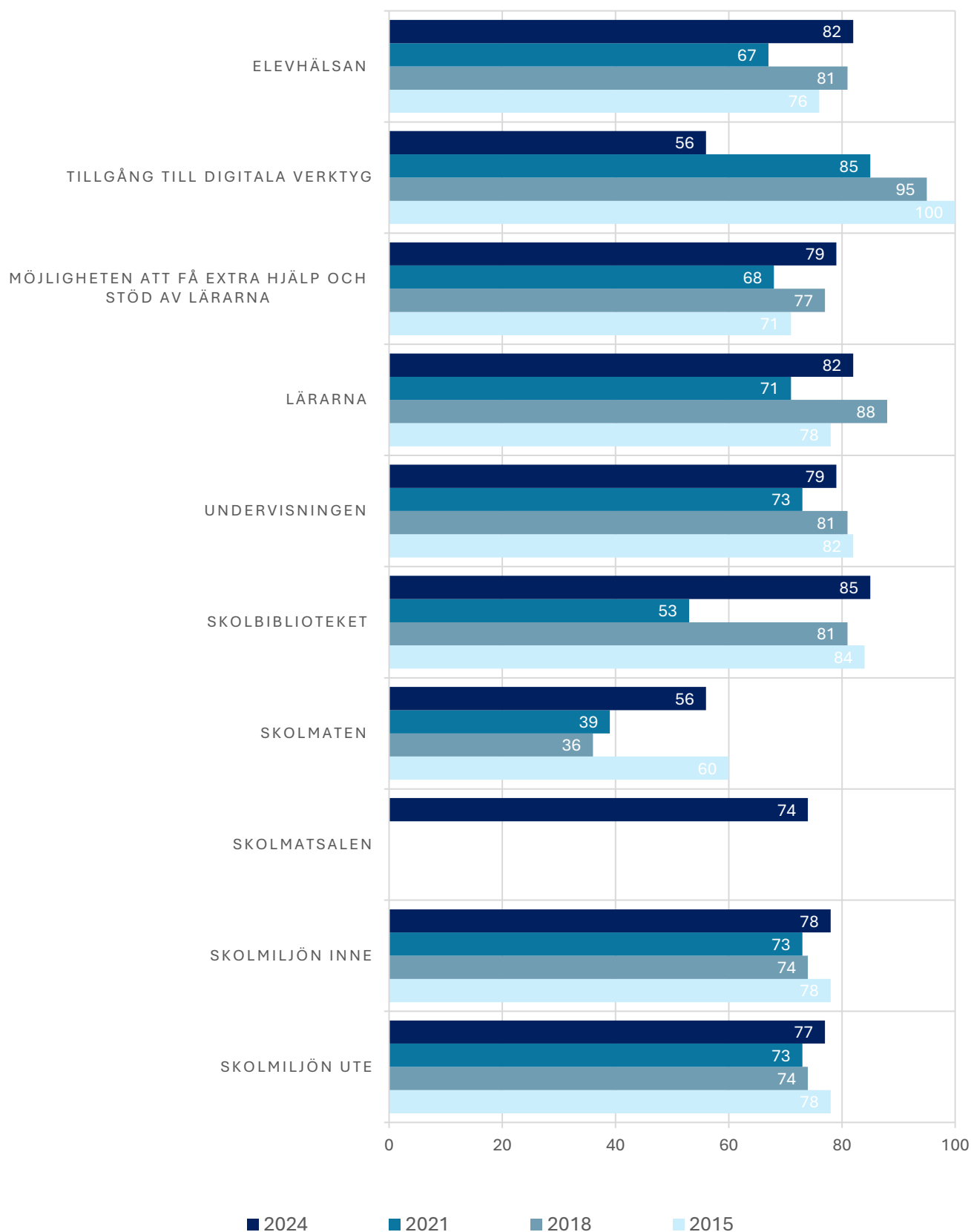
C5. Nu kommer några frågor om din skola- Vad tycker du om...
Andelen som svarat "mycket bra" eller "ganska bra".

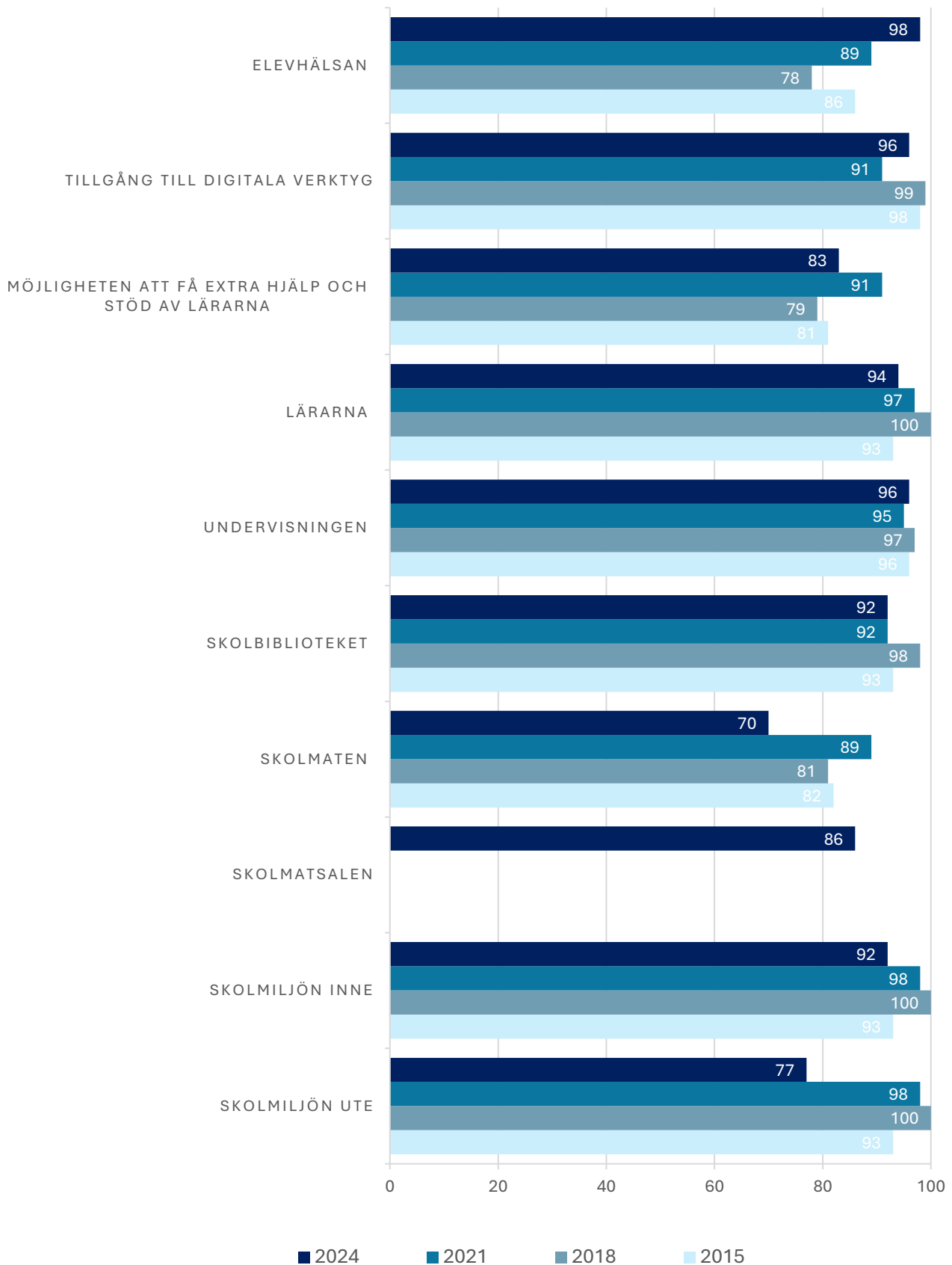
C5a. Tjej, högstadiet.
 Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om..
 Andelen som svarat "mycket bra" eller "ganska bra". Utveckling över tid.

C4b. Kille, högstadiet. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om..
Andelen som svarat "mycket bra" eller "ganska bra". Utveckling över tid.

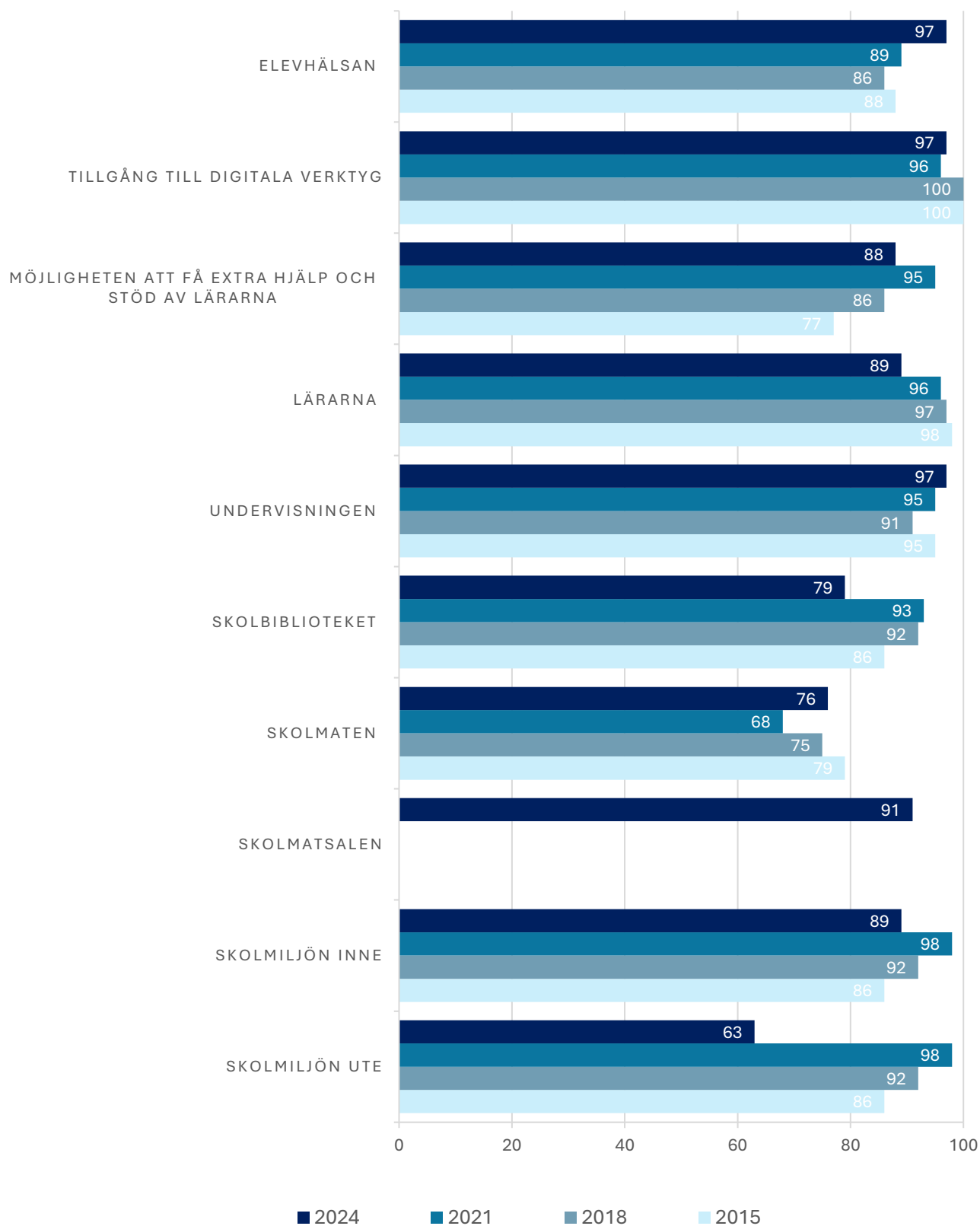

C4c. Tjej, gymnasiet.
 Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om..
 Andelen som svarat "mycket bra" eller "ganska bra". Utveckling över tid.

C4d. Kille, gymnasiet .

Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om..
Andelen som svarat "mycket bra" eller "ganska bra". Utveckling över tid.

Elevinflytande

LUPP-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma i skolan samt hur mycket de anser att de får vara med och bestämma. Skolverket påpekar att de finns ett tydligt samband mellan elevers möjlighet till delaktighet och inflytande samt kunskapsresultat och välmående i skolan.

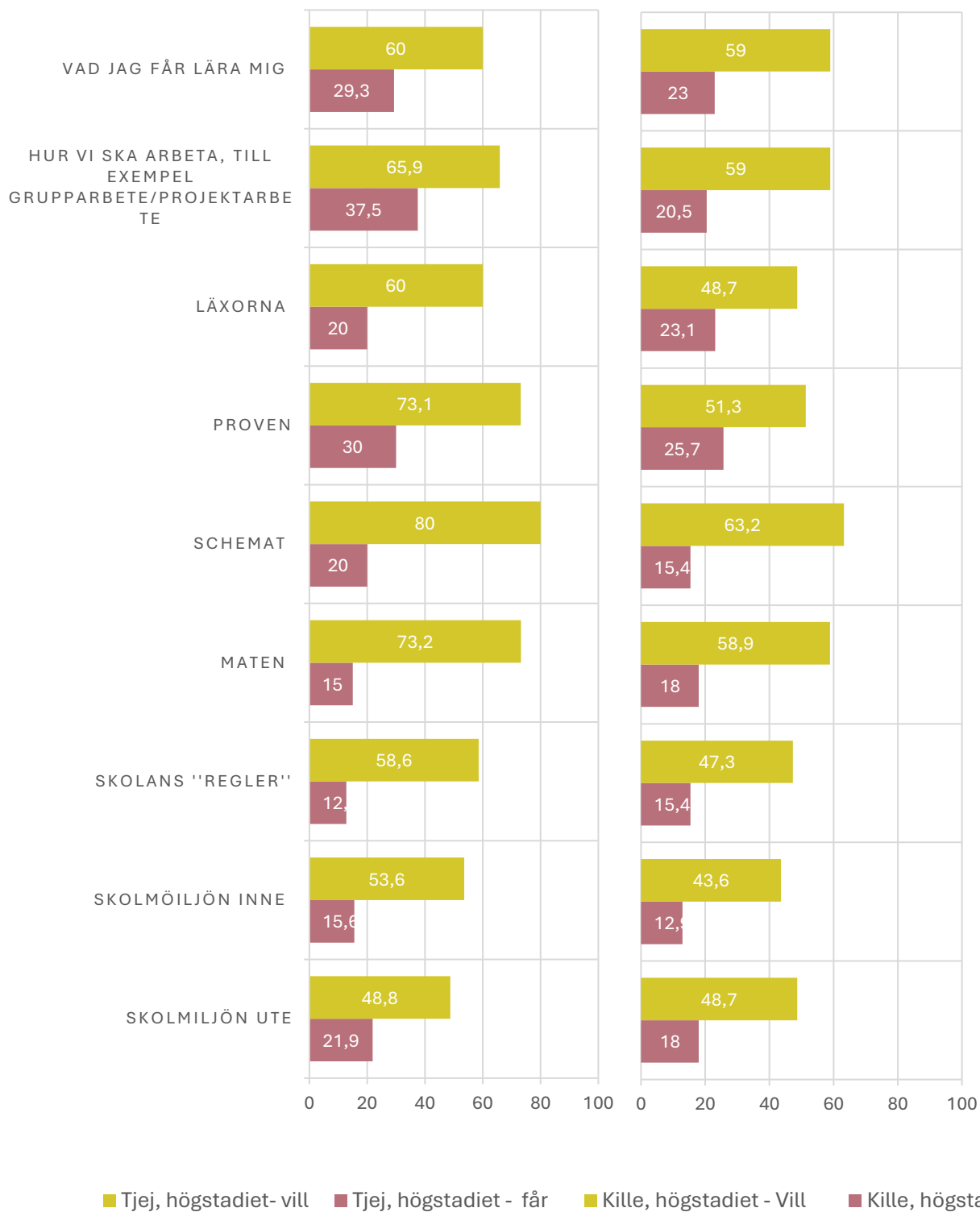
I en av statens offentliga utredningar från 2009 framgår det även att ju mer inflytande en elev upplever att den har om en aspekt, desto mer positivt ser eleven på den aspekten i skolan. Med andra ord korrelerar möjligheter till inflytande med nöjdhet. Delaktighet i skolan är en centralt för alla elevers lärande och utveckling och bidrar även till trygghet och motivation.⁶

I Rättviks kommun ser vi att andelen ungdomar som vill vara med att påverka är relativt hög i många frågor både på högstadiet och på gymnasiet. Medan andelen som upplever att de får vara med och påverka är lägre. Både på högstadiet och gymnasiet vill tjejerna vara med och påverka i en högre grad än killarna.

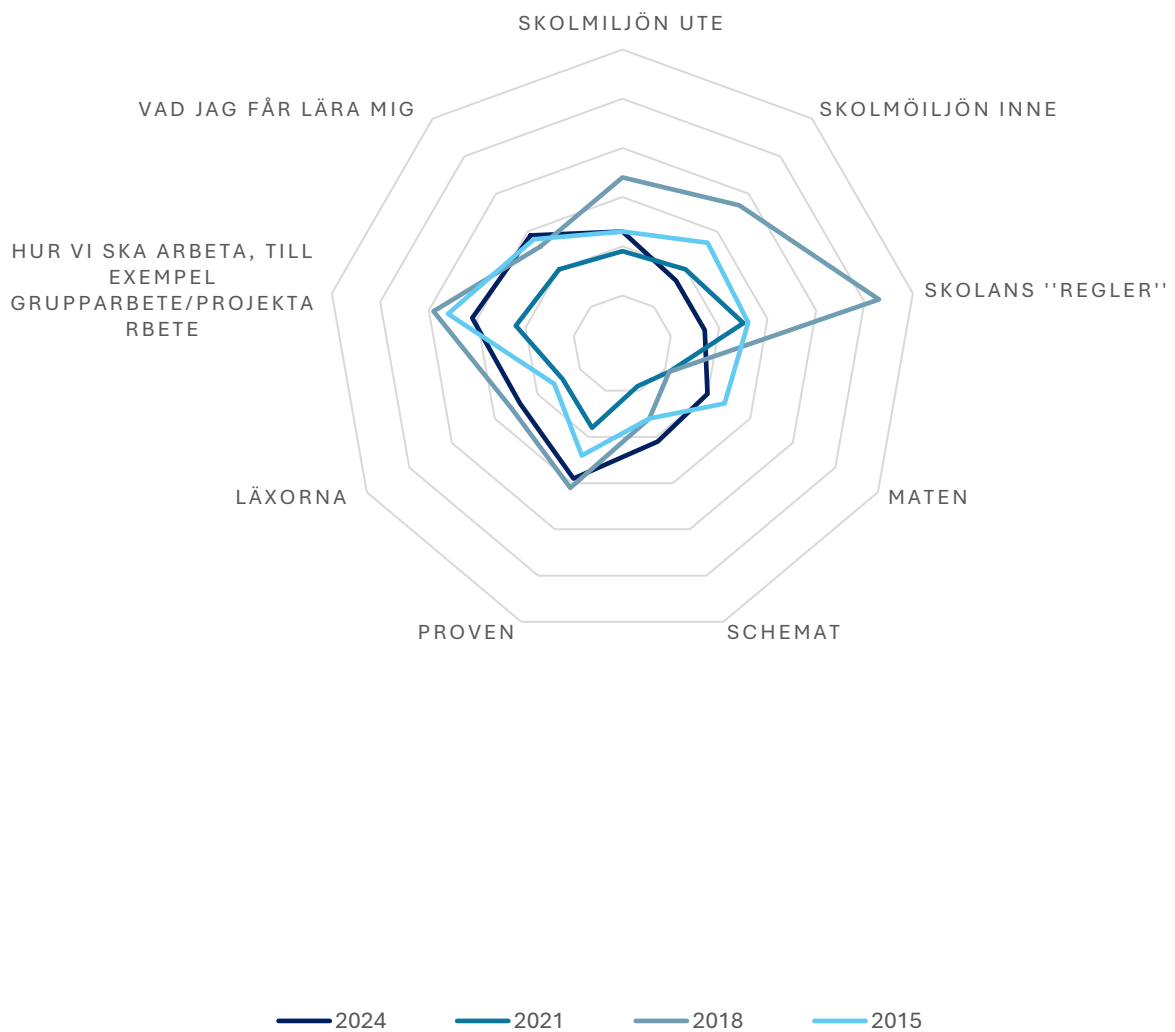
⁶ Skolinspektionen 2018: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen

C5a. Högstadiet, tjej, kille.

Hur mycket eller lite vill du / får du som elev vara med och bestämma om följande?
Andelen som svarat "väldigt mycket" eller "ganska mycket"

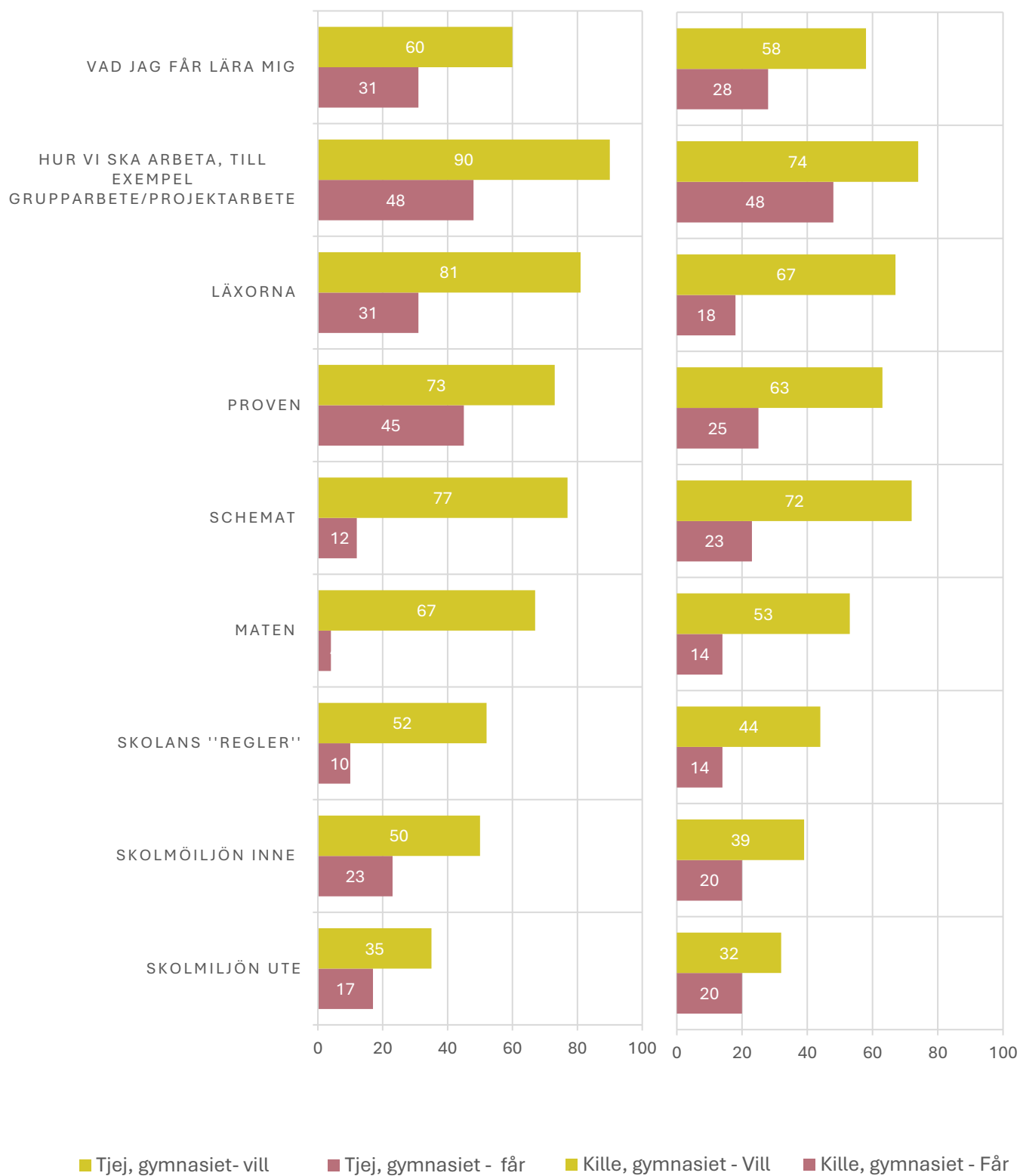

C5b Högstadiet alla.
 Andelen som upplever att de får vara med och bestämma om följande. Utveckling
 över tid.

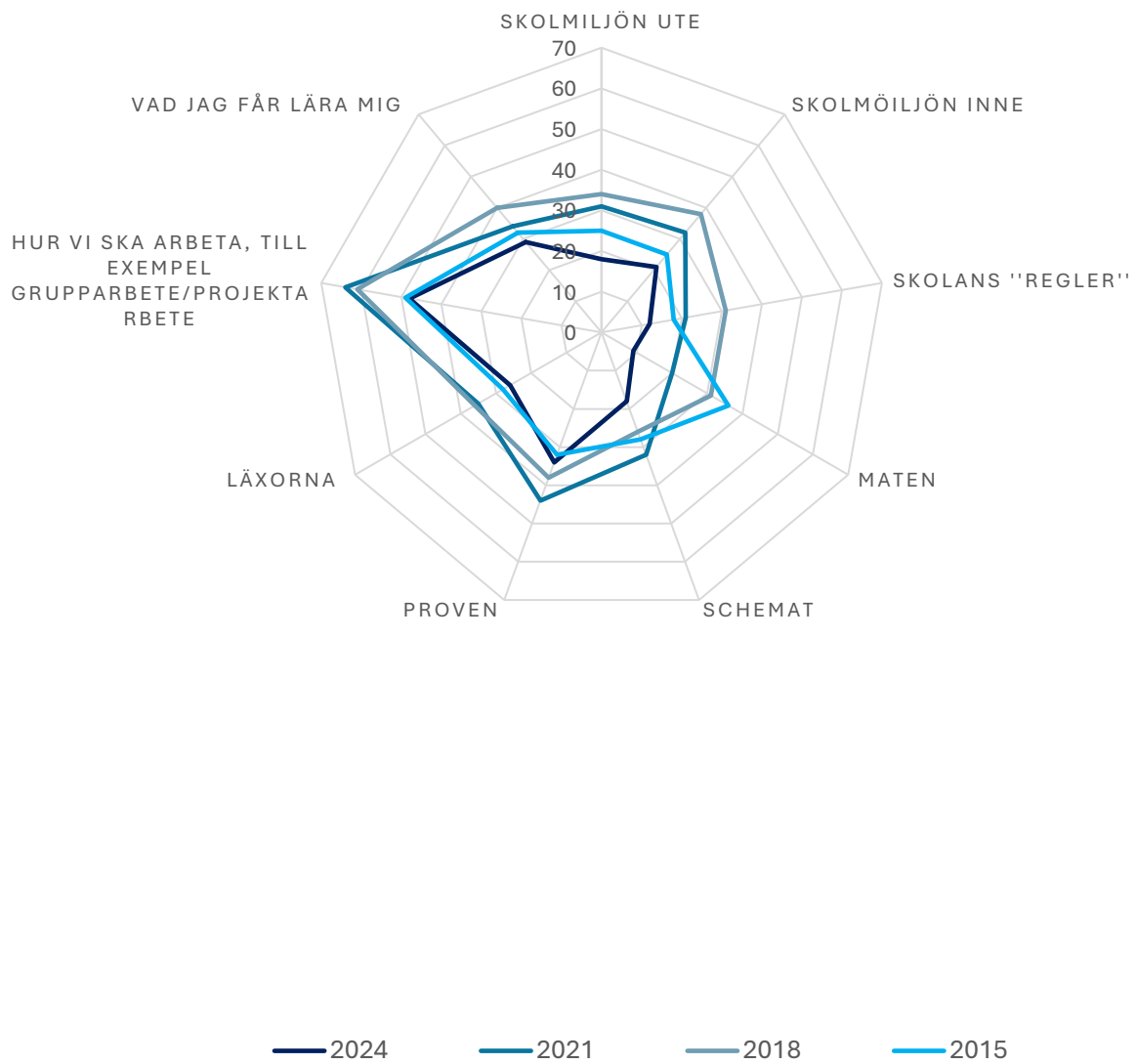
C5c. Gymnasiet, tjej och kille.

Hur mycket eller lite vill du / får du som elev vara med och bestämma om följande?
Andelen som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

C5 Gymnasiet alla

Andelen som upplever att de får vara med och bestämma om följande. Utveckling över tid. De som svarat "ganska mycket" och "våldigt mycket".

Hur kan din skola bli bättre?

Högstadiet svar

Mer sköna stolar

Ha fler saker att göra på rasterna

Ha material som fungerar för eleverna som exempelvis datorer som fungerar

Att lärare skulle ta elevråd och eleverna på allvar och att eleverna inte ska behöva gå till kvart i fyra.

Mer pingisbord

Anmäla mobbning och ta hand om det direkt. Att trygghetsteamet visar vilka de är så man vet vem/vilka man ska vända sig till.

Lyssna på eleverna.

Mer aktiviteter såsom film eller så man kan ta det lugnt.

Vi har en ganska tråkig skolgård.

Mysigare miljöer, musik i korridorer.

Jag tycker även skolan måste bli mer uppmärksam när det gäller mobbning.

Flera klassdagar för att få ihop klassen

Mer praktiskt och kortare dagar

Bättre mat

Gymnasiet

Mer sammanhållning mellan klasser med aktiviteter

Försöka göra så bra schema för alla för att slippa längre håll. Göra så att man kan få vara med i vad som serveras i matsalen,

Tycker den är bra. Men kanske fler saker man kan göra ute om man har längre raster.

Fler möjligheter till hjälpmedlen, lärarhjälp/ tydligare kursplaneringar överlag.

Kanske lite mer fritidsaktiviteter som fotbollsmål, frisbeegolf och lite mer soffgrupper och lite mer tysta / relax rum.

Få vara med och bestämma om maten

Mer integrering mellan klasser och elever, mer gemensamma aktiviteter samt allmänna aktiviteter i skolan.

Låta elever ge förslag på maträtter. Fixa bättre miljö ute med exempelvis gungor osv vilket leder till att fler umgås ute.

Bättre inredning, mer grejer att göra på sin lediga tid.

Bättre skolmat

Fler fåtöljer / spel

Fler spel i cafeterian ex kortlekar. Längre öppettider i cafeterian.

Fler aktiviteter där alla är inkluderade. Fler fåtöljer i caféet.

Gratis frukost

Gratis frukost så man kan fokusera bättre. Fler matval så fler kan äta.

Fokusera mer på att inkludera folk och göra att vi elever kan umgås mer. Typ aktiviteter, samarbete, grupparbete, lekar osv.

Skolledningen ska ta mer hänsyn till vad elevrådet vill och förbättra skolan då det är talan från alla elever på skolan

HÄLSA

En god hälsa är en förutsättning för att kunna uppnå det ungdomspolitiska målet där alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning

Hälsa berör flera olika fysiska, psykiska och sexuella aspekter. I rapporten ”*skolbarns hälsovanor i Sverige 2017/2018*” visar det sig att på en övergripande nivå är de allra flesta elever i Sverige tillfreds med livet och betraktar sin hälsa som god.⁷

Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån kön och familjens socioekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och övriga befolkningen. Grupper i särskilt utsatta situationer kan till exempel vara hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättningar, migranter och nationella minoriteter.⁸

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan har även uppmärksammat i ett flertal rapporter under de senaste åren. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, samtidigt som förekomsten av psykisk ohälsa och dagliga besvär ökar enligt flera nationella undersökningar. Varför ungas hälsa försämrats verkar bero på flera orsaker. Folkhälsomyndigheten konstaterar i en rapport att brister i skolans funktion troligen är en orsak till ökningen av psykosomatiska symtom.⁹ Egna och andras krav och förväntningar, oro för framtiden, icke-fungerade relationer och utanförskap, digitala medier och begränsade normer är ytterligare några orsaker till ohälsa hos unga som lyfts i en rapport från MUCF.¹⁰

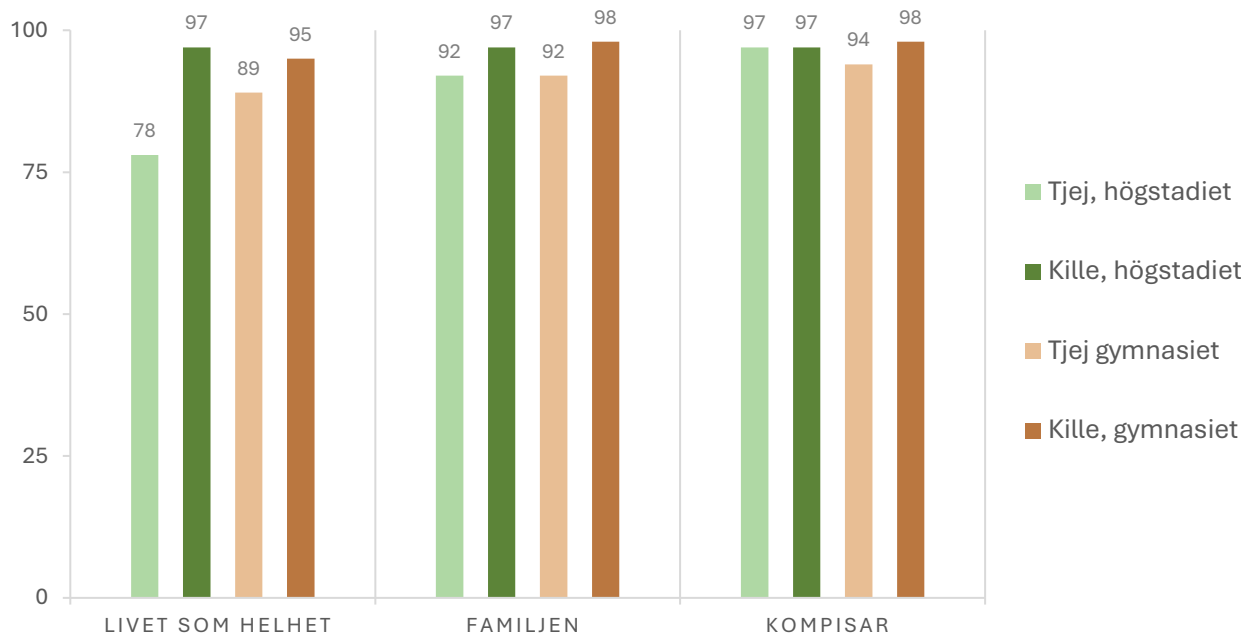
⁷ Folkhälsomyndigheten. Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017/2018 – grundrapport. 2018.

⁸ Folkhälsomyndigheten 2023: Folkhälsan i Sverige - Årsrapport 2023

⁹ Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

¹⁰ MUCF 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva - En kartläggning om ungas psykiska hälsa

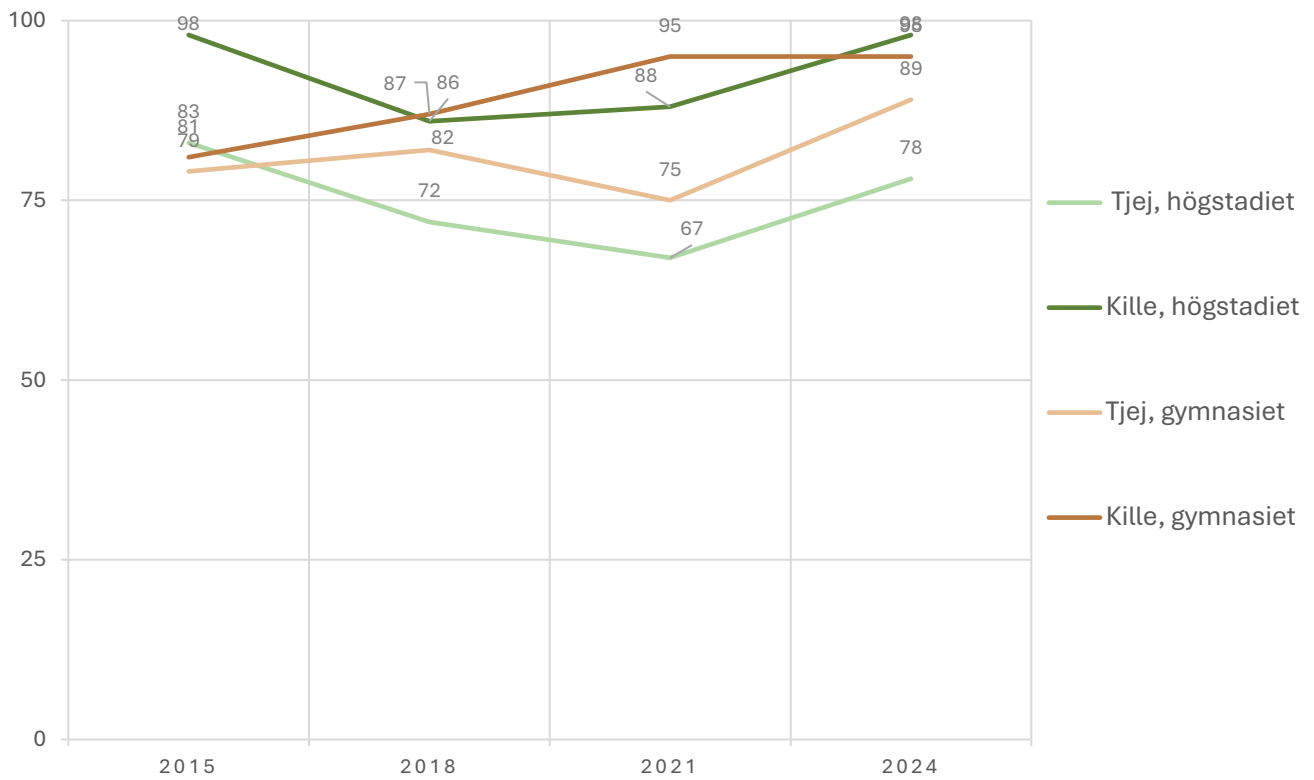
D1. Hur nöjd är du med ditt liv när det kommer till följande?
Andelen som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd".

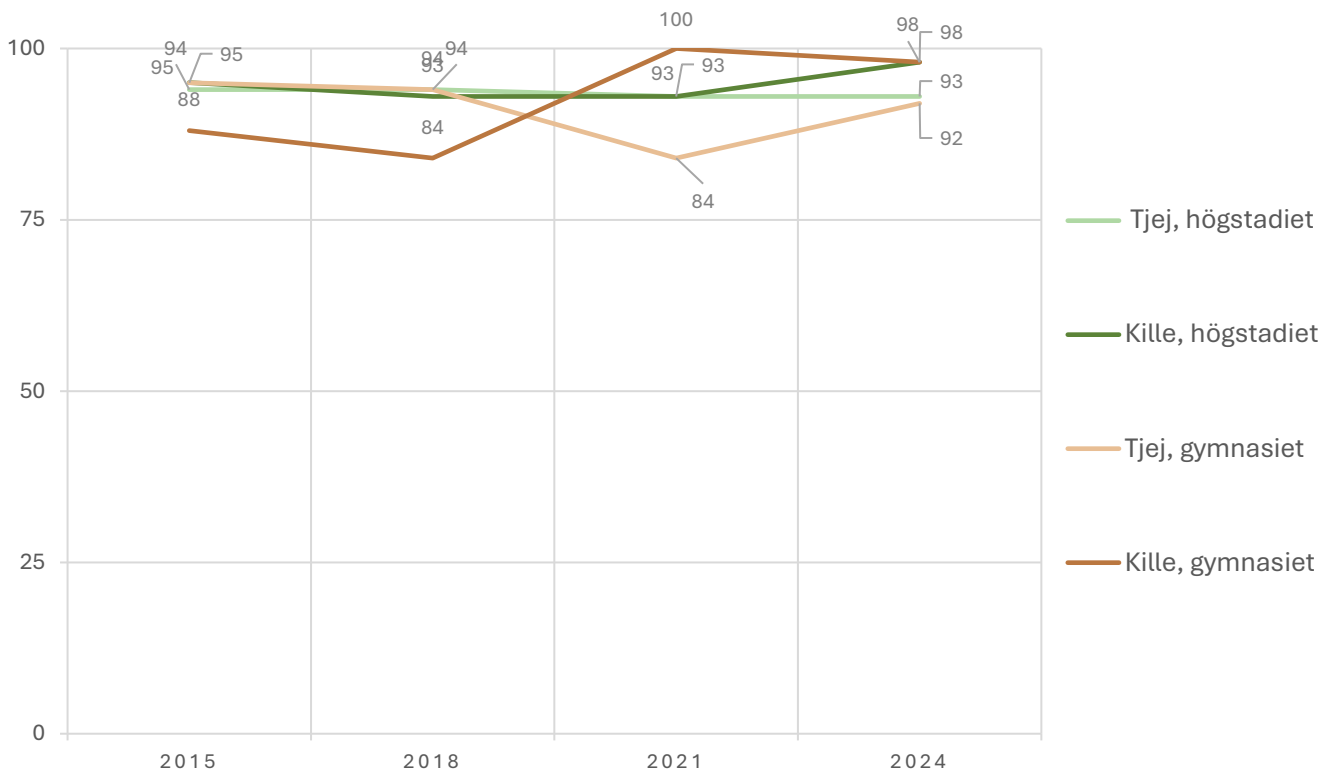
C1a. Andelen nöjda med livet, familjen och kompisarna. Jämförelse med rikssnittet.

	Livet som helhet	Familjen	Kompisar
Rättviks kommun Högstadiet	88%	95%	97%
LUPP 2024 Högstadiet	87%	95%	94%
Rättviks kommun Gymnasiet	92%	95%	96%
LUPP 2024 Gymnasiet	88%	95%	94%

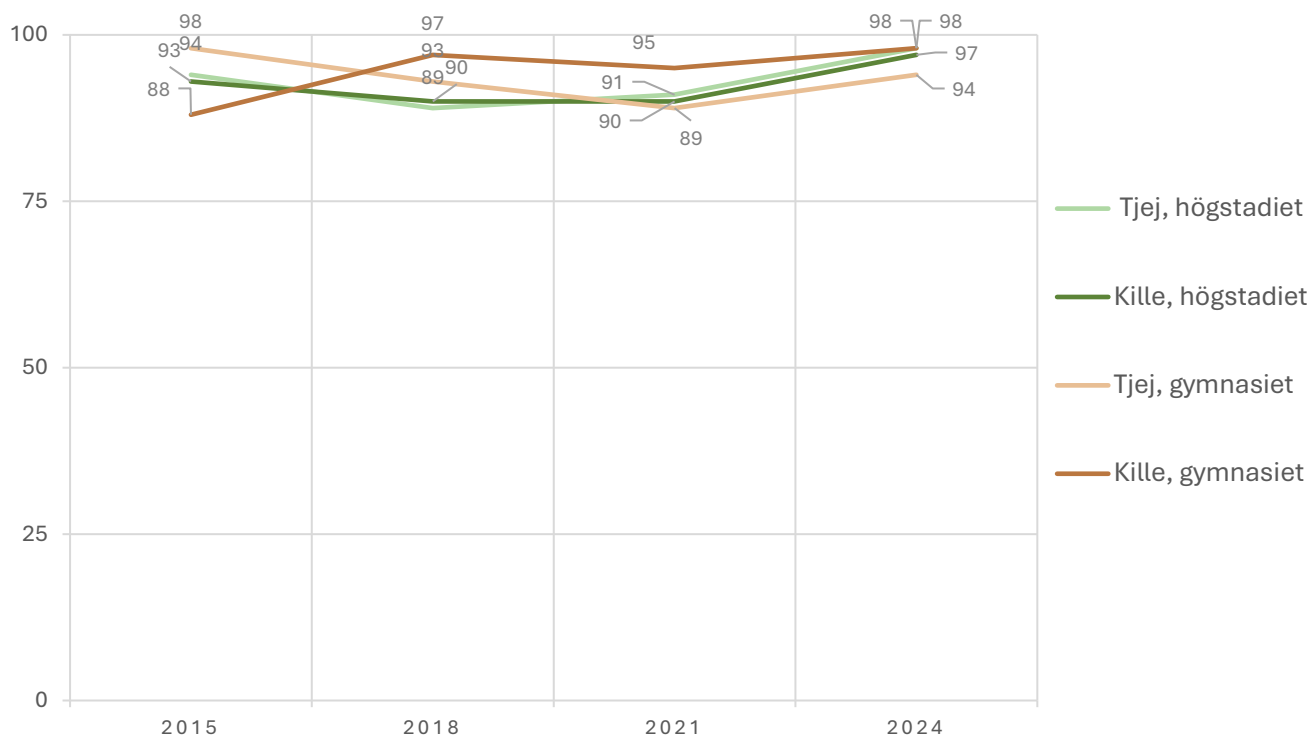
D1b. Andelen nöjda med livet som helhet. Utveckling över tid.

D1c. Andelen nöjda med familjen. Utveckling över tid.

D1d. Andelen nöjda med kompisar. Utveckling över tid

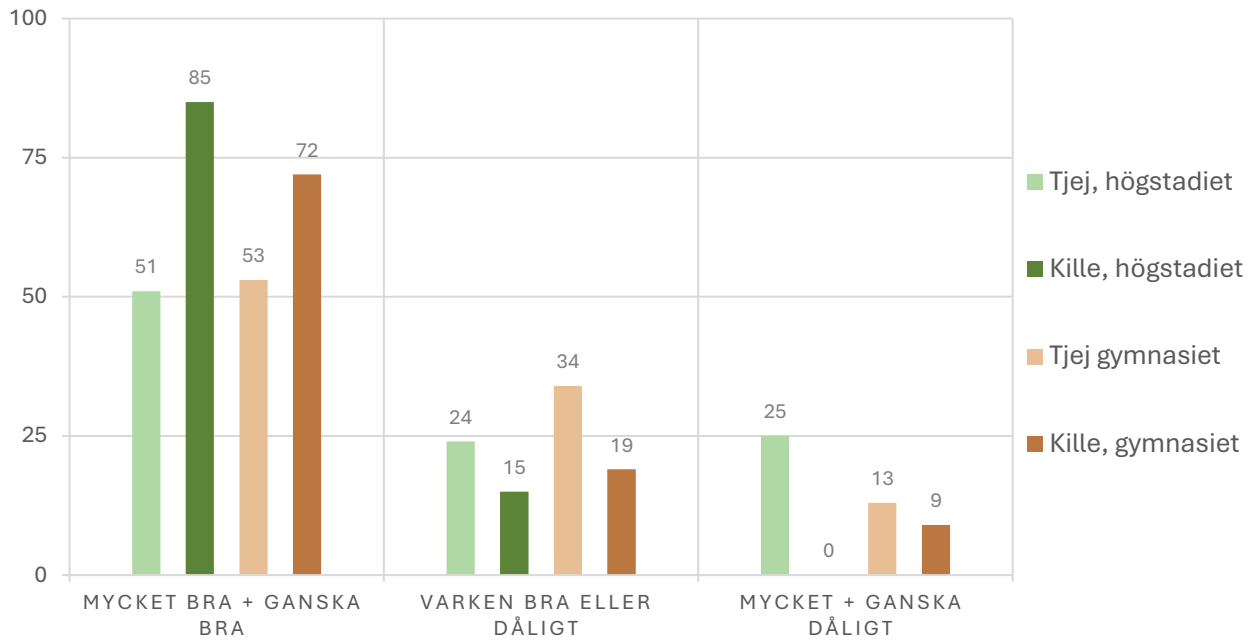
Självskattad hälsa

Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultatet av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa.¹¹

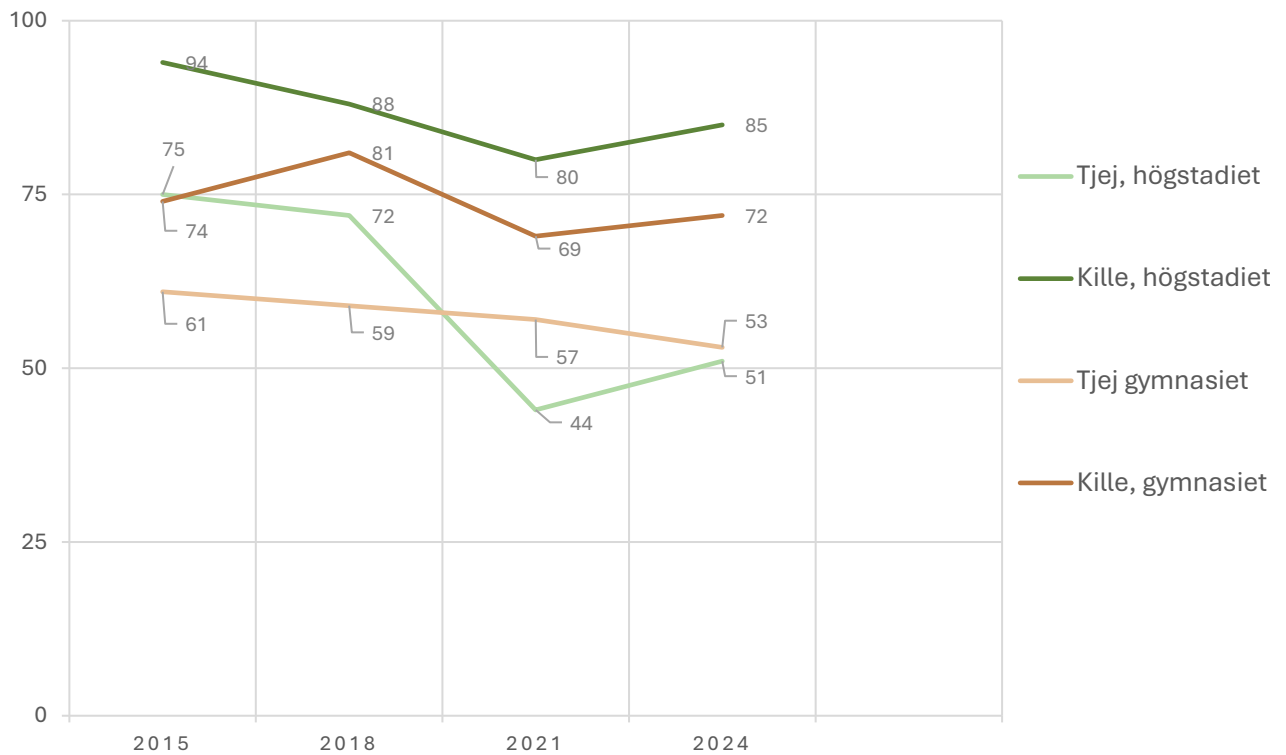
Andelen som svarar att det mår mycket bra eller ganska bra har sedan 2015 sjunkit hos både tjejer och killar på högstadiet och gymnasiet.

¹¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018

D2. Hur bedömer du din hälsa under de senaste sex månaderna?
Hur mår du eller känner du dig?

D2a. Andelen som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra.
Utveckling över tid.

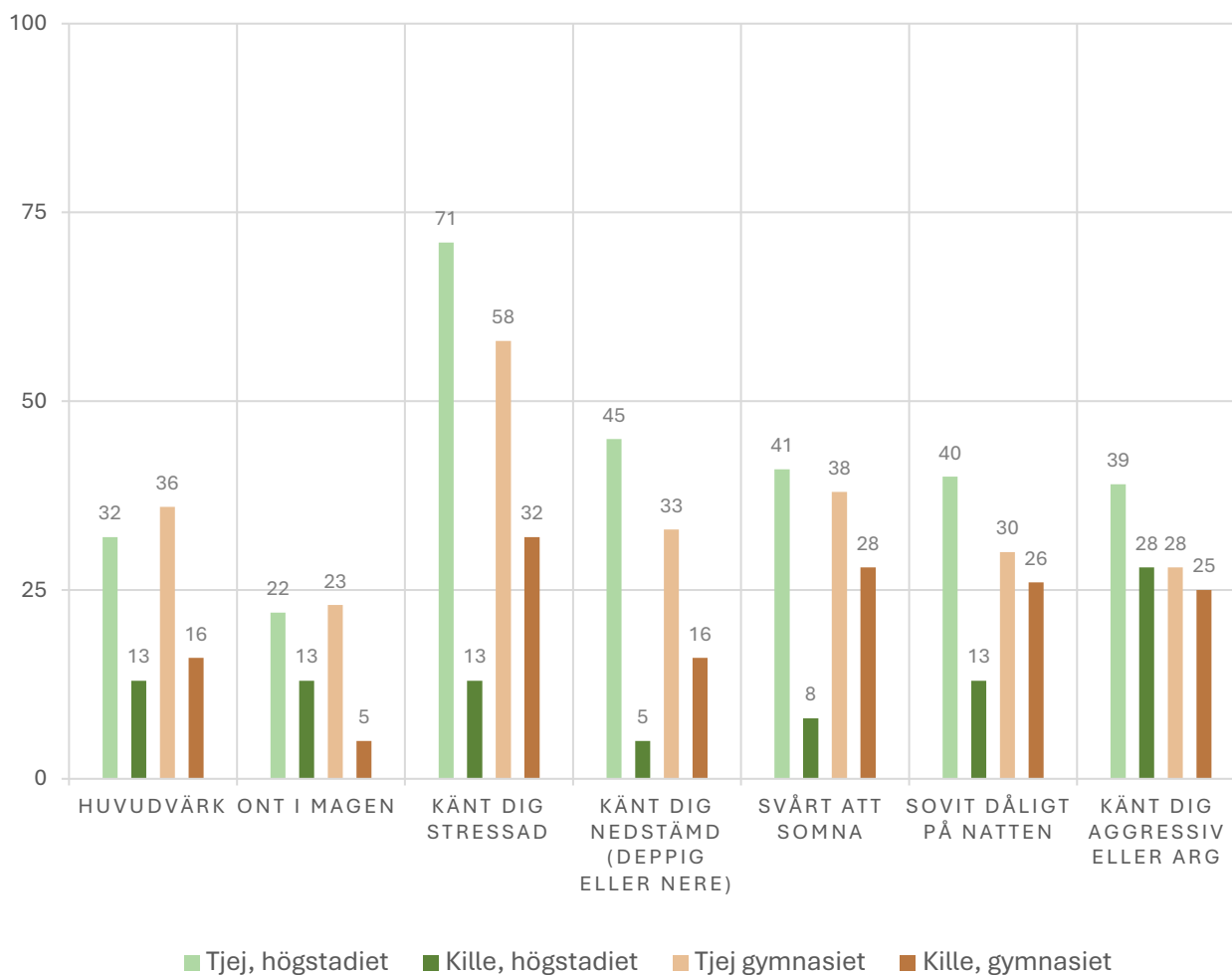

Psykiska och somatiska besvär

I enkäten fick ungdomarna svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, såsom; stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter, nedstämdhet samt aggressivitet. Enligt MUCF påvisar dålig hälsa sig om besvär förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i folkhälsomyndighetens undersökning ”Hälsa på lika villkor”.

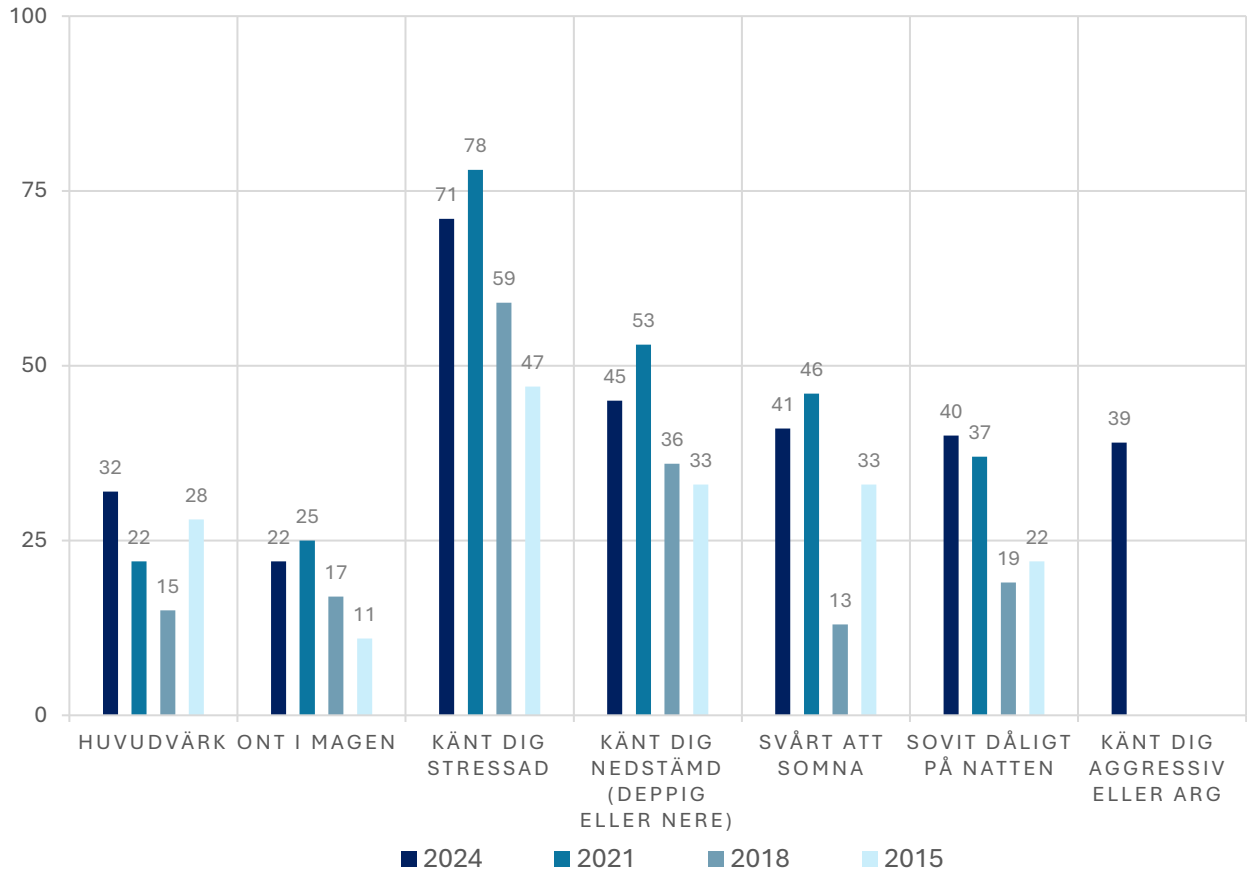
I diagram D3 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Över tid kan vi tydligt se att det är ökningen av psykiska och somatiska besvär hos tjejerna som drivit på utvecklingen.

D3. Hur ofta har du haft följande besvär de senaste sex månaderna?
Andelen som svarat ”flera gånger i veckan” eller oftare.

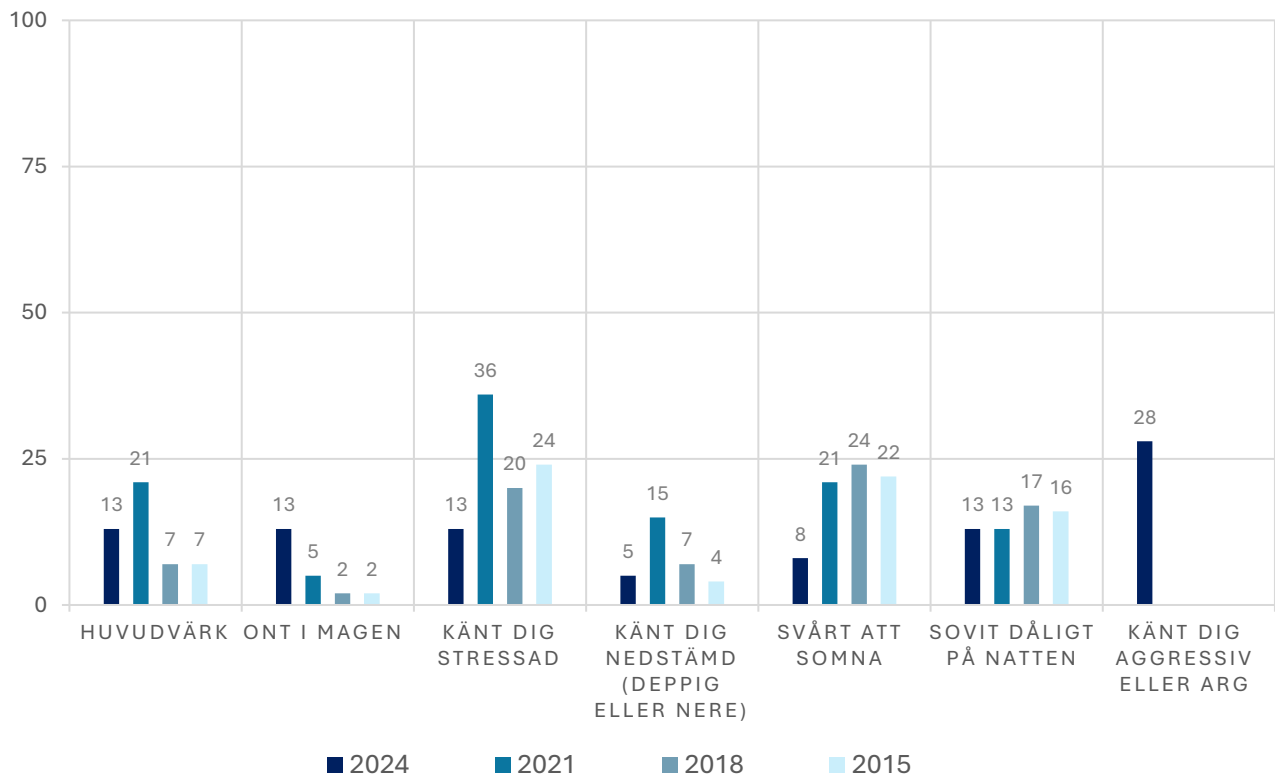
D3a. Högstadiet tjej.

Andelen med besvär flera gånger i veckan eller oftare. Utveckling över tid.

D4b. Högstadiet kille.

Andelen med besvär flera gånger i veckan eller oftare. Utveckling över tid.

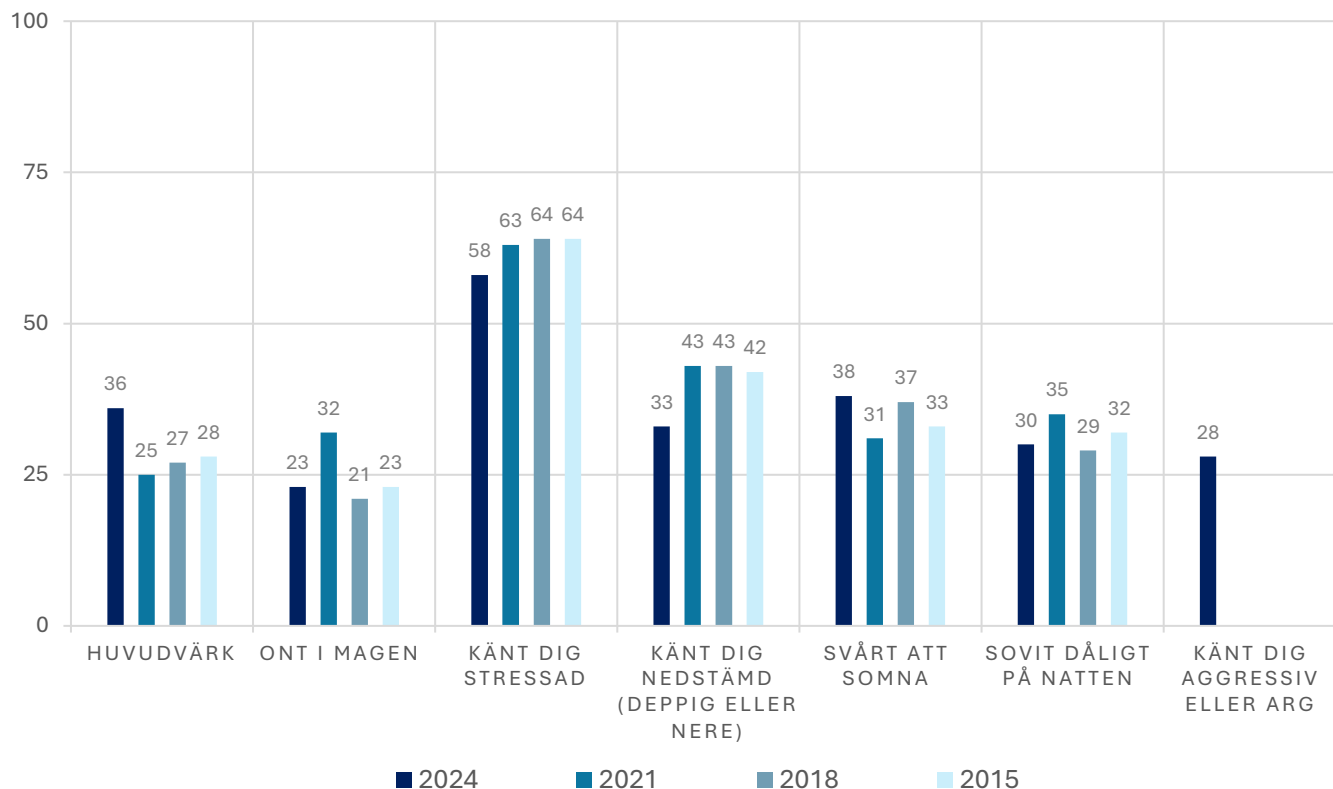

D4c. Högstadiet.
Om du har något av besvären på förra frågan
(D4), vad tänker du själv att dina besvär beror på?

Högstadiet	Tjej		Kille	
	Antal	%	Antal	%
Jag har inga av besvären	2	4,9	8	20,5
Skolarbete	29	70,7	9	23,1
Fritidsaktiviteter	3	7,3	4	10,3
Datorspelande	1	2,4	2	5,1
Spelande om pengar	0	0	1	2,6
Sociala medier	6	14,6	1	2,6
Motionsvanor	1	2,4	0	0
Matvanor	4	9,8	1	2,6
Familjen	5	12,2	2	5,1
Kompisar	6	14,6	4	10,3
Andra ungdomar som mobbar eller bråkar med mig	5	12,2	0	0
Vuxen/vuxna utanför familjen som behandlar mig illa	2	4,9	0	0
Osäker framtid	6	14,6	2	5,1
Annat	6	14,6	4	10,3
Jag vet inte	7	17,1	13	33,3
Total	83	202,4	51	130,8

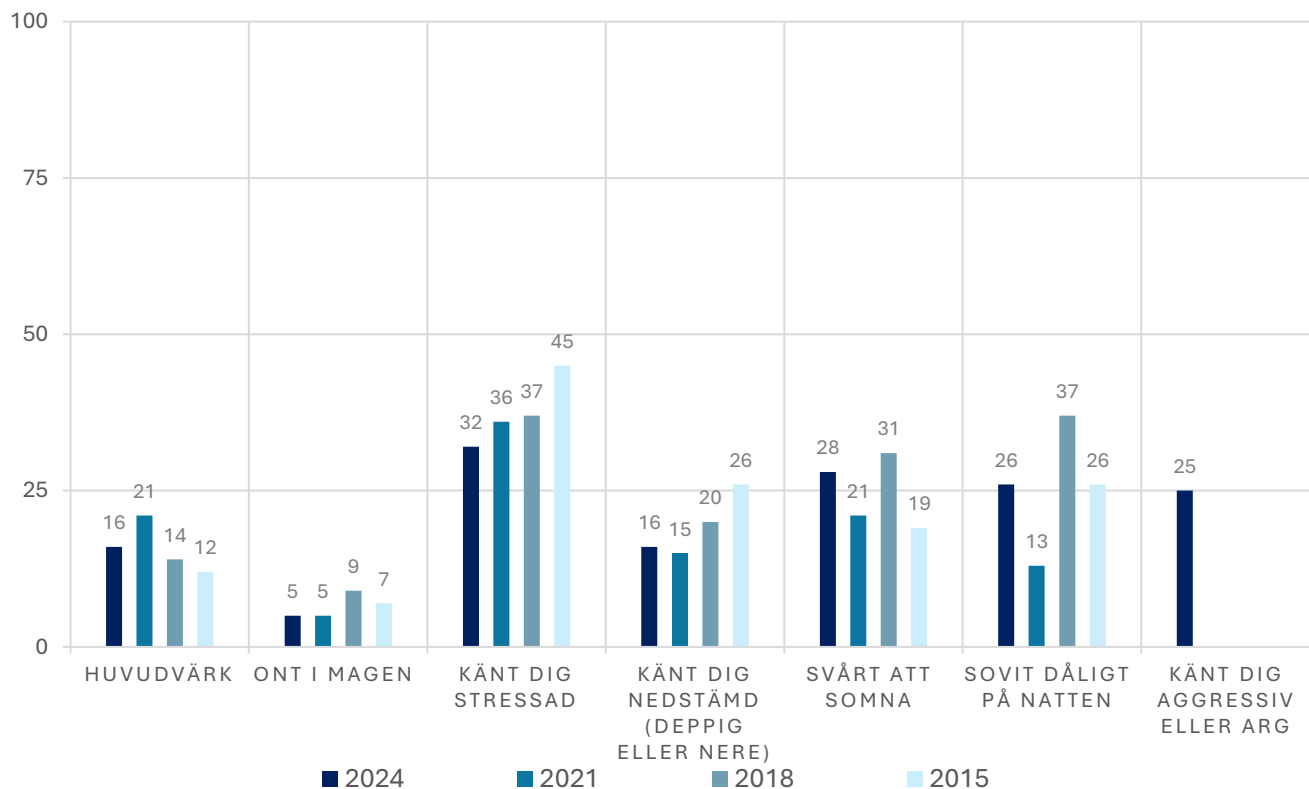
D4d. Gymnasiet tjej.

Andelen med besvär flera gånger i veckan eller oftare. Utveckling över tid.

D4e. Gymnasiet kille.

Andelen med besvär flera gånger i veckan eller oftare. Utveckling över tid.

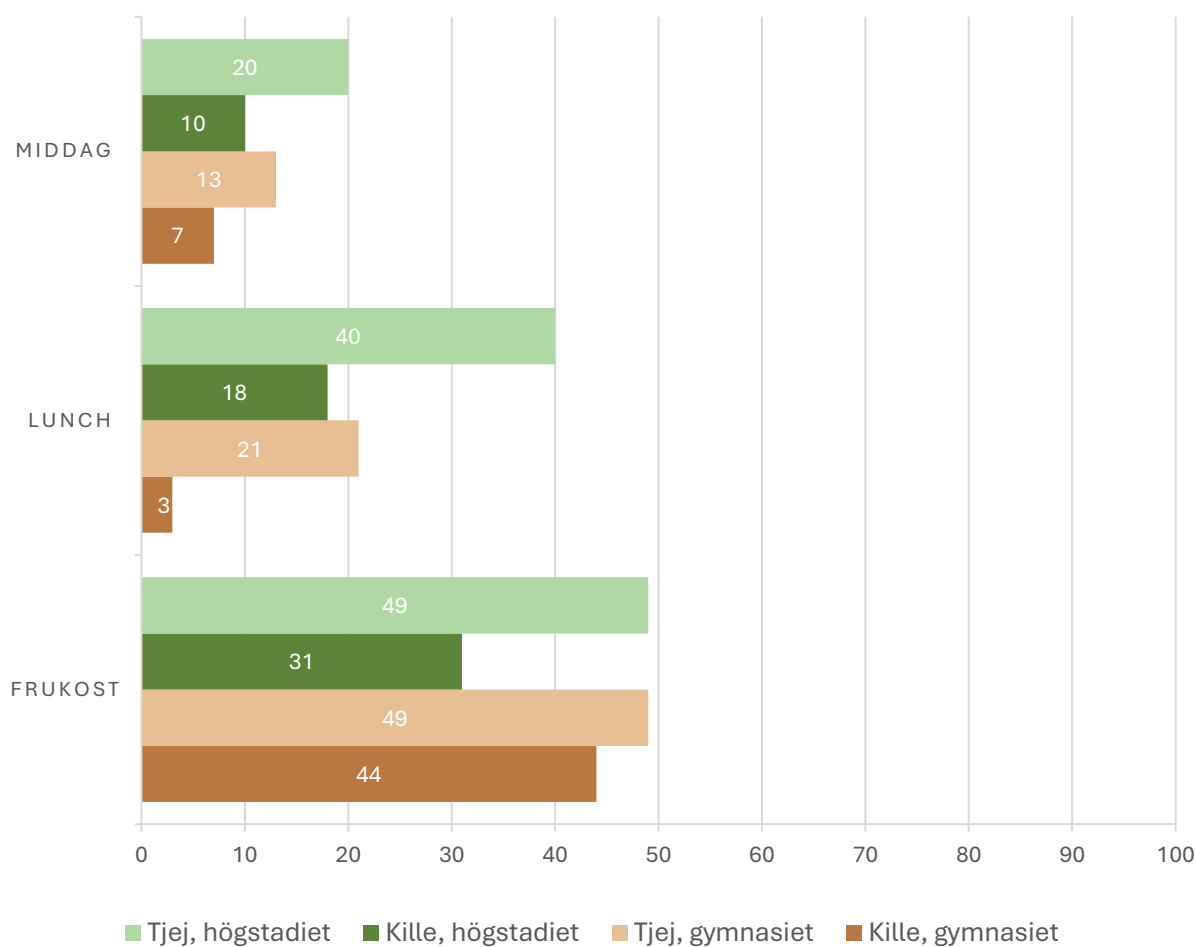
D4. Gymnasiet.
Om du har något av besvären på förra frågan (D4),
Vad tänker du själv att dina besvär beror på?

Gymnasiet	Tjej		Kille	
	Antal	%	Antal	%
Jag har inga av besvären	3	5,8	9	16,1
Skolarbete	35	67,3	20	35,7
Fritidsaktiviteter	7	13,5	13	23,2
Datorspelande	0	0	4	7,1
Spelande om pengar	2	3,8	2	3,6
Sociala medier	12	23,1	4	7,1
Motionsvanor	3	5,8	2	3,6
Matvanor	8	15,4	2	3,6
Familjen	16	30,8	3	5,4
Kompisar	13	25	5	8,9
Andra ungdomar som mobbar eller bråkar med mig	2	3,8	1	1,8
Vuxen/vuxna utanför familjen som behandlar mig illa	0	0	0	0
Osäker framtid	11	21,2	9	16,1
Annat	15	28,8	4	7,1
Jag vet inte	8	15,4	17	30,4
Total	135	259,6	95	169,6

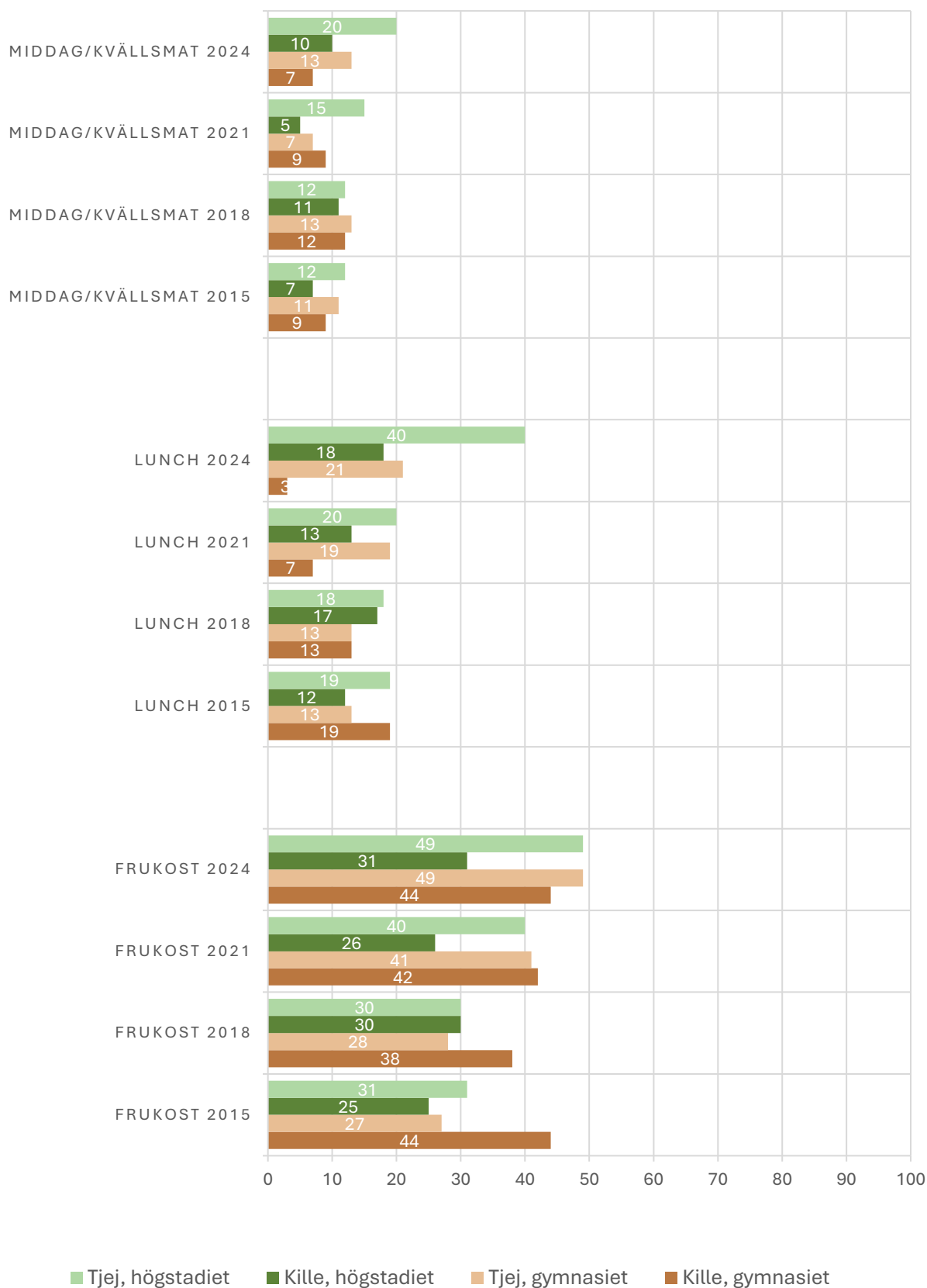
Hoppa över måltider

I diagram D5 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. Vanligast är att hoppa över frukosten. I diagram D5a redovisas andelen ungdomar som svarat att det hoppar över måltiderna flera gånger i veckan eller oftare med en utveckling över tid. Diagrammet visar att andelen ungdomar som väljer att hoppa över måltiderna har ökat sedan 2015.

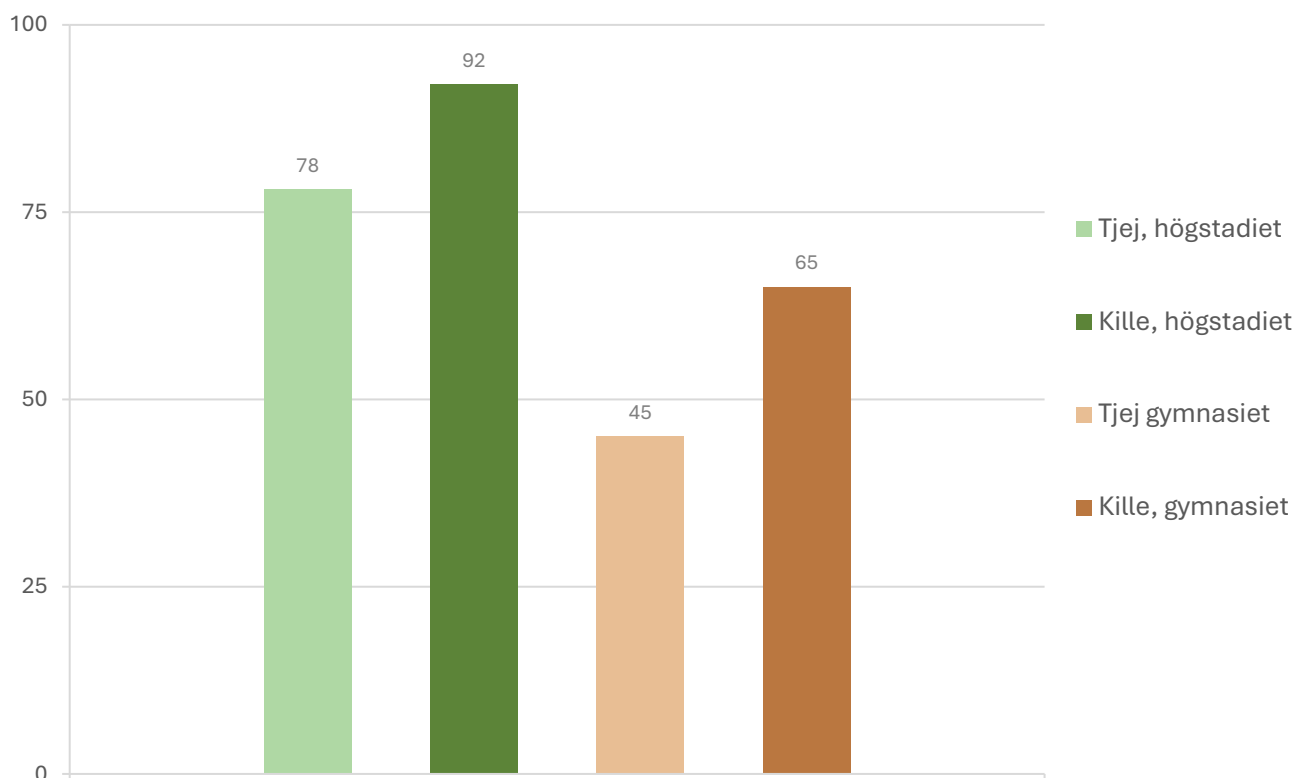
D5. Hur ofta händer det att du hoppas över följande måltider?
Andelen som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare.

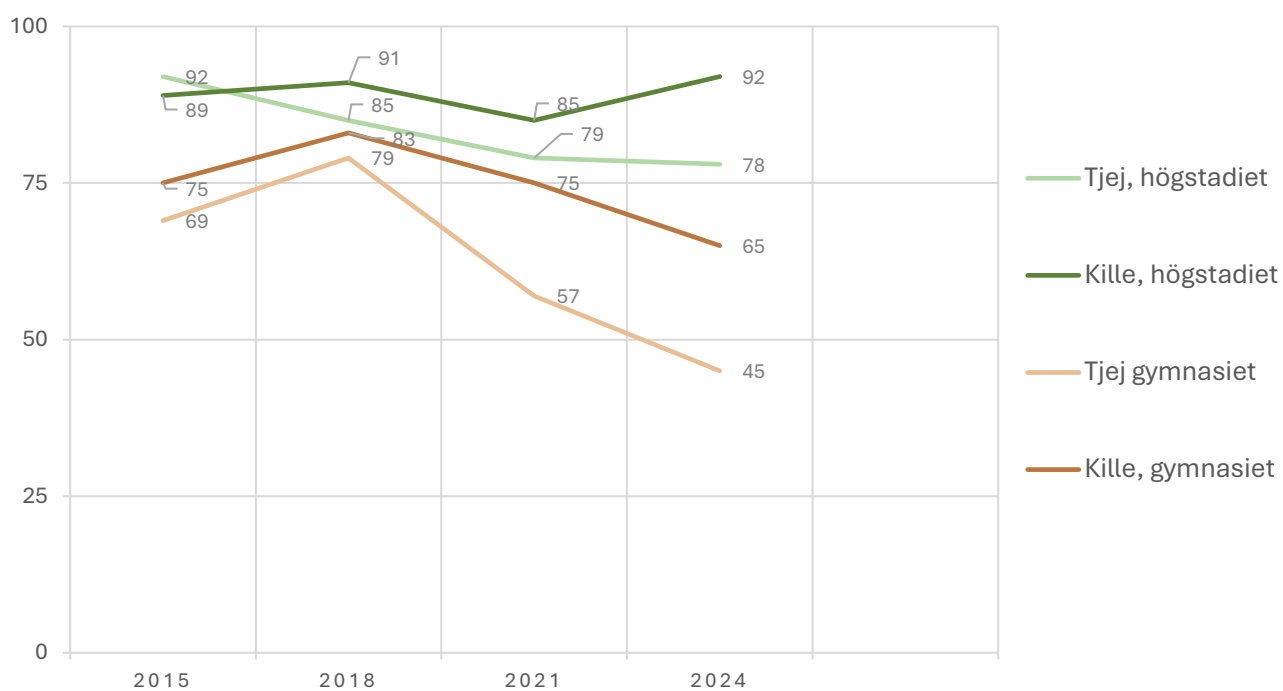
D5a. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
 Andelen som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare. Utveckling över tid

D6. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andelen som svarat "en gång i veckan" eller oftare

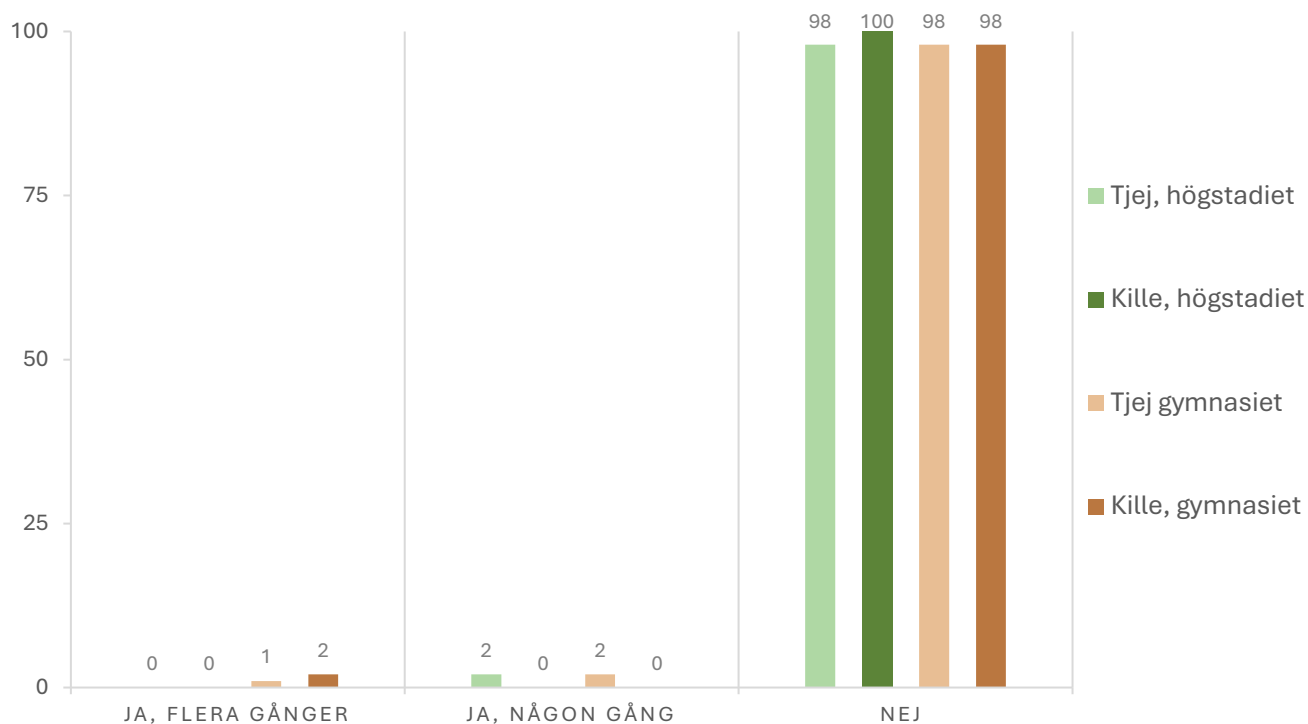
D6a. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas? Andelen som svarat en gång i veckan eller oftare. Utveckling över tid.

Prestationshöjande medel, alkohol, tobak och narkotika.

I LUPP-enkäten ställs frågor om användningen av anabola steroider eller motsvarande prestationshöjande medel (D7) samt om alkohol, tobak, spel och koffein (D8) och narkotika som visas i diagram D12. Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysningen (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som röker har minskat kraftigt, särskilt under 2010-talet. Detta gäller dock inte vejpning. Vad gäller snusning har denna ökat under de senaste åren. Uppgången har varit särskilt påtaglig bland flickor, och är nu på historiskt höga nivåer. Det är dock fortsatt vanligare att pojkar snusar. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever minskat under en längre tid. Nedgången har nu stannat av, men alkoholkonsumtionen är fortsatt på historiskt låga nivåer.¹²

D7. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

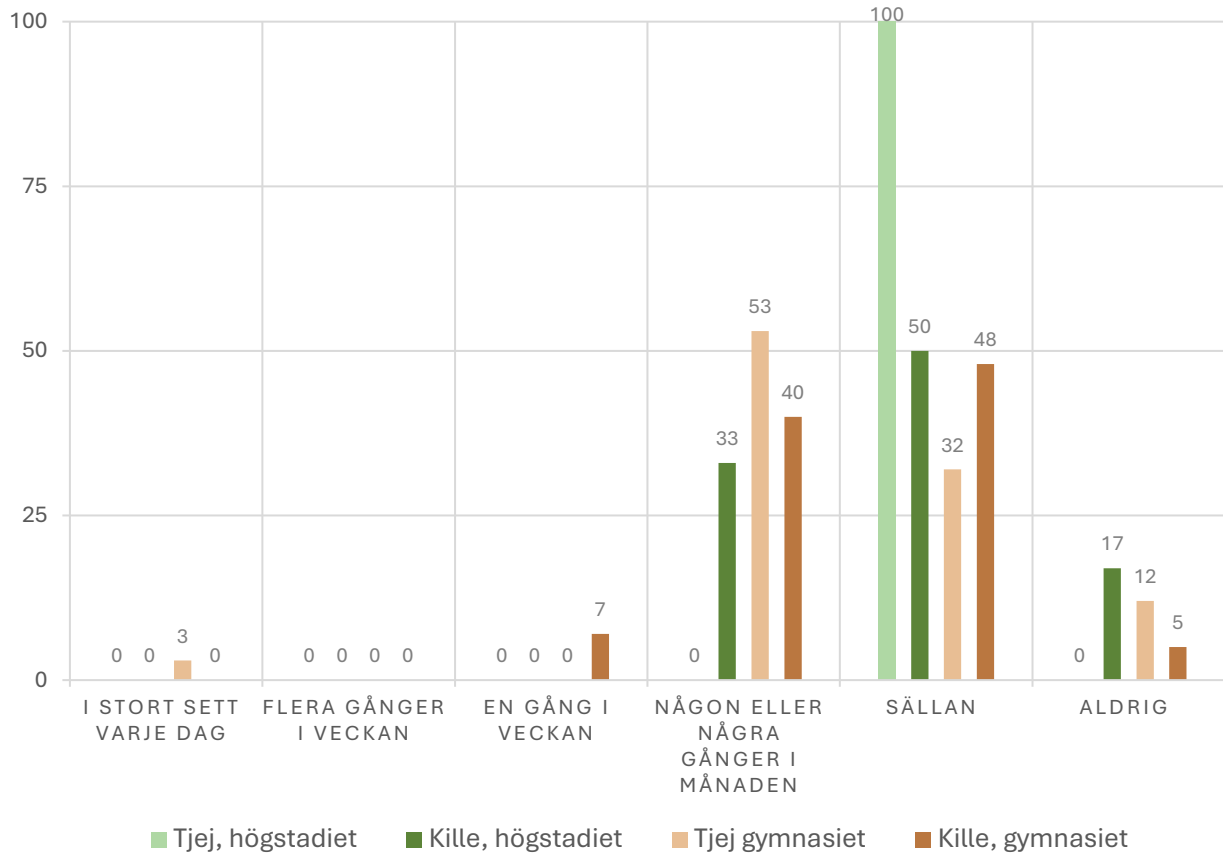

¹² CAN:s nationella skolundersökning 2024

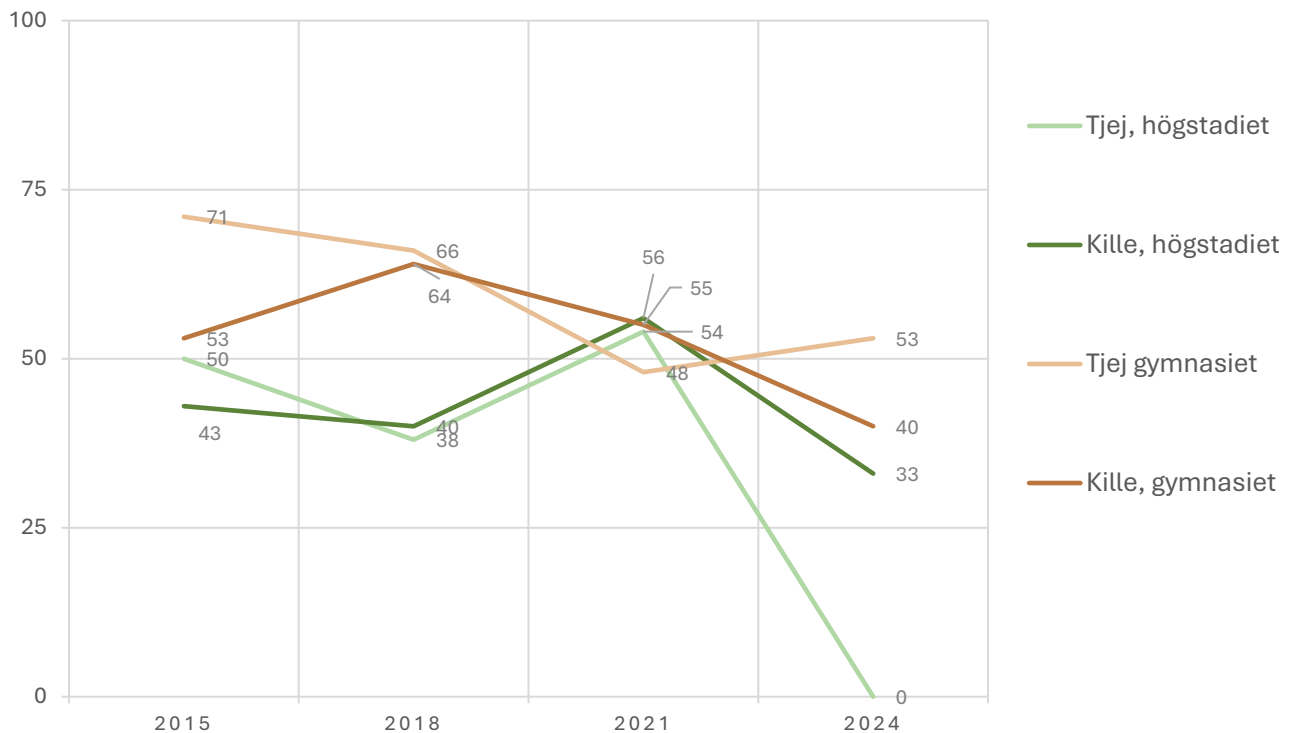
D8. Hur ofta brukar du göra följande?

	Tjej högstadiet				Kille högstadiet				Tjej gymnasiet				Kille gymnasiet			
	2015	2018	2021	2024	2015	2018	2021	2024	2015	2018	2021	2024	2015	2018	2021	2024
Röka cigaretter																
Aldrig / sällan / någon gång i månaden	94%	91%	98%	100%	97%	92%	95%	97%	87%	90%	94%	94%	88%	88%	95%	98%
Minst en gång per vecka	6%	9%	2%	0%	3%	8%	5%	3%	13%	10%	6%	6%	12%	12%	5%	2%
Röka e-cigarett																
Aldrig / sällan / någon gång i månaden	.	.	.	92%	.	.	.	100%	.	.	.	90%	.	.	.	93%
Minst en gång per vecka	.	.	.	8%	.	.	.	0%	.	.	.	10%	.	.	.	7%
Snusa																
Aldrig / sällan / någon gång i månaden	99%	100%	97%	88%	94%	93%	90%	88%	100%	92%	91%	73%	84%	91%	74%	67%
Minst en gång per vecka	1%	.	3%	12%	6%	7%	10%	12%	.	8%	9%	27%	16%	9%	26%	33%
Ta koffeintabletter																
Aldrig / sällan / någon gång i månaden	.	.	.	100%	.	.	.	100%	.	.	.	98%	.	.	.	98%
Minst en gång per vecka	2%	.	.	.	2%
Spela om pengar																
Aldrig / sällan / någon gång i månaden	.	.	.	100%	.	.	.	97%	.	.	.	100%	.	.	.	95%
Minst en gång per vecka	3%	5%
Dricka energidryck																
Aldrig / sällan / någon gång i månaden	.	.	.	65%	.	.	.	74%	.	.	.	49%	.	.	.	35%
Minst en gång per vecka	.	.	.	35%	.	.	.	26%	.	.	.	51%	.	.	.	65%
Dricka folköl																
Aldrig / sällan	91%	93%	85%	97%	91%	93%	90%	100%	89%	88%	88%	90%	78%	81%	69%	77%
Minst en gång per månad	9%	7%	15%	3%	9%	7%	10%	0%	11%	12%	12%	10%	22%	19%	31%	33%
Dricka starköl, starkcider, alkoholisk vin eller sprit																
Aldrig / sällan	79%	83%	68%	95%	93%	91%	92%	94%	53%	54%	54%	58%	53%	69%	44%	56%
Minst en gång per månad	21%	17%	32%	5%	7%	9%	8%	6%	47%	46%	46%	42%	47%	31%	56%	44%

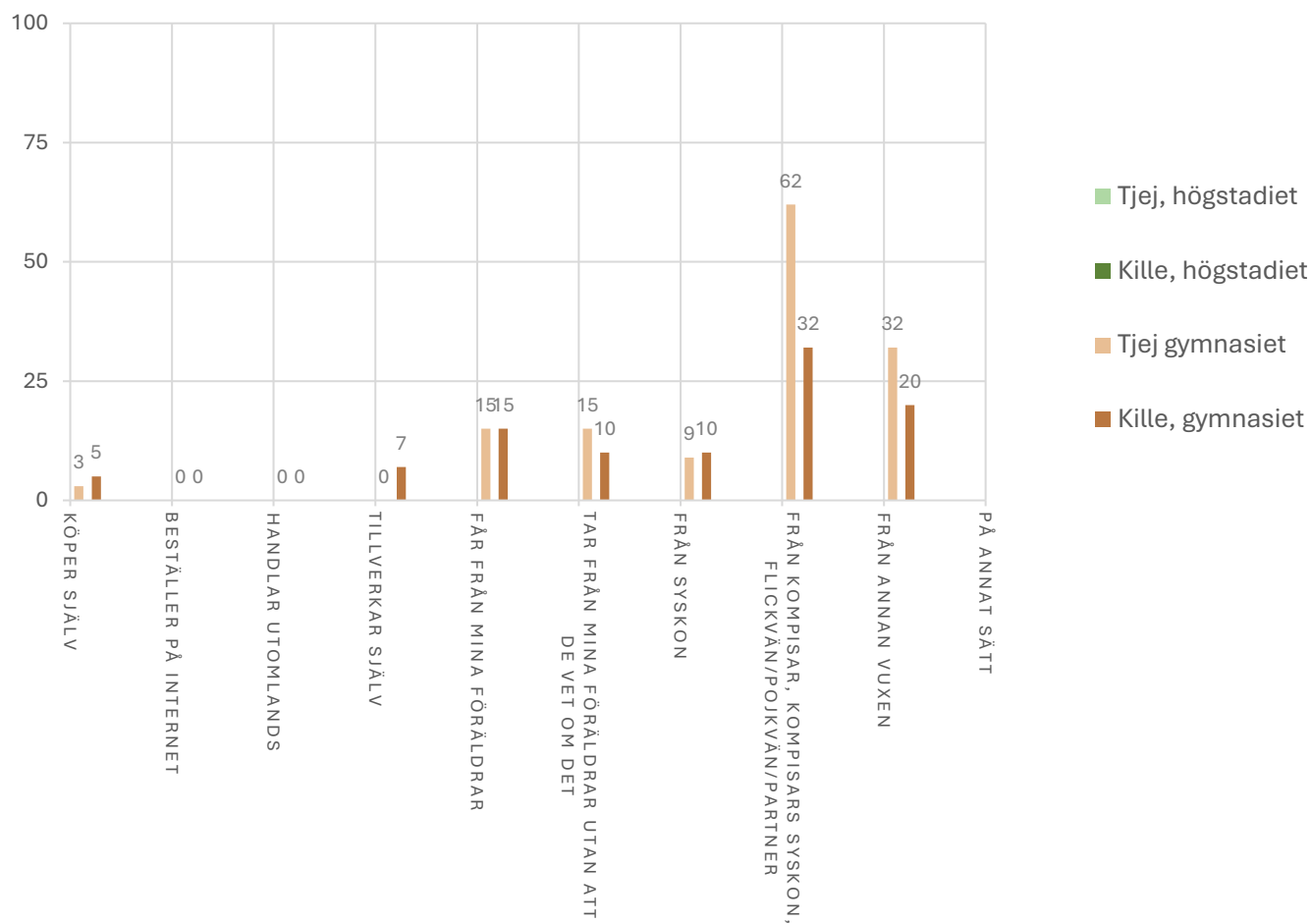
D9. Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?

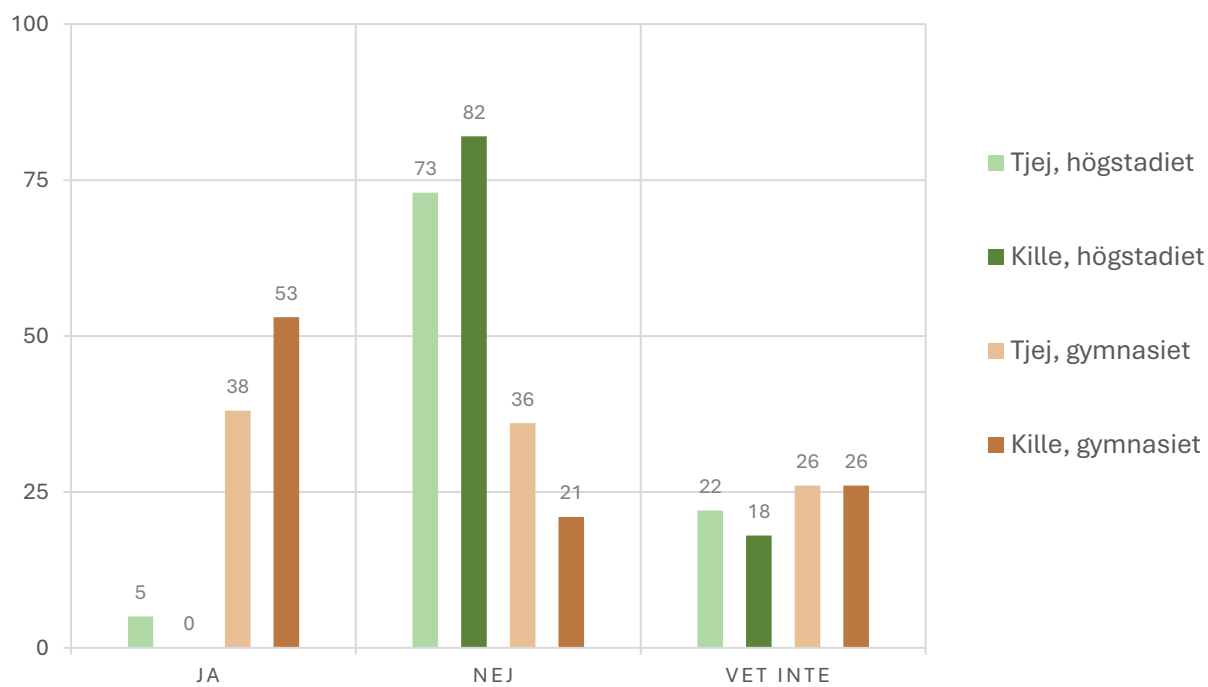
D9a. Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full? Andelen som svarat "någon eller några gånger i månaden", utveckling över tid.

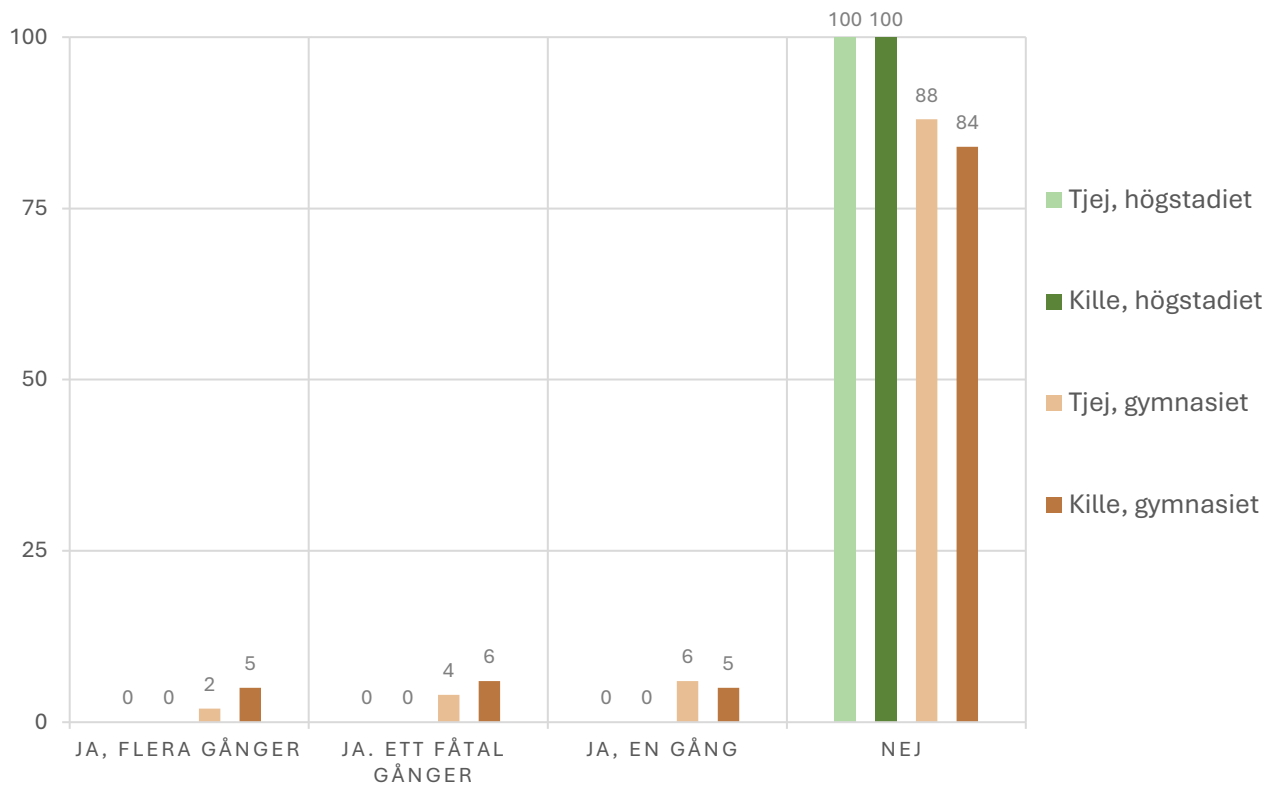
D10. Hur får du oftast tag på alkohol?
 Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

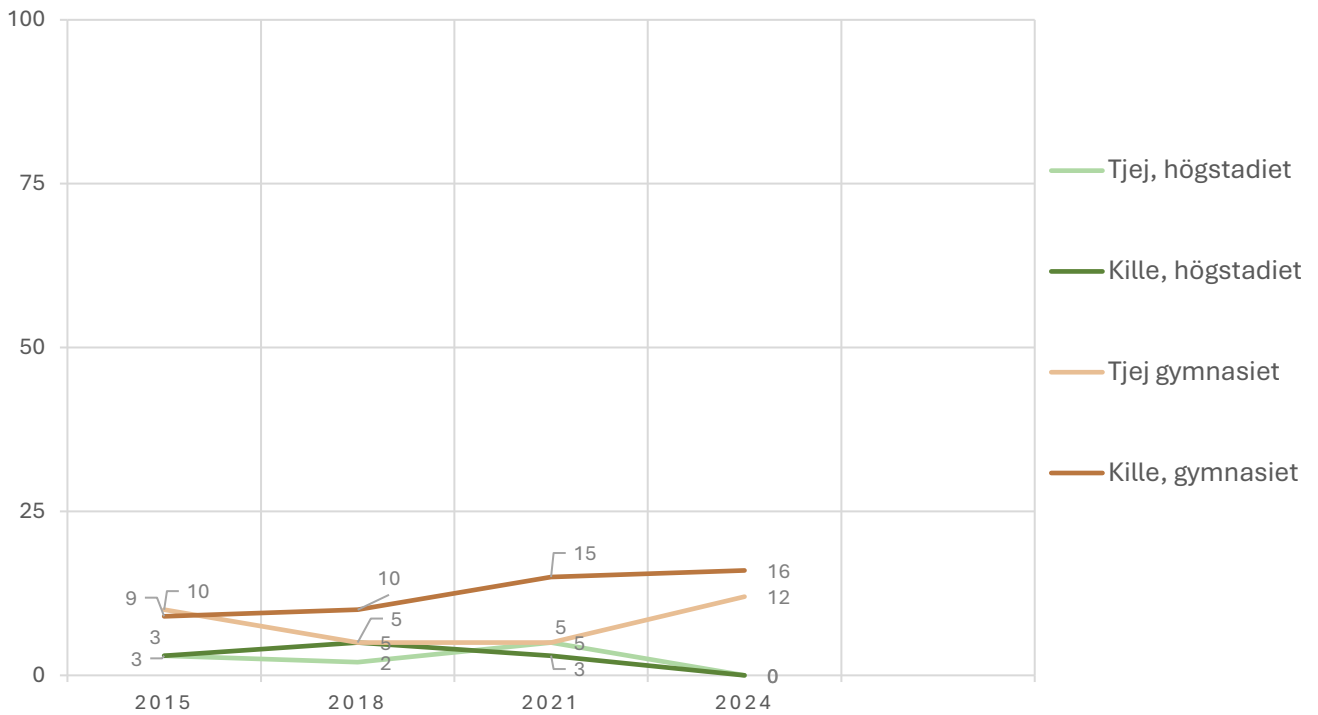
D11. Får du dricka alkohol för din/ dina föräldrar eller vårdnadshavare?

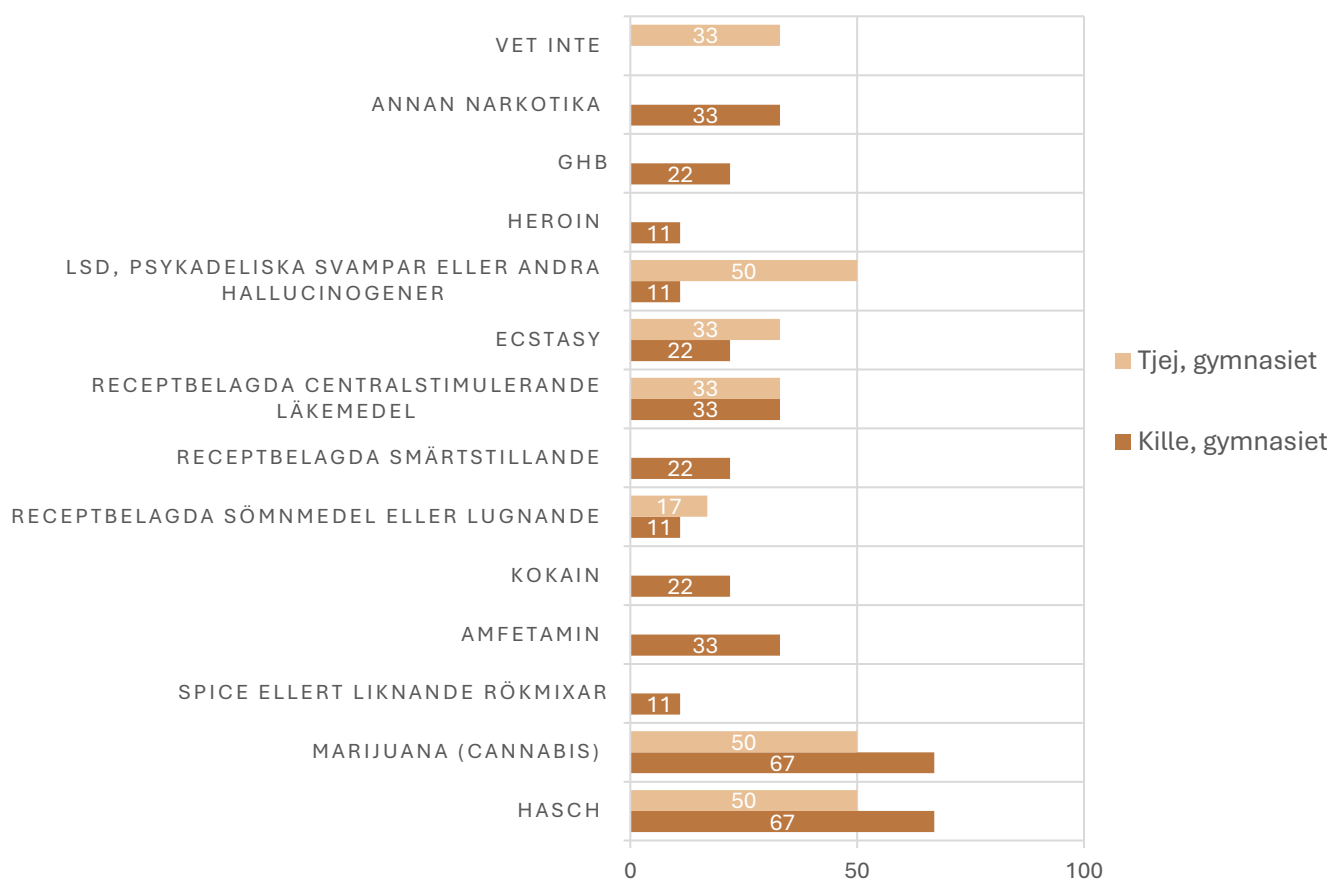
D12. Har du använt narkotika?

D12a. Andelen som använt narkotika, utveckling över tid.

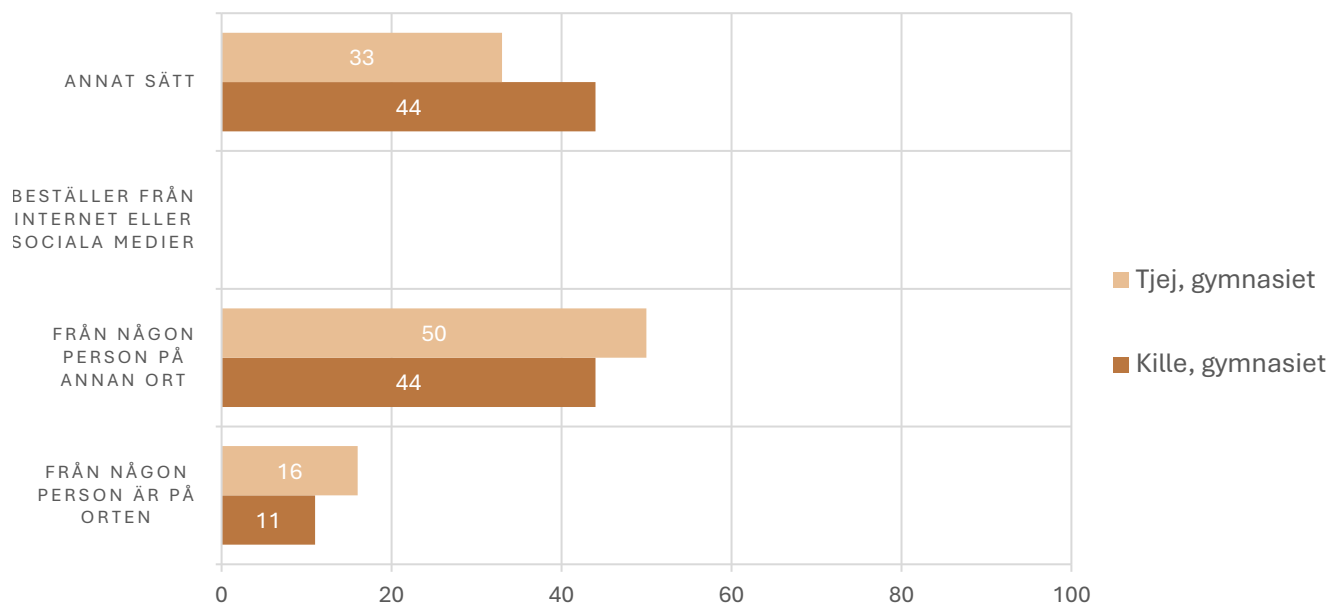

D12b. Vilken eller vilka typer av narkotika (utan läkarordination) har du använt?

D12c. Hur fick du/får du tag på narkotika?

Frågan besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

*Användning av narkotika Diagram d12b+c ovan redovisar vilka olika typer av narkotika som använts och hur de har fått tag på narkotika. Redovisar endast de som svarat att de använt narkotika.

Varför tror du det är skillnader mellan könen? Varför mår unga sämre idag än för 10 år sedan?

Högstadiet svar

Killar har mindre respekt. De som trycker ner tjejer

Jag tror det är stor skillnad för att killarna inte tänker lika mycket på omgivningen som tjejer och att dom inte blir lika påverkade av normer som tjejer som till exempel utseende och identitet.

På sociala medier finns de också en helt annan bild av tjejer än killar. De måste se ut på ett speciellt sätt.

Jag tror att killarna inte vågar svara ärligt för att dom är rädda för vad som andra killarna ska tycka.

Kanske finns fler saker att göra för killar i Rättvik.

Tjejer har kroppskomplex och blir påverkade. Det finns ett sätt man ska se ut på. Prestationsångest över skolan.

På sociala medier finns det en helt annan bild av tjejer än killar. De måste se ut på ett speciellt sätt.

Killar bryr sig inte lika mycket och tänker inte efter lika mycket.

Tjejer visar mer tankar och känslor. Killar visar inte så mycket.

Gymnasiet svar

Sociala medier påverkar mer idag. Mindre idrott bland unga.

Man rör sig mindre

Mobil, världen, ekonomi, stress. Krav på kropp och jämför sig med folk på sociala medier. Mobilen – passivitet, saknar återhämtning när ska vi låta oss ha tråkigt och låta våra hjärnor vila?

Pandemin

Sociala medier, jämför sig med andra runt om sig, världens alla problem, ekonomin, falska vänner, all typ av skärmtid tillsammans med att väldigt få går ut och är ute, utan stannar inne.

Allt samhällsproblem, mer press och svårare i skolan. Sociala medier, mindre träning

Kroppshets, mer krav, olika ideal, mer mobbing. Känns som vuxna inte bryr sig.

Tvingas växa upp snabbare pga sociala medier. Pressen blir högre hela tiden i skolan och utanför.

Folk jämför sig mycket av influencers och får dålig självkänsla

Överkänslighet

Tik tok

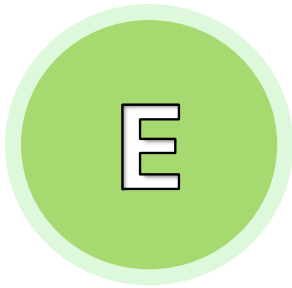
Allt för många kollar på telefonen i stället för att umgås

För man rör sig mindre och jämför sig med folk på sociala medier

Man pratar inte om det. Man blir missförstådd i skolan och av vänner. Skolan har blivit svårare, det ger stress och dåligt mående. Machokulturen bland kompisar. Allt handlar om att vara störst bäst och vackrast.

Sociala medier påverkas oss mer än vad vi tror

Hur världen ser ut, inge ljus framtid. Jämför sig, sociala medier

TRYGGHET

Alla barn och unga har rätt till en trygg uppväxt, fri från våld och trakasserier. MUCF och Barnombudsmannen menar att det krävs ett samlat grepp från myndigheter, regionala och lokala aktörer för att åstadkomma detta. Ett led i det förebyggande arbetet är därmed att öka medvetenheten om ungas utsatthet för både brott, våld och känslan av trygghet. Att utsättas för något typ av våld kan generera en rad olika negativa konsekvenser men rädslan för att återupprepat utsättas kan göra så att man begränsar sin tillvaro och undviker olika sammanhang. Senare i analysen fastställs det att det förekommer tydliga skillnader mellan tjejer och killar vad gäller sexualbrott där fler tjejer än killar uppger att de utsatts vid något tillfälle under de senaste tolv månaderna. En annan skillnad mellan könen som hittills inte verkar minska över tid är känslan av otrygghet i det egna bostadsområdet där tjejer är överrepresenterade. Samtidigt är killar något mer utsatta för lindrigare våld än tjejer. Det grövre våldet är mindre omfattande och där är skillnaderna mellan killar och tjejer inte lika påtagligt.¹³

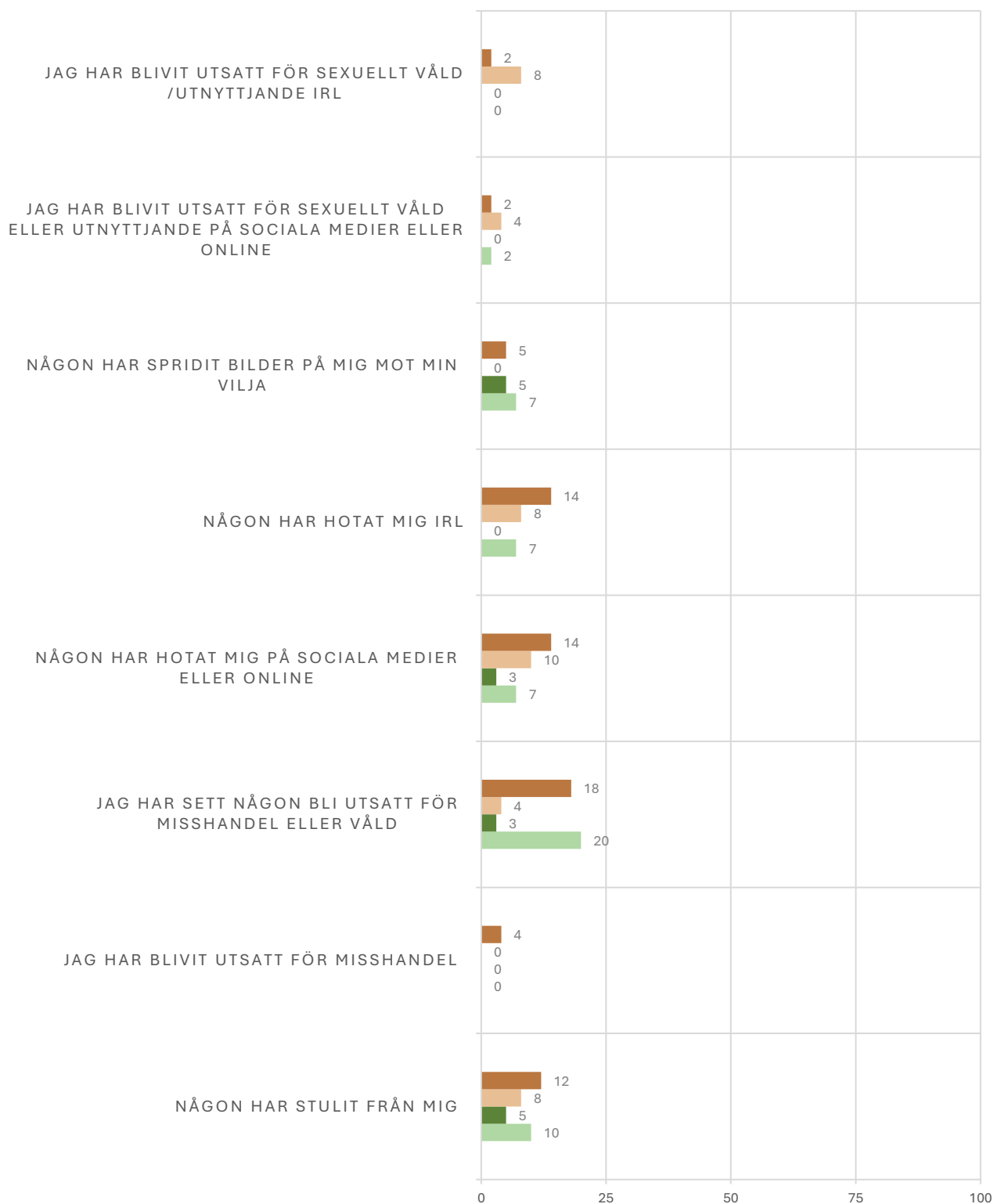
I en rapport från Friends framgår det att mobbningen och otryggheten i skolan ökar.¹⁴ Förutom ökad mobbning och otrygghet i skolan syns även en negativ utveckling vad gäller ungas rapportering av mobbning och hot på nätet. Eftersom elevernas mående i skolan i hög utsträckning kan påverkas av det som sker exempelvis på sociala medier behöver skolorna även ta hänsyn till detta i sitt trygghetsarbete.¹⁵

¹³ . Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Barn och unga som utsatts för brott – Kort analys av Barnombudsmannen och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. 2021.

¹⁴ Friends 2022: Mobbningens Förekomst - Tre barn utsatta i varje klass

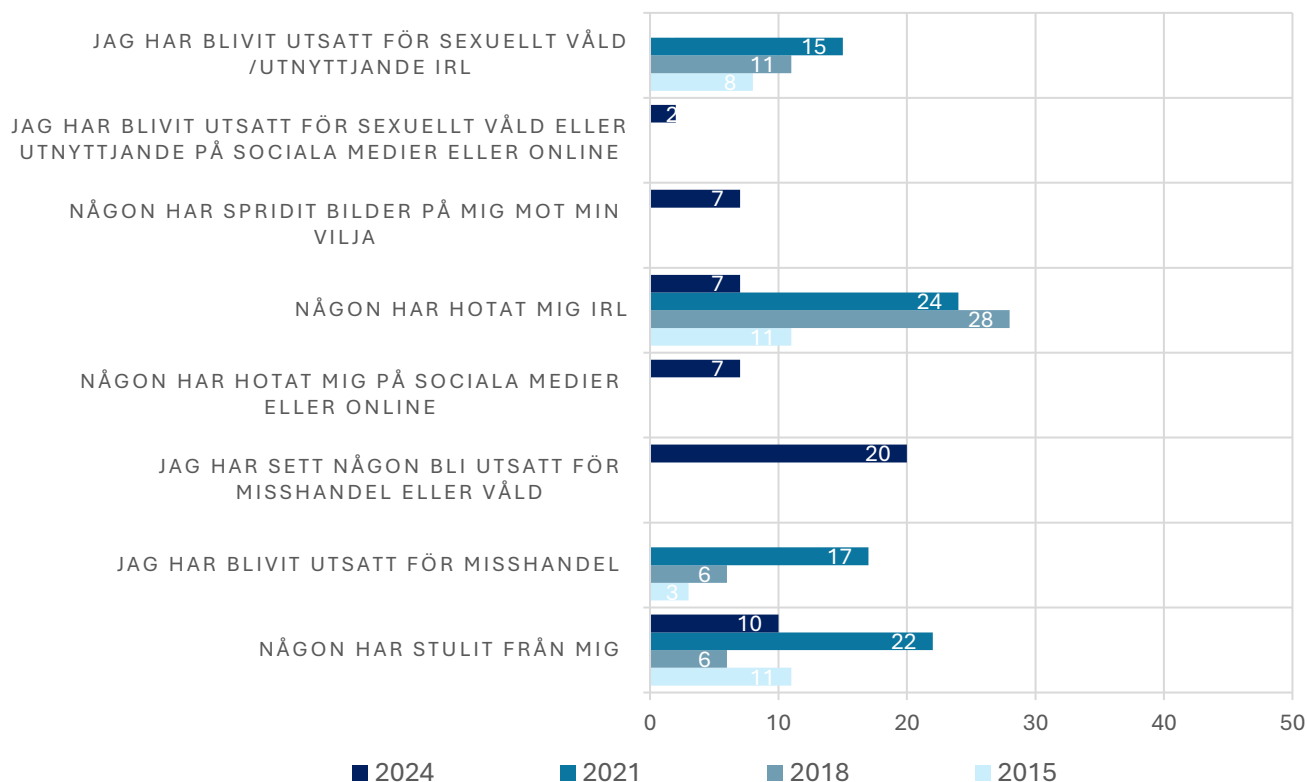
¹⁵ Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar

E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig?

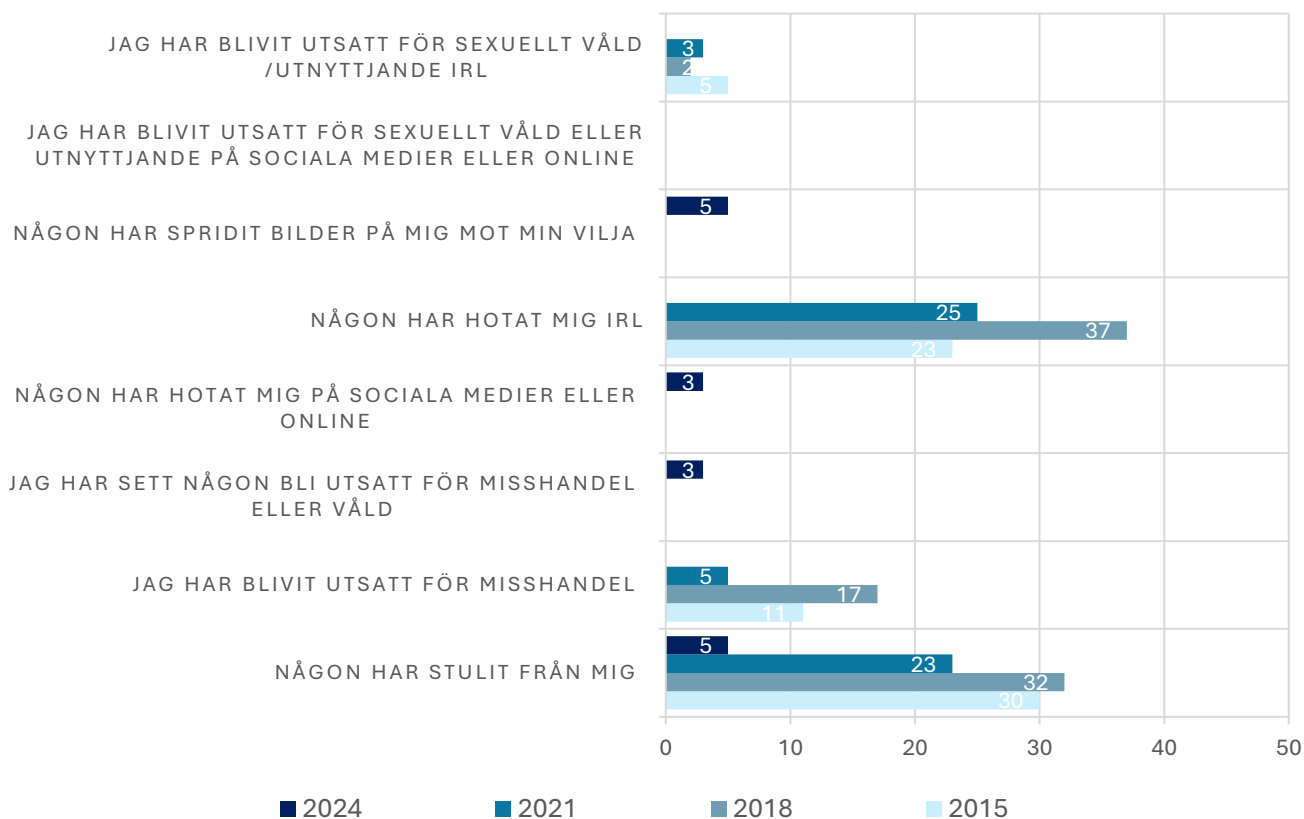

■ Kille, gymnasiet ■ Tjej, gymnasiet ■ Kille, högstadiet ■ Tjej, högstadiet

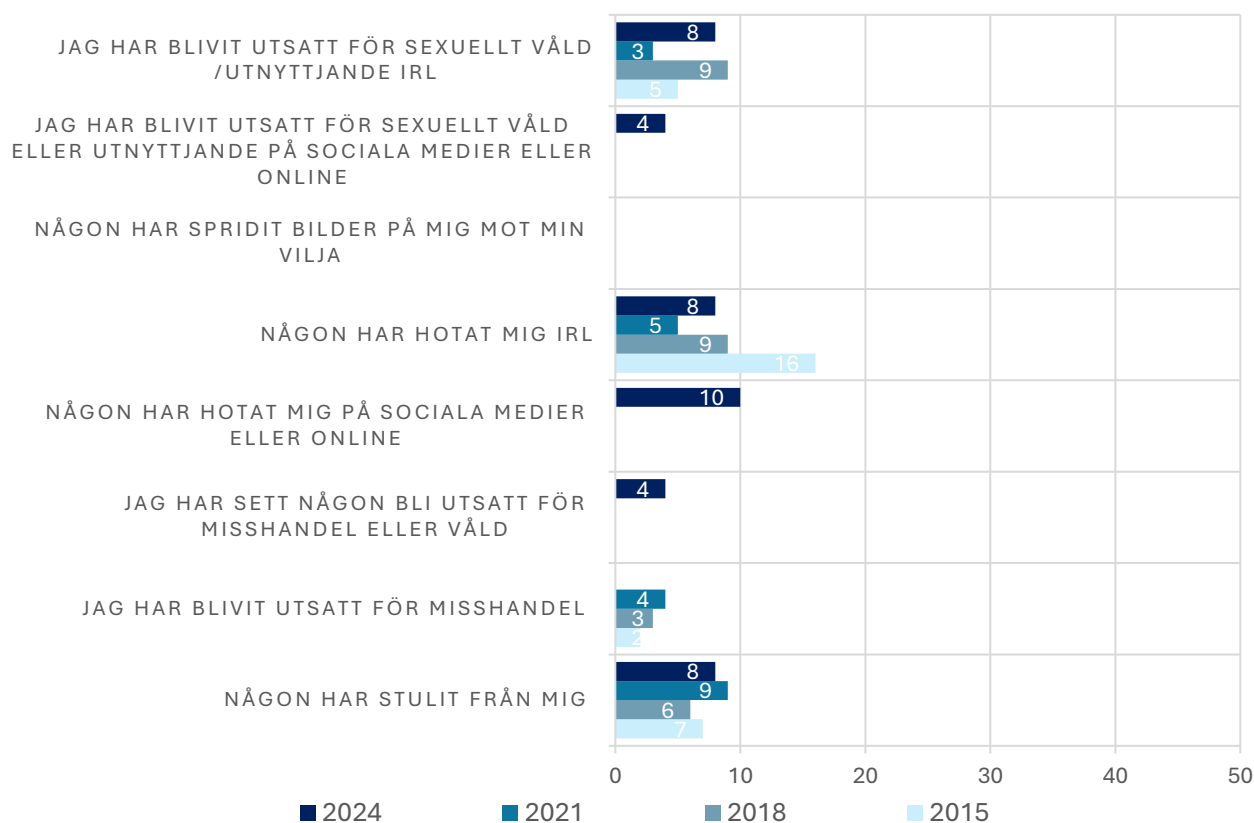
E1a. Tjej högstadiet.
Har något av detta hänt dig? Andel "ja", utveckling över tid.

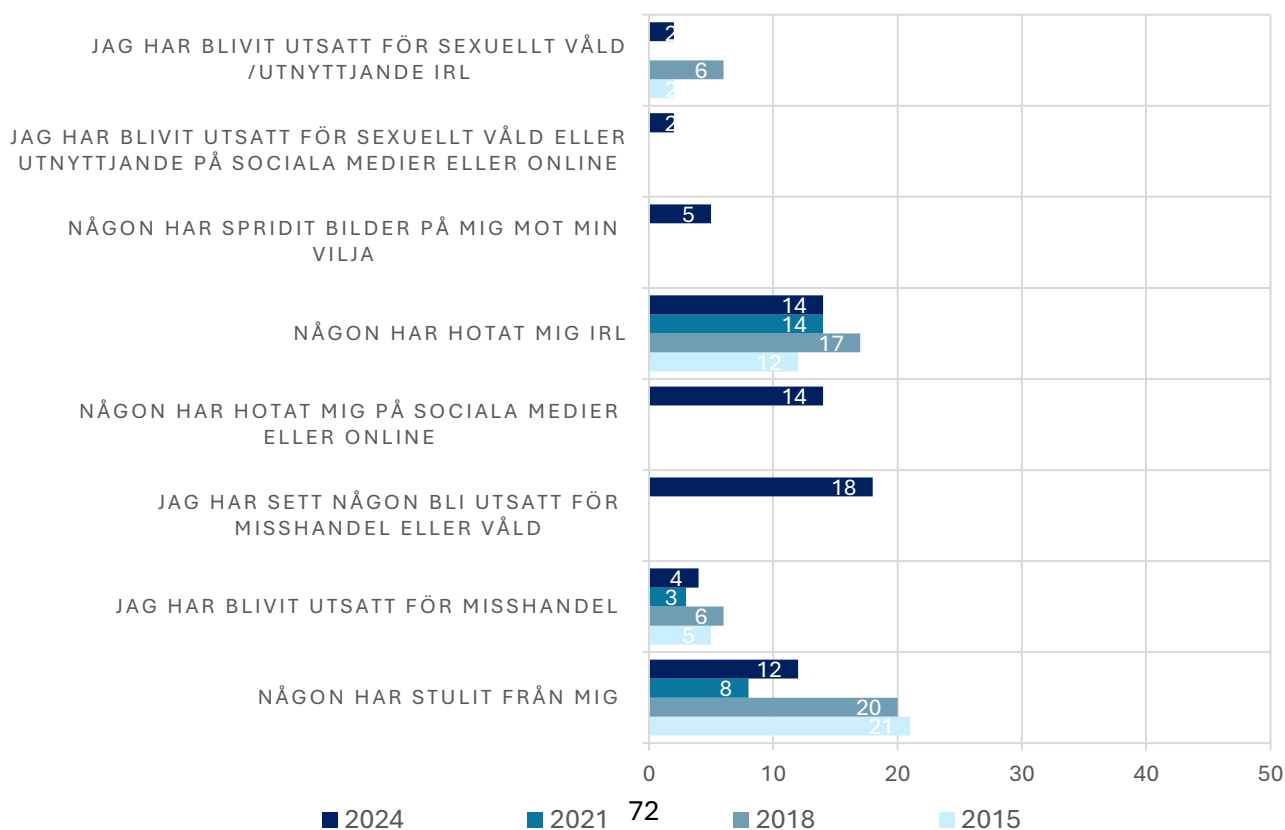
E1b. Kille högstadiet
Har något av detta hänt dig? Andel "ja", utveckling över tid.

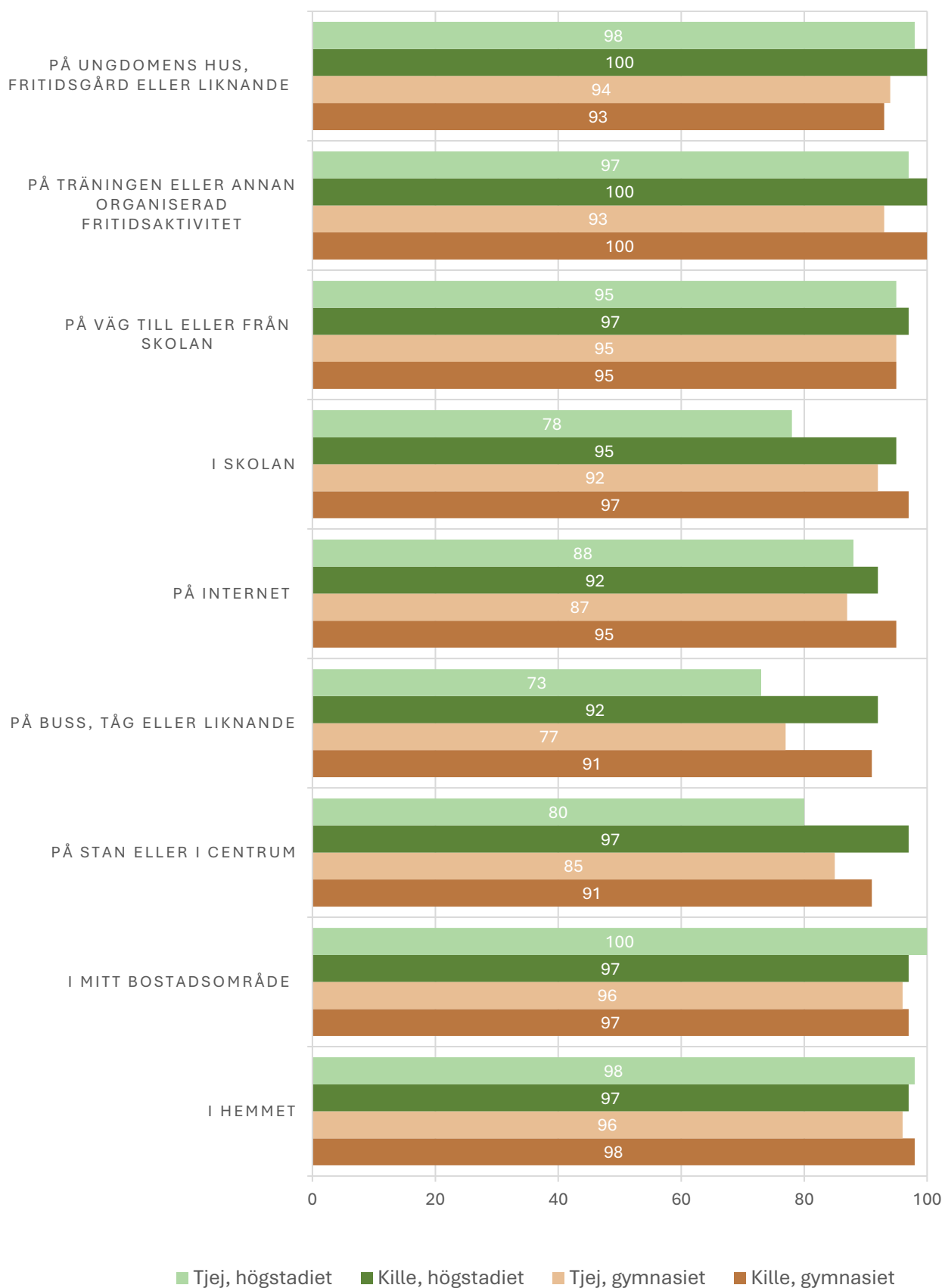
E1c. Tjej Gymnasiet. Har något av detta hänt dig? Andel "ja", utveckling över tid.

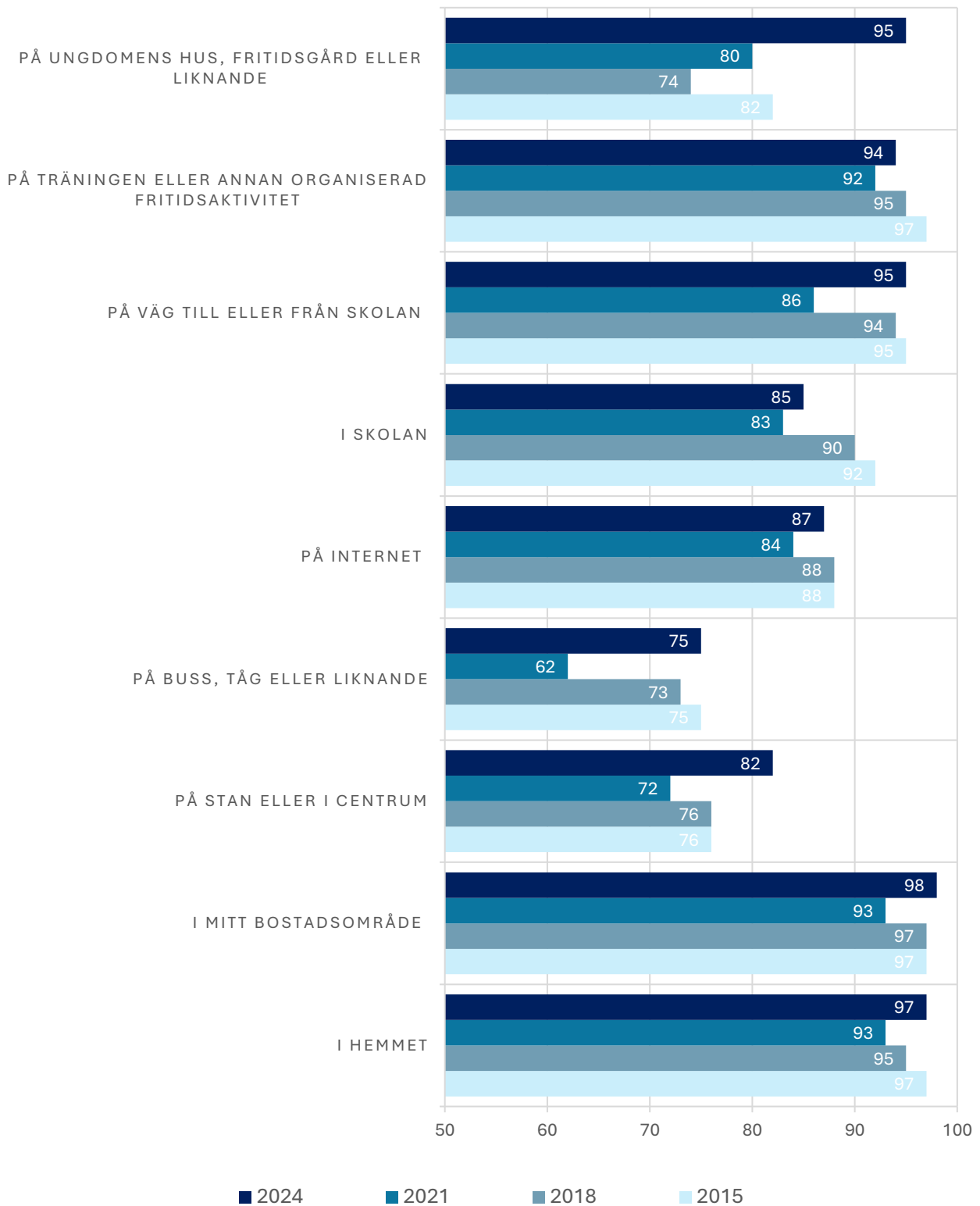
E1a. Kille, gymnasiet. Har något av detta hänt dig? Andel "ja", utveckling över tid.

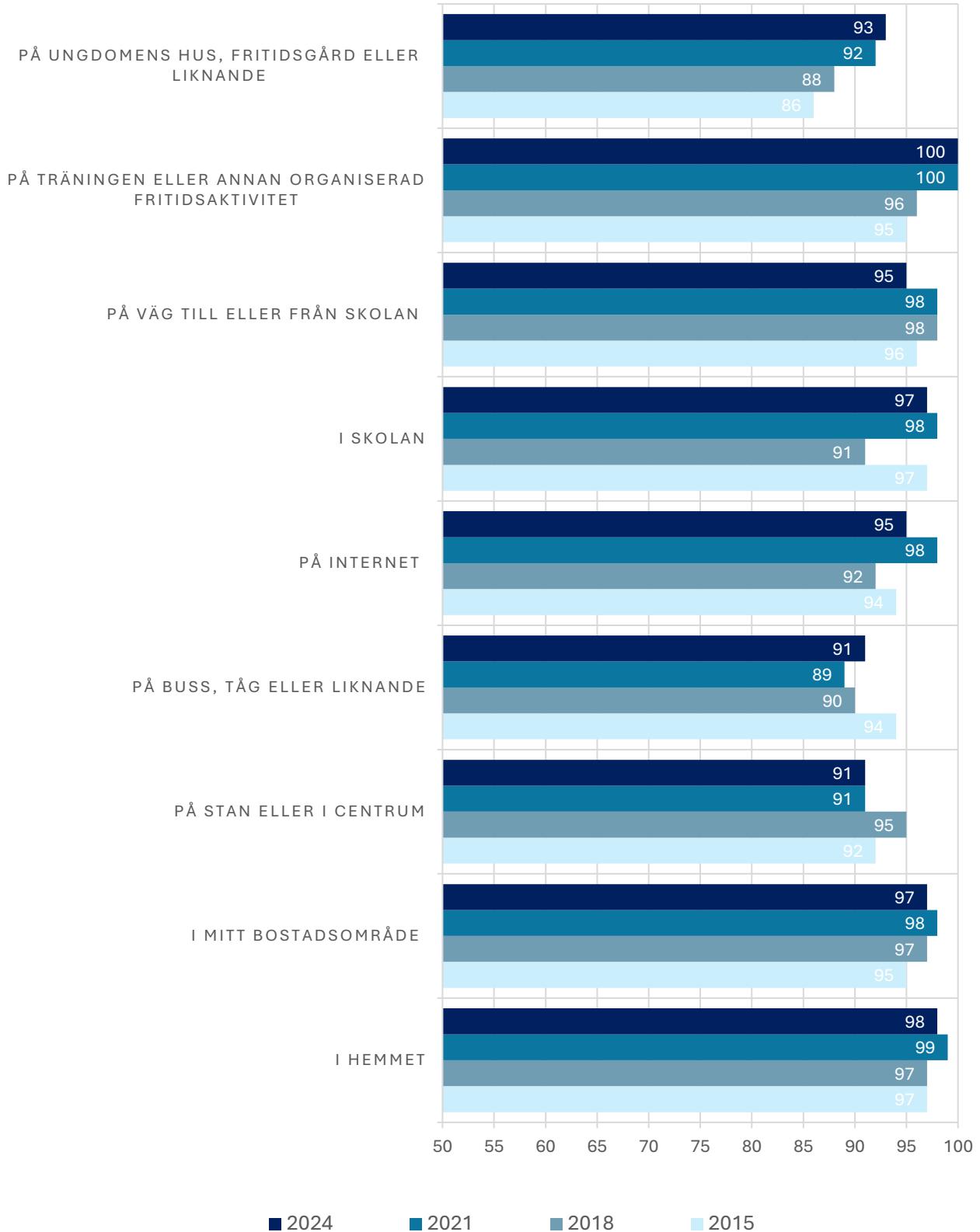
**E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?
Andelen som svarat att det "alltid" eller "oftast" är trygga.**

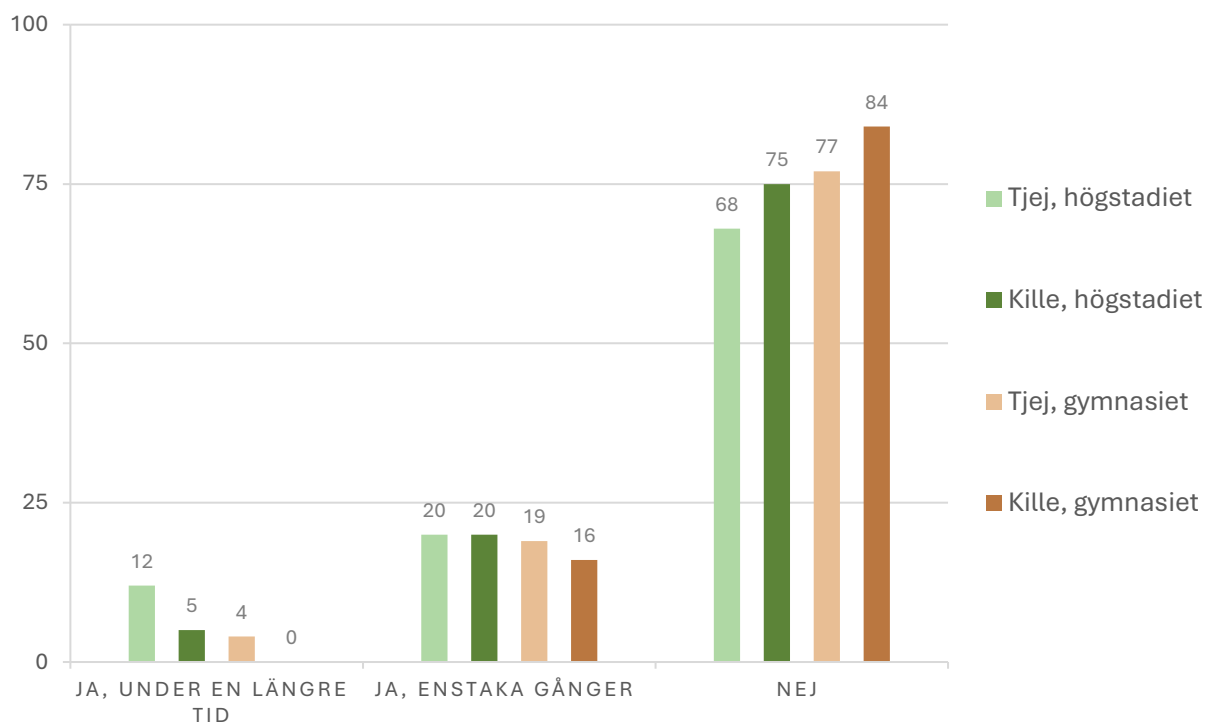
E2a. Totalt tjej.
 Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?
 Andelen som svarat att det "alltid" eller "oftast" är trygga.
 Medelvärde utveckling över tid.

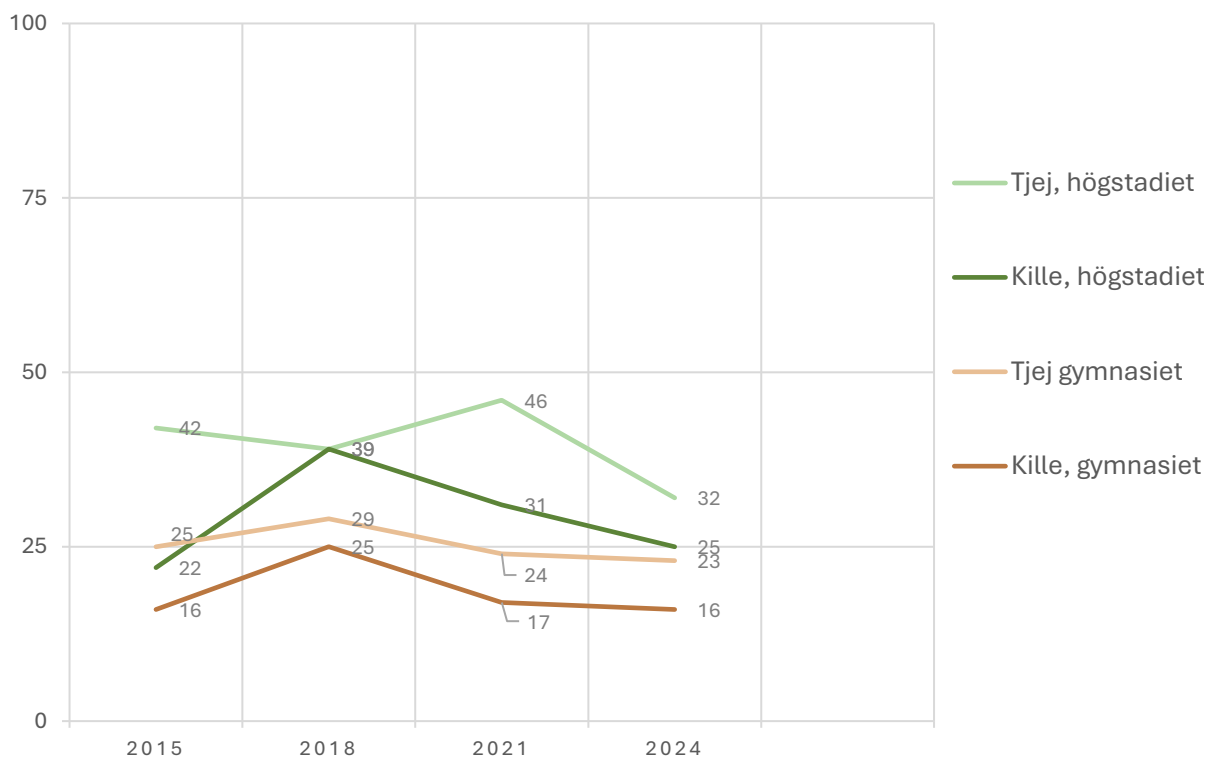
E2b. Totalt kille.
 Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?
 Andelen som svarat att det "alltid" eller "oftast" är trygga.
 Medelvärde utveckling över tid.

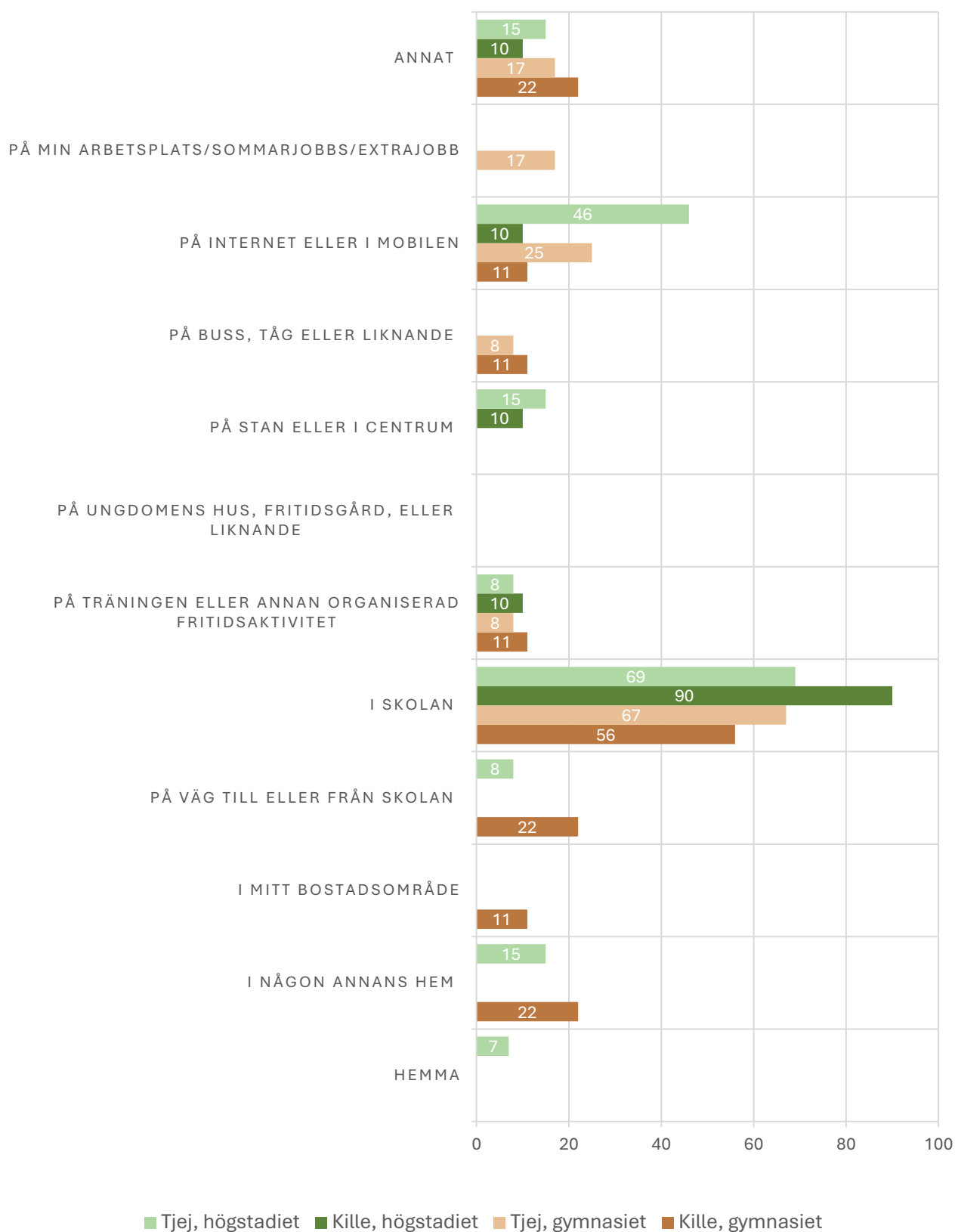
E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?

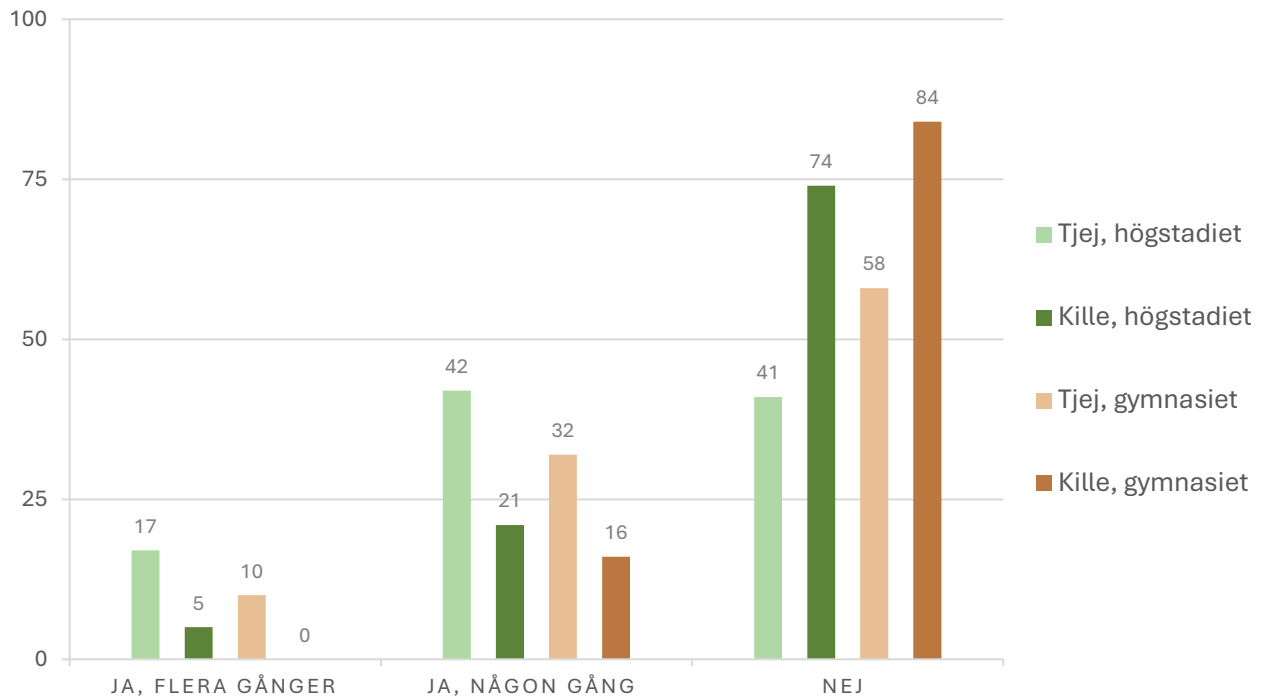
E3a. Andelen som svarat "ja" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning, Utveckling över tid.

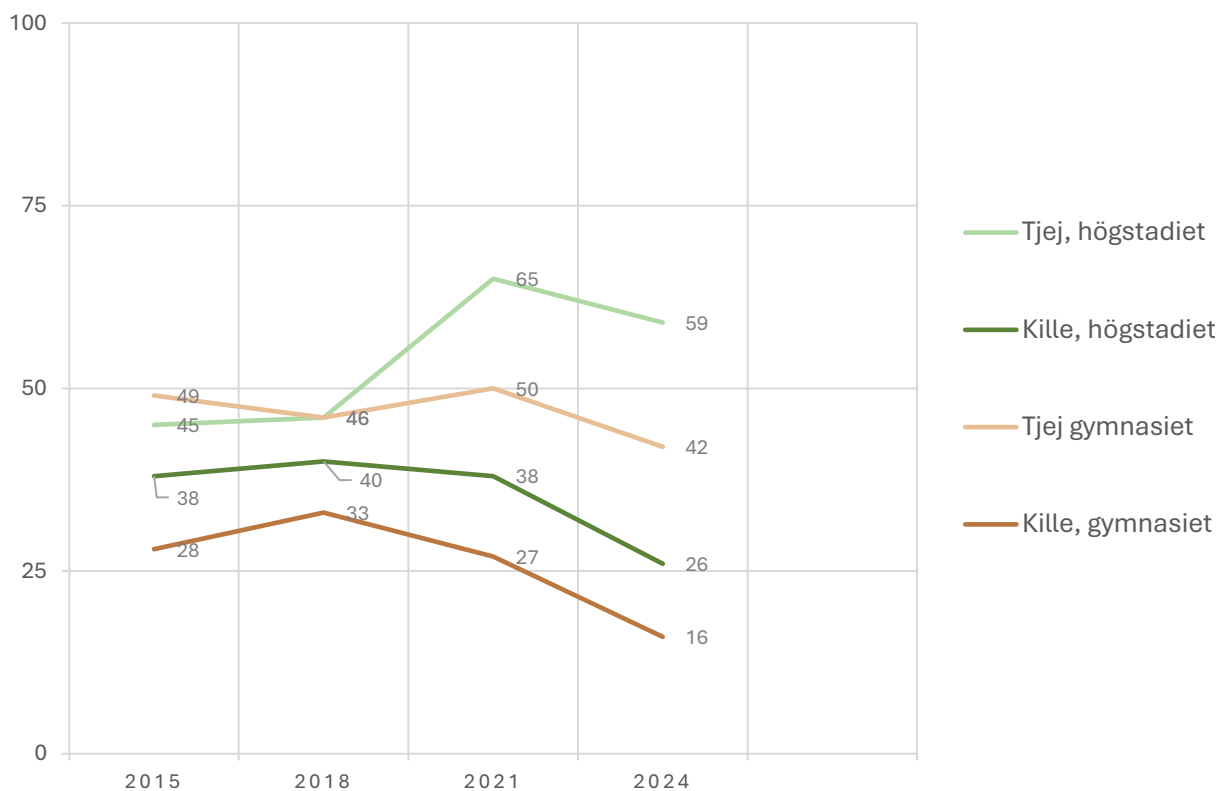
E3b. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrysad?
 Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för
 mobbning/trakasserier/utfrysning.

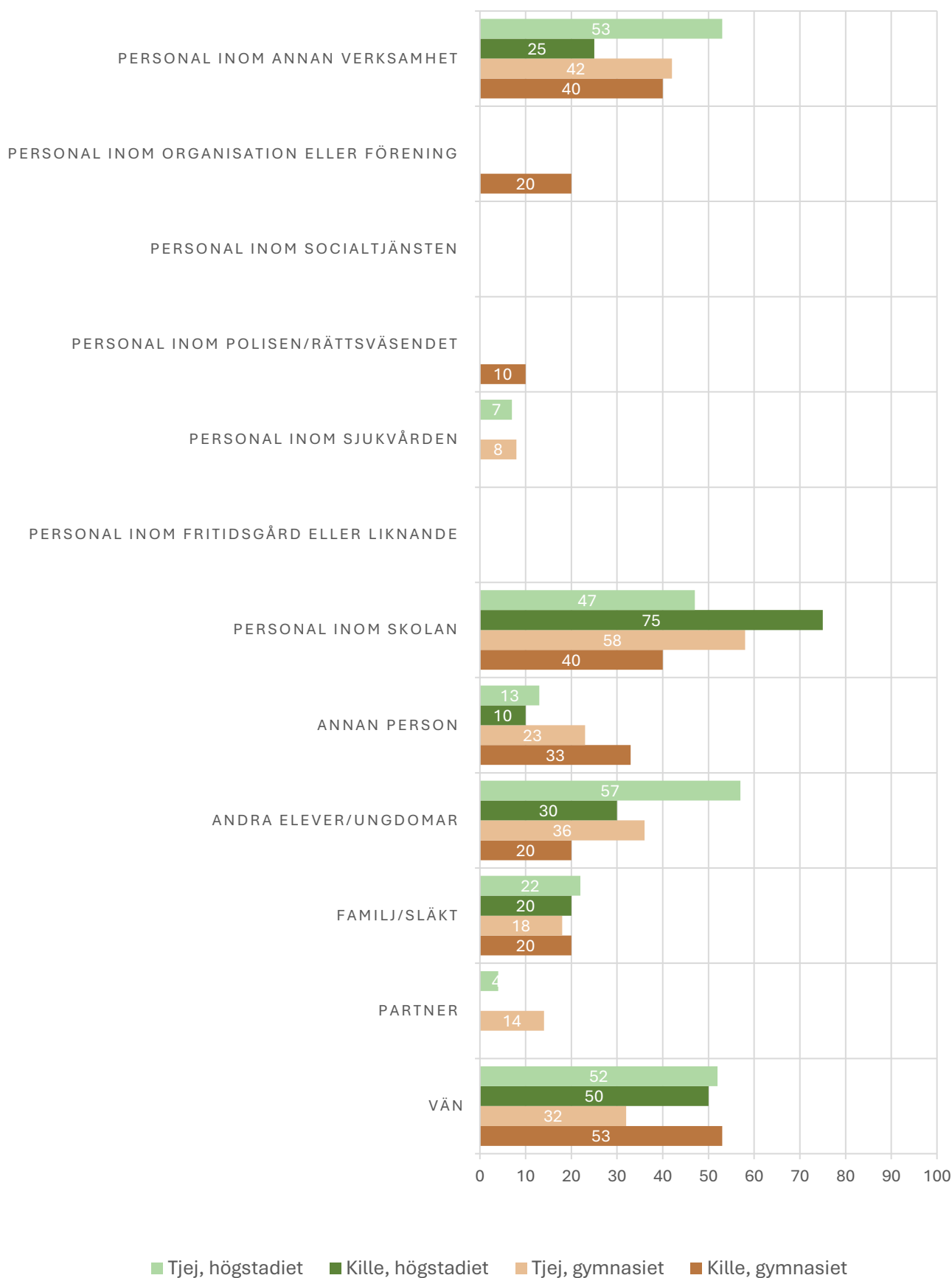
E4. Har du under de senaste sex månaderna upplevt att du har blivit orättvist behandlat på ett sätt så att du har mått dåligt?

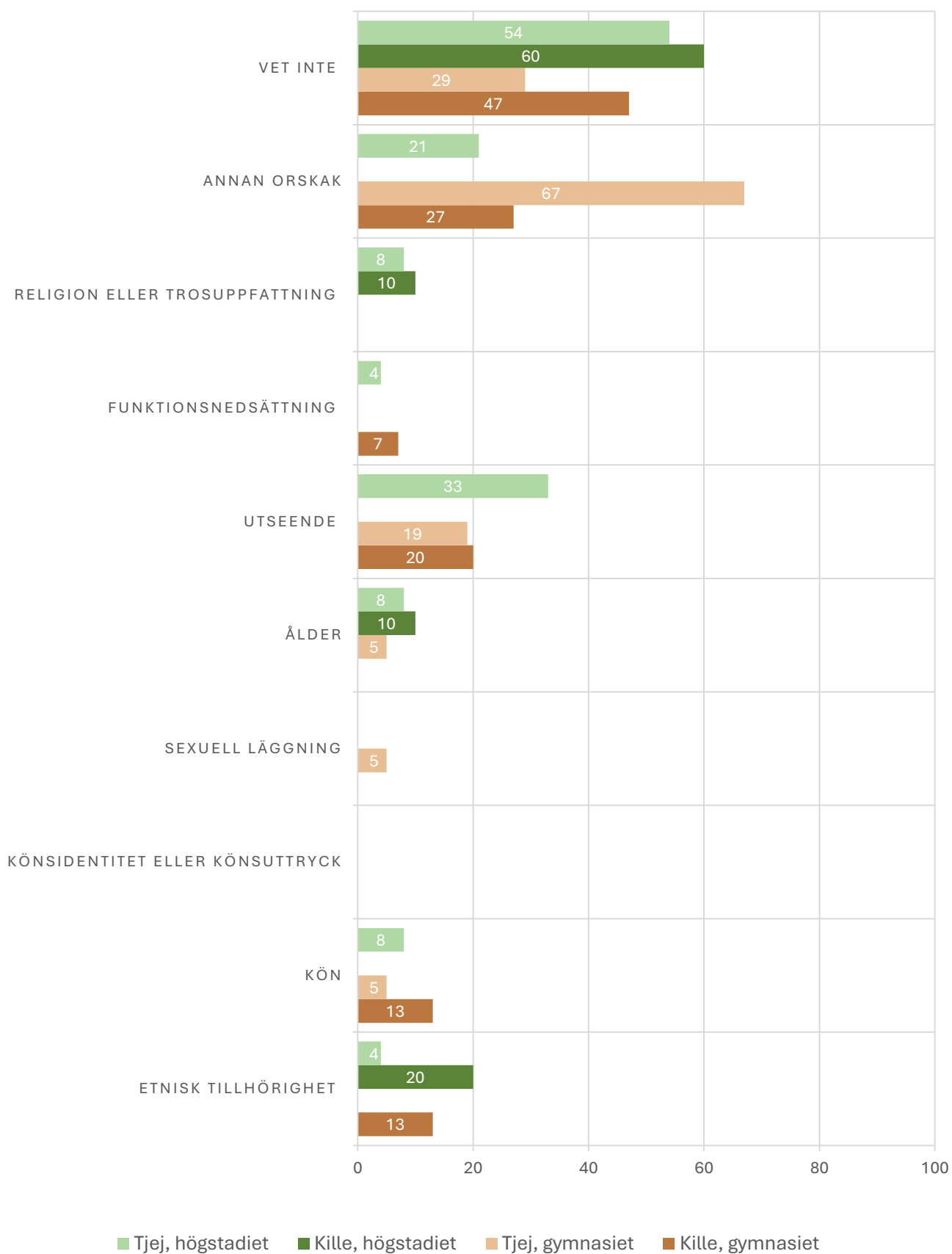
E4a. Andelen utsatta för orättvis behandling flera gånger + någon gång. Utveckling över tid.

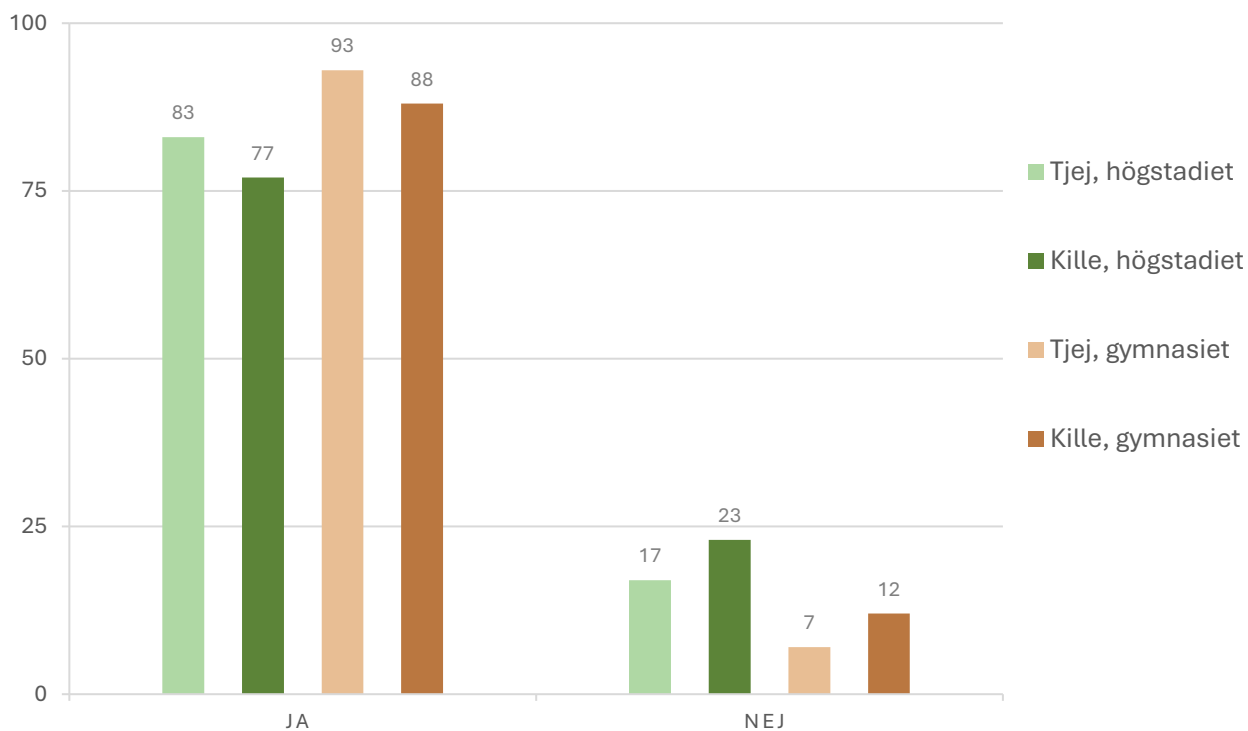
E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

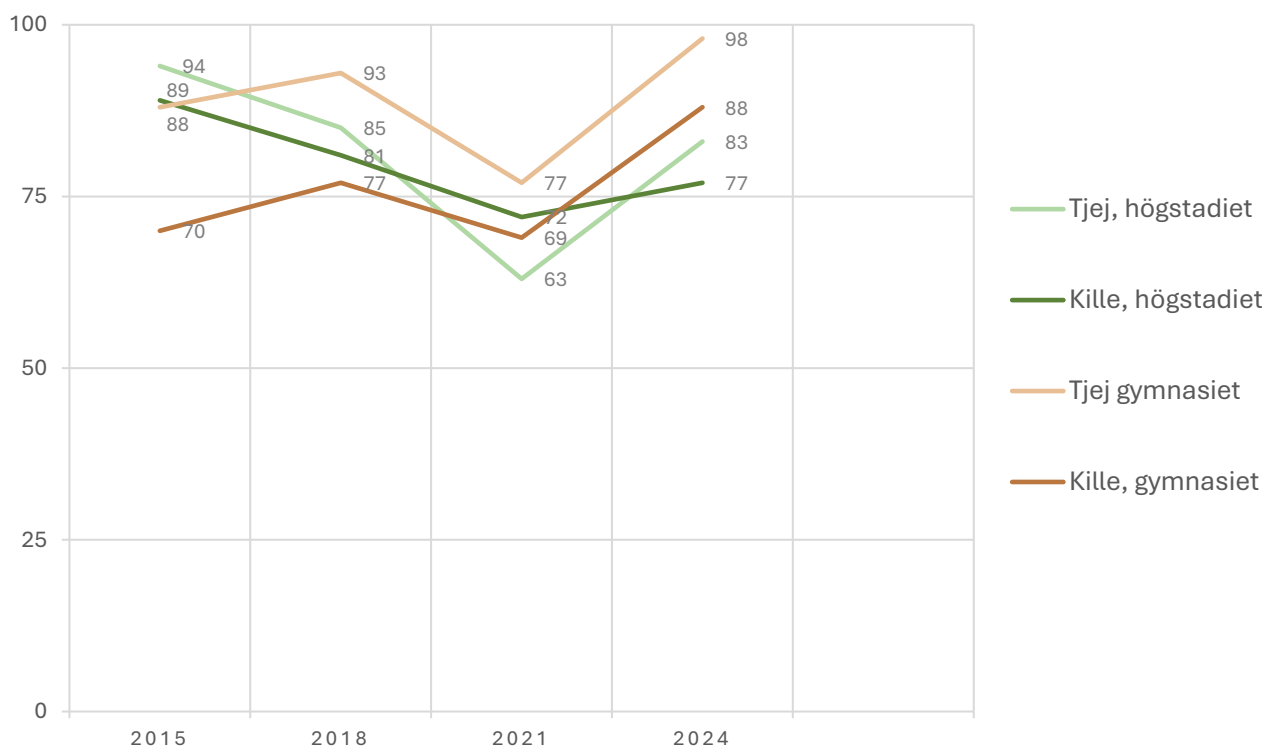
E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blivit orättvist behandlad?

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

E5a. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt? Andelen ja; utveckling över tid

Hur kan samhället eller skolan bli en tryggare plats för dig?

Högstadiet

Att man till exempel i skolan har vuxna som håller koll och att man uppfostrat sina barn att visa respekt

Finns människor ute på kvällarna så att tjejer känner sig tryggare på kvällarna

Jag tycker folk inte ska ha lika mycket åsikter om utseende, och bara låta folk vara den man är dom kan också ha mer vuxna att lita på

Jag känner mig trygg här

Samhället skulle kunna bli en tryggare plats genom att de borde finnas fler ungdomsplatser och inte bara wasas ungdoms hus

Ha fler kameror på allmänna platser

Säkerheten på gatorna och utomhus generellt, man ska inte behöva oro sin familj när man ska ut med hunden. Mer av polis, lampor och säkerhetsteams.

Gymnasiet

Jag känner mig trygg redan

Införa tagg på skoldörrarna

Skolan kan bli ett tryggare plats om alla är snälla och respekterar varandra

Jag behöver att lärare på skola gör mera och hårdare konsekvenser för de som utsätter andras. De behövs ta på allvar

Skolan behöver bli bättre på att integrera elever, samma med samhället. Det kan vara svårt att komma in i sammanhang och bli inkluderad. Skolan gör INGET för att hjälpa.

Mer bättre belysning på småvägar.

Bättre kollektivtrafik

Fler bussar som går till skolan Stationär polis!!

För mycket folk samtidigt i matsalen

Mer poliser / vakter i byn

Kamera vid tågstationen

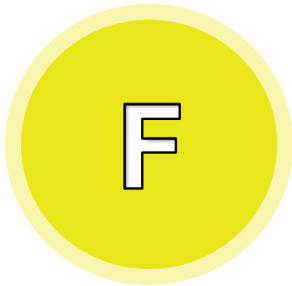
Mer belysning utomhus runtom kyrkan, läng med campingen.

Se till att lampor vid gångvägen fungerar. Se till att ploga / grusa under vintertid

Största ansvaret ligger hos föräldrarna och där behöver de uppfostra sina barn bättre

Lampor på golfvägen

Jag tycker det är tryggt och bra

SAMHÄLLE & DEMOKRATI

I aktuell forskning både i Sverige och andra demokratier finns det oenigheter om ungas engagemang. En del menar att unga tappat både intresse och tro på möjligheten att kunna påverka i samhället medan andra menar att de engagerar sig på andra sätt än de traditionella formerna för inflytande.¹⁶

I rapporten ”*Ungas inflytande*” framgår det att både kommuner och regioner bedriver en omfattande verksamhet att stärka ungas inflytande. Även en rapport från MUCF konstaterar att det finns ett högt och stabilt samhällsengagemang bland unga.¹⁷ Däremot röstar unga i lägre utsträckning än äldre, och det är mindre vanligt bland unga att vara medlemmar eller aktiva i politiska partier eller föreningar. Samtidigt är det en större andel unga än äldre som uppger att de deltar i andra politiska aktiviteter, exempelvis demonstrationer. Jämfört med äldre är ungas engagemang dock mer individualiserat och många väljer bort organiserade aktiviteter. Slutsatsen enligt flera studier är således att unga inte är mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.¹⁸

Förutsättningarna för unga att delta och påverka är dock ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan därmed vara högre.¹⁹ För att sänka trösklarna för engagemang bland unga är det bland annat viktigt att det finns kontaktytor mellan unga och organisationer samt att unga har kunskap om olika vägar att kanalisera samhällsengagemang.²⁰ Samhället och kommunen får därför en väldigt viktig roll i att stötta unga i dessa frågor.

¹⁶ Forte 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt.

¹⁷ MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet

¹⁸ MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

¹⁹ MUCF 2021: Vilja att förändra

²⁰ MUCF 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang

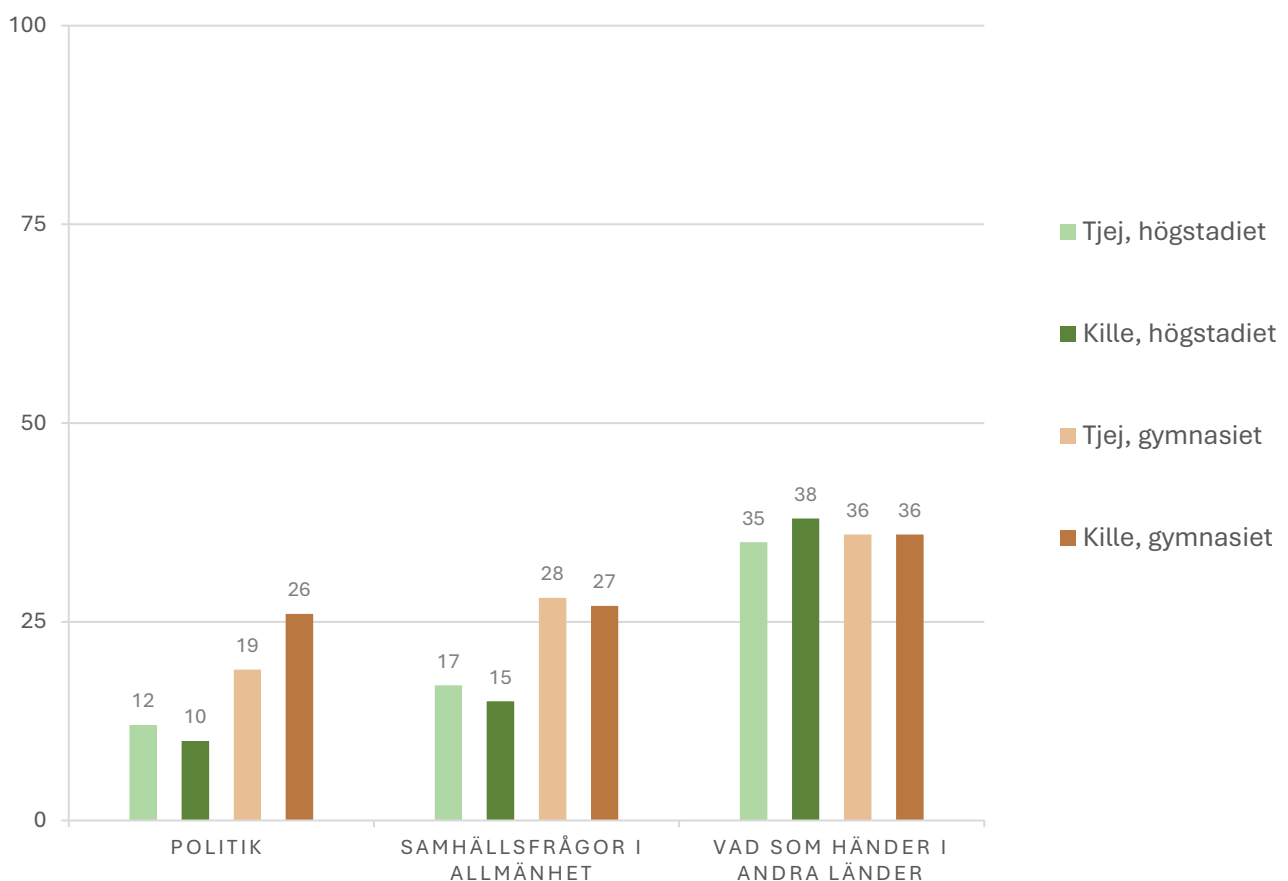
Intresse för olika frågor

I enkäten fick ungdomarna svara på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram F1. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället.²¹

Intresset bland ungdomarna i Rättviks kommun är högst för vad som händer i andra länder. Det framgår i diagrammet att gymnasieungdomarna är mer intresserade av samtliga frågor än högstadieungdomarna.

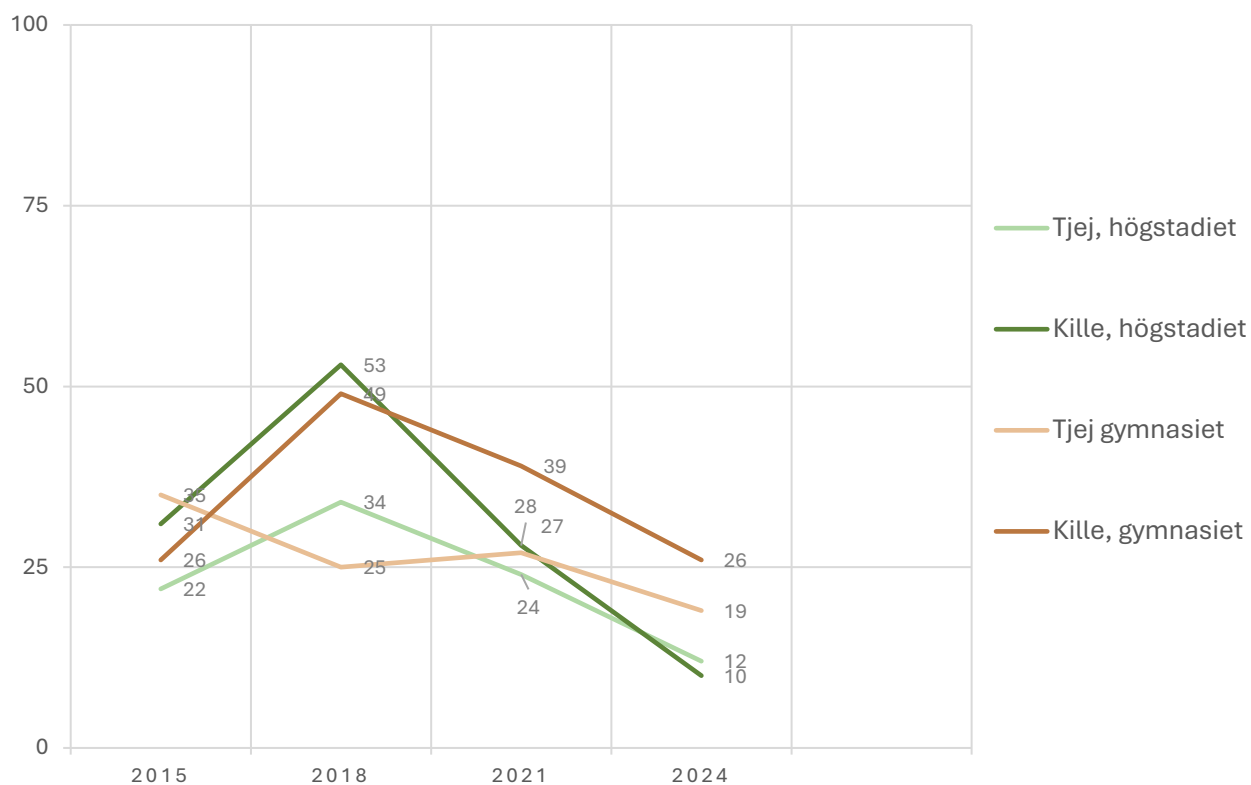
Jämfört med tidigare år, se diagram F1a+b+c framgår det att intresset för samtliga frågor har minskat sedan 2015. Rättviks kommun ligger även under riksnittet på samtliga frågor.

F1. Hur intresserad är du av följande?
Andelen som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad".

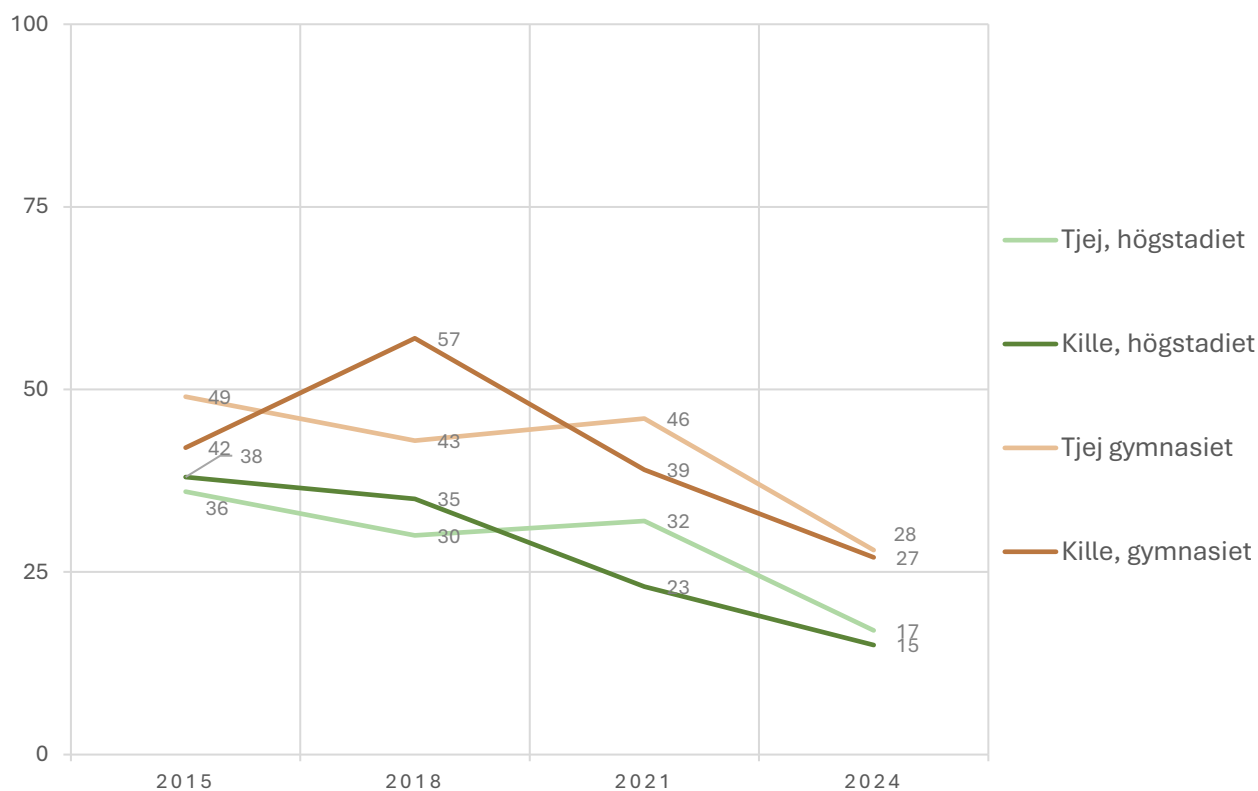

²¹ MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet

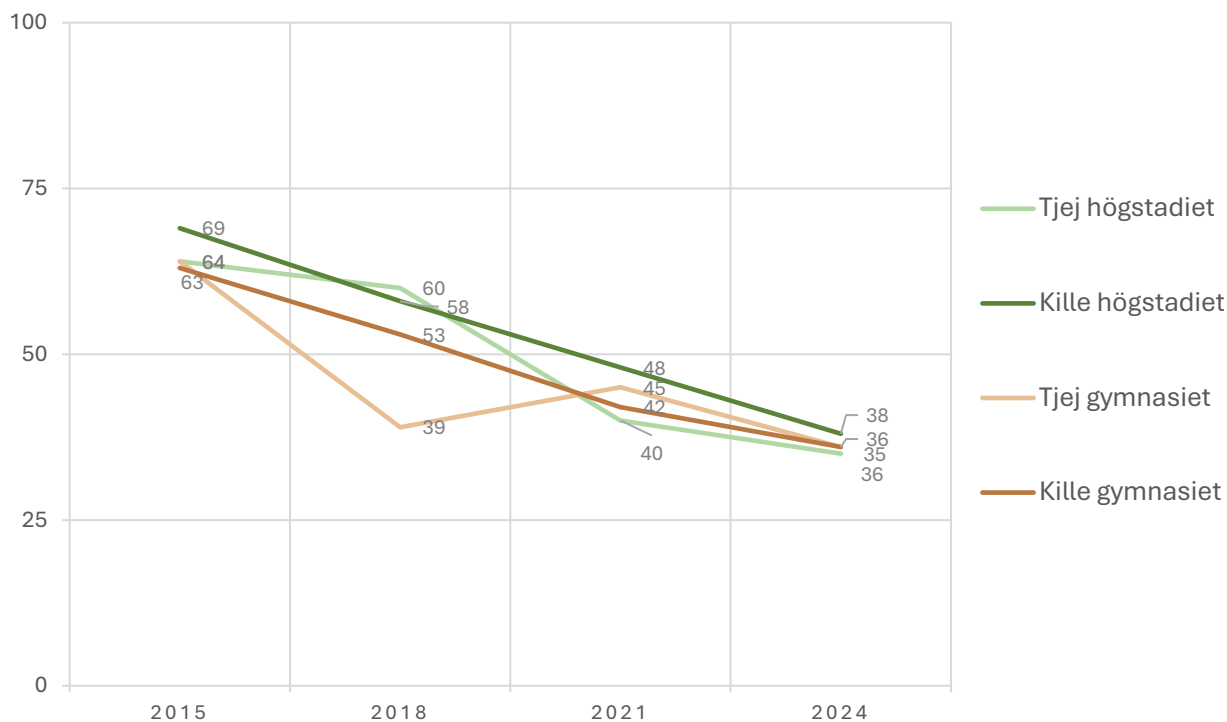
F1a. Andelen mycket eller ganska intresserad av Politik. Utveckling över tid.

F1b. Andelen mycket eller ganska intresserad av Samhällsfrågor i allmänhet. Utveckling över tid.

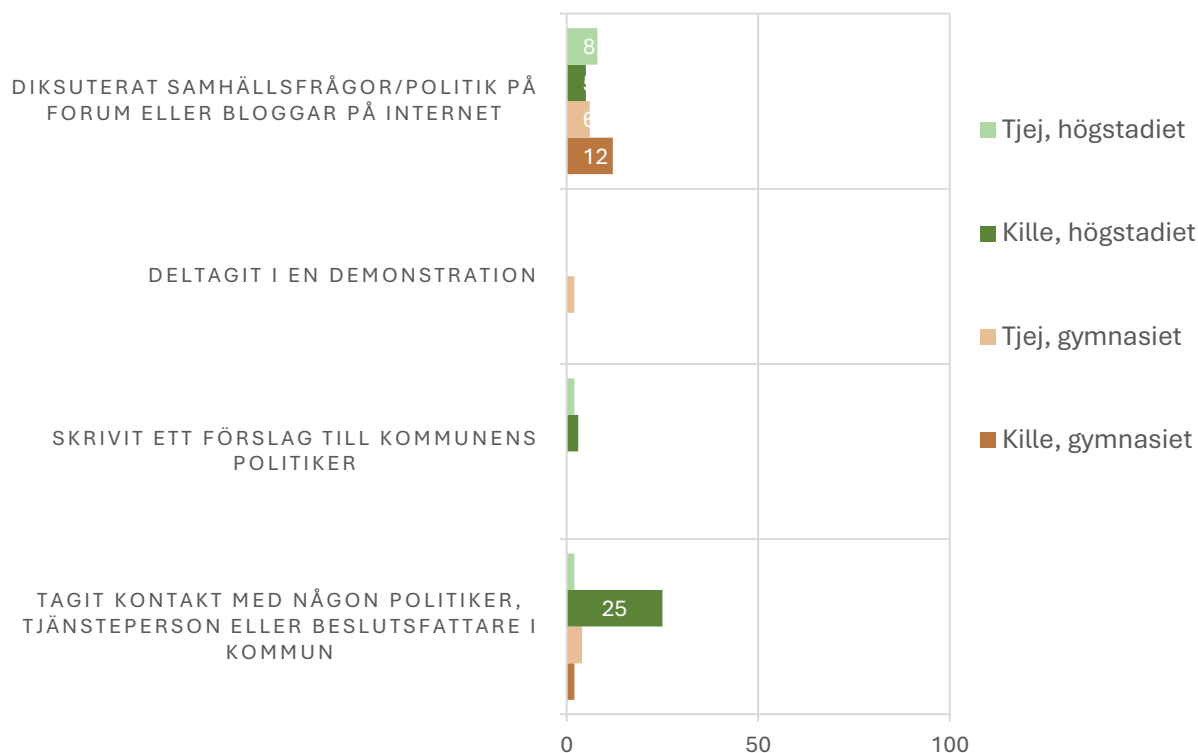
F1c. Andelen mycket eller ganska intresserad av Vad som händer i andra länder.
Utveckling över tid.

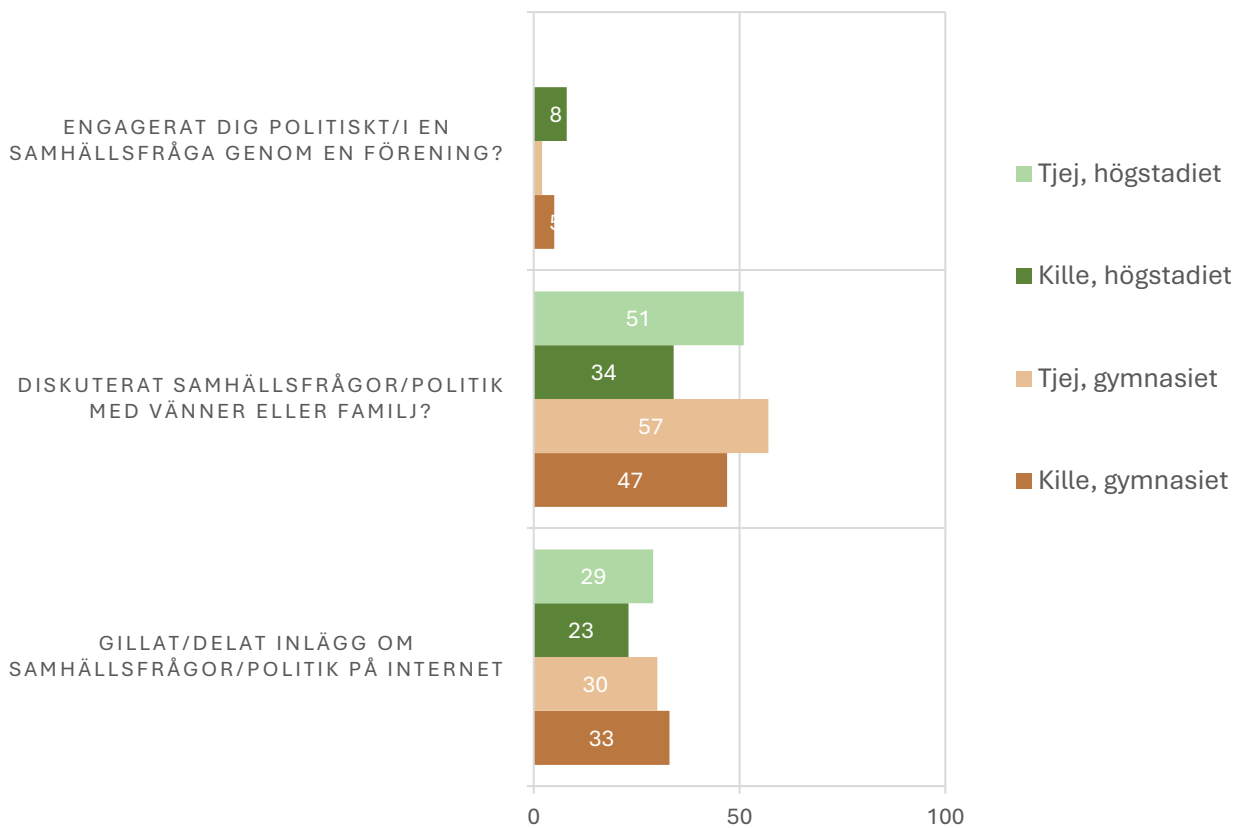
F1d. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande.
Jämförelse med rikssnittet.

	Politik	Samhällsfrågor i allmänhet	Vad som händer i andra länder
Rättviks kommun Högstadiet	11%	16%	36%
LUPP 2024 Högstadiet	21%	22%	45%
Rättviks kommun Gymnasiet	16%	28%	36%
LUPP 2024 Gymnasiet	32%	38%	49%

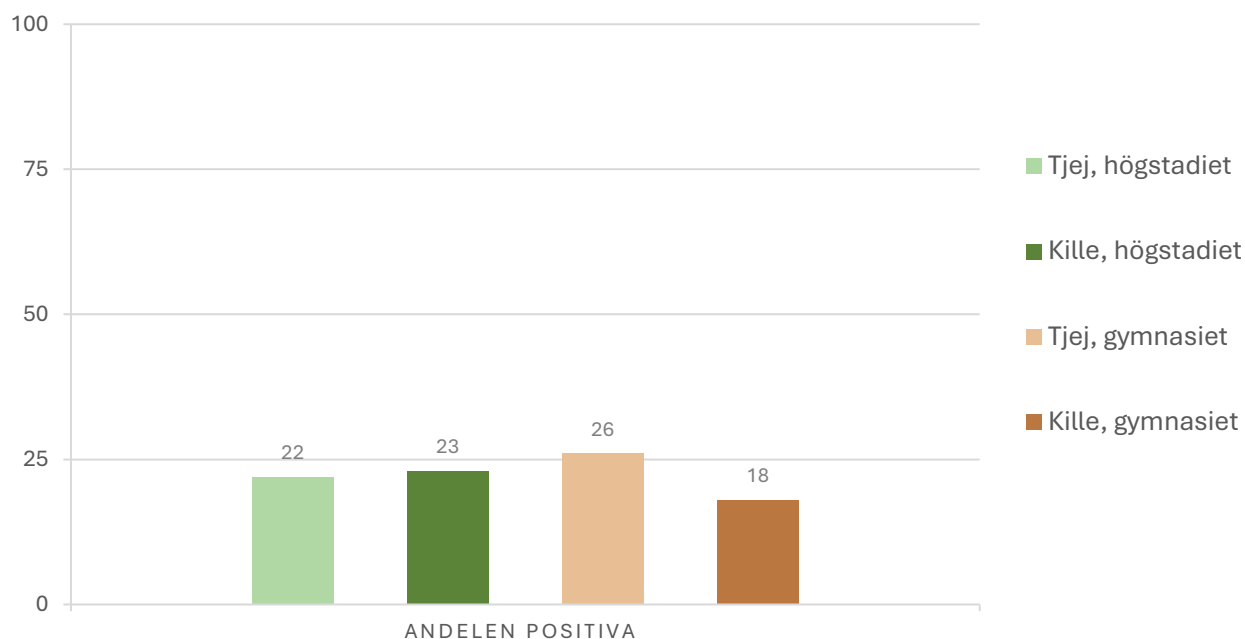
F2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande? Andelen som svarat "ja".

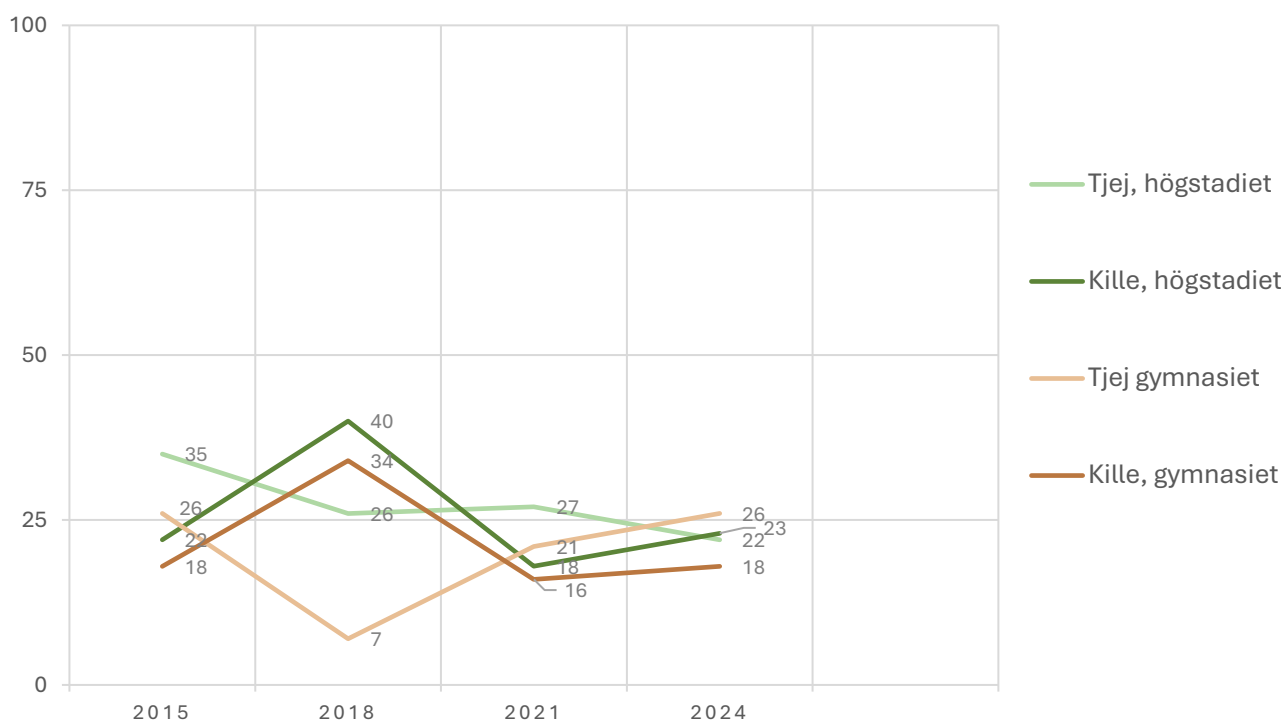
F2a. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande? Andelen som svarat "ja".

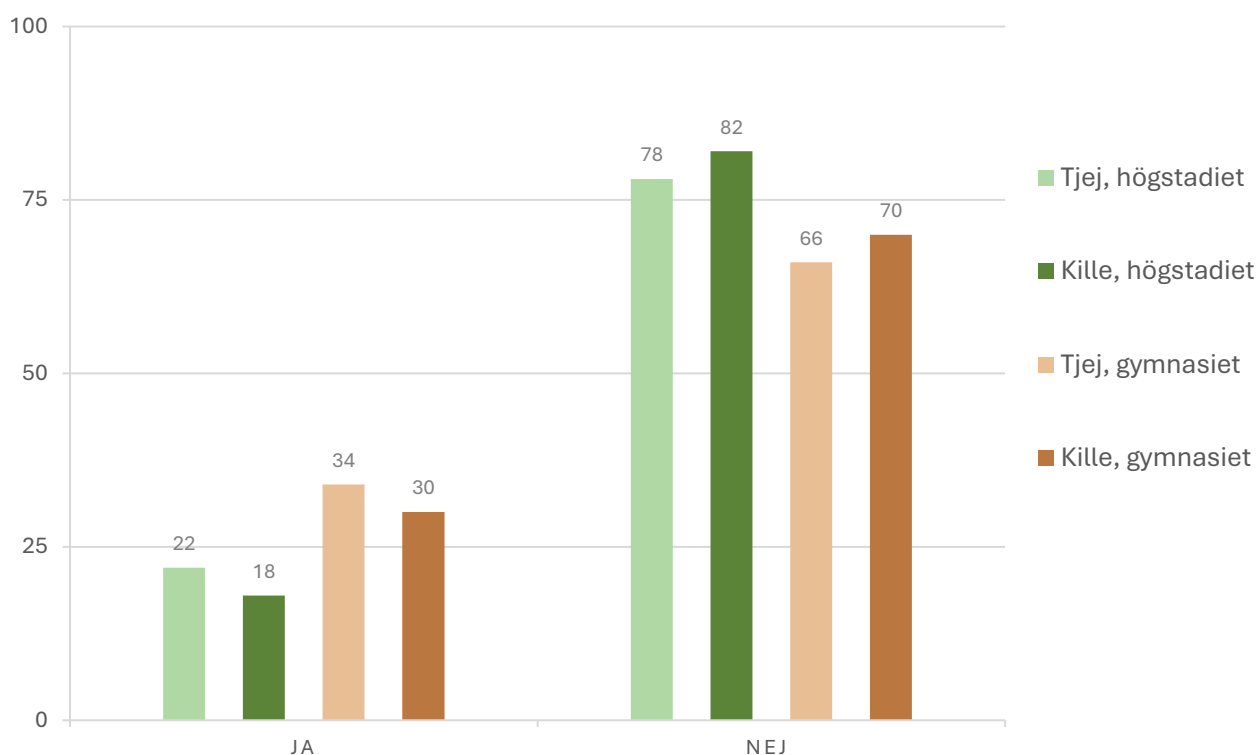
F3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andelen som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter.

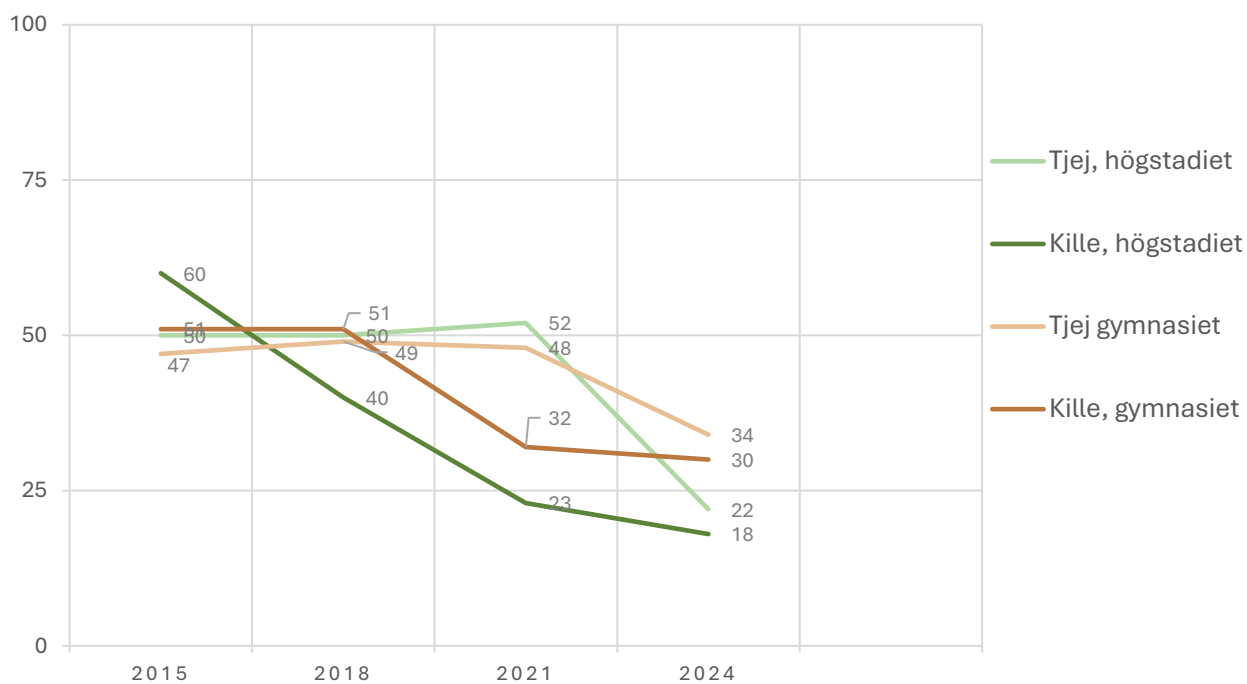
F3a. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andelen som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter. Utveckling över tid.

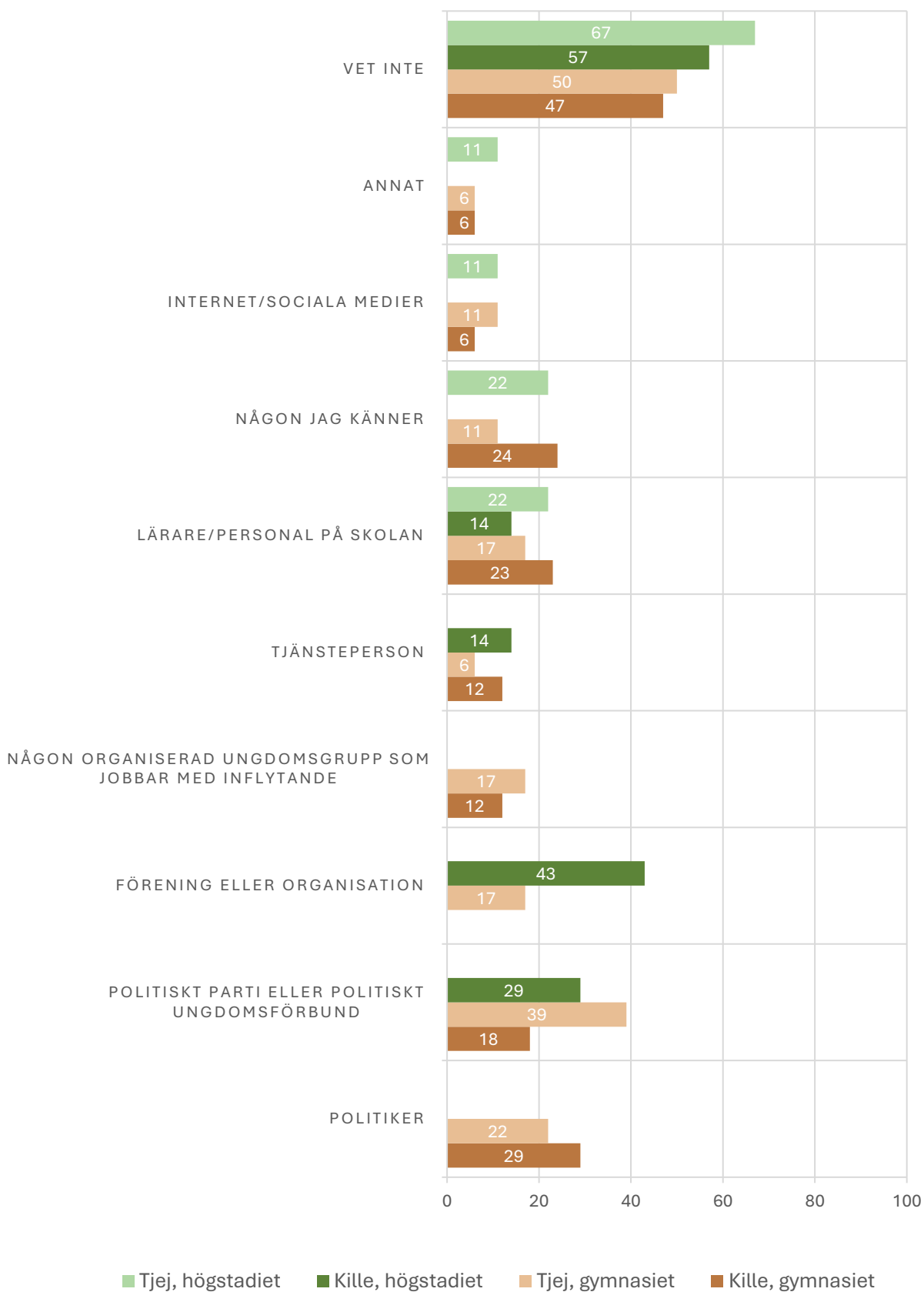
F4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

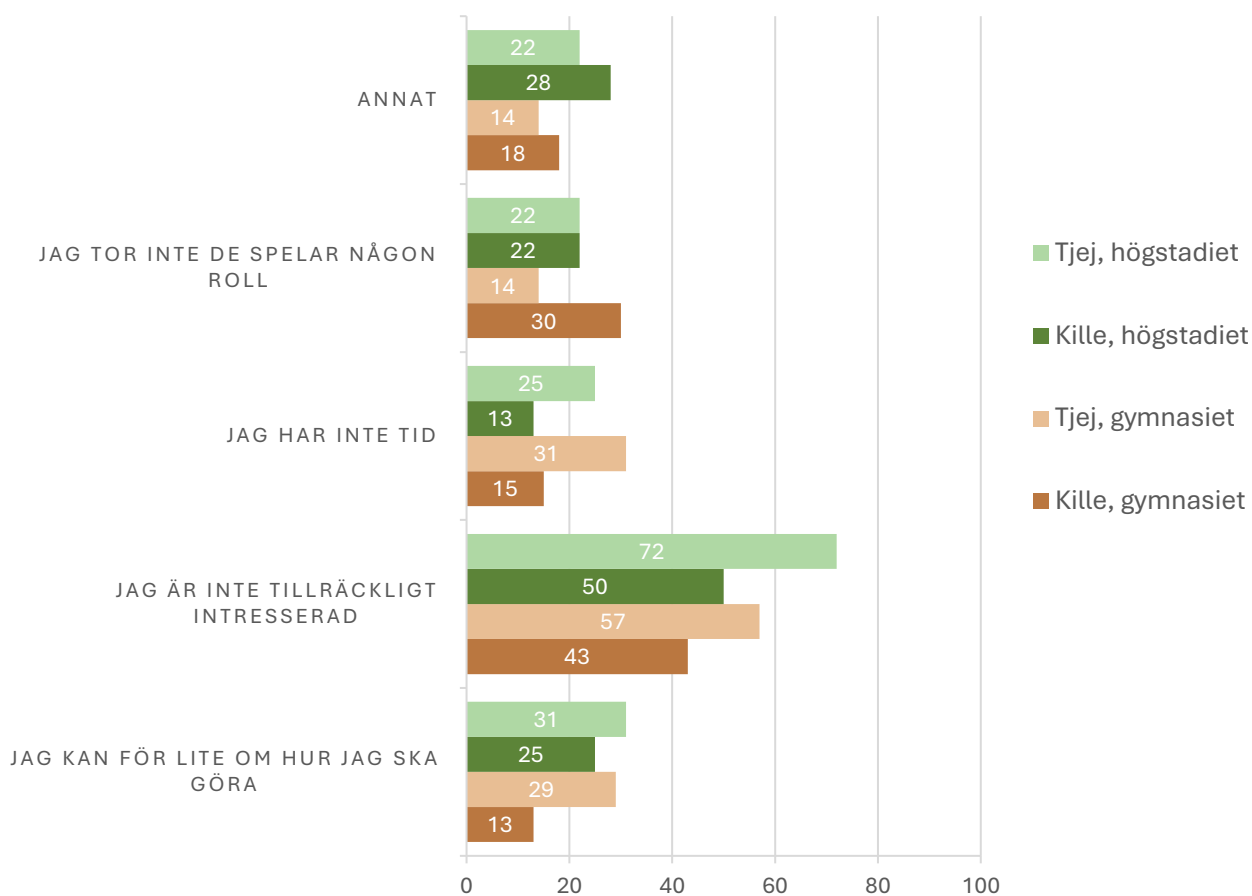
F4a. Andelen som vill påverka i kommunen, utveckling över tid.

F4b. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?

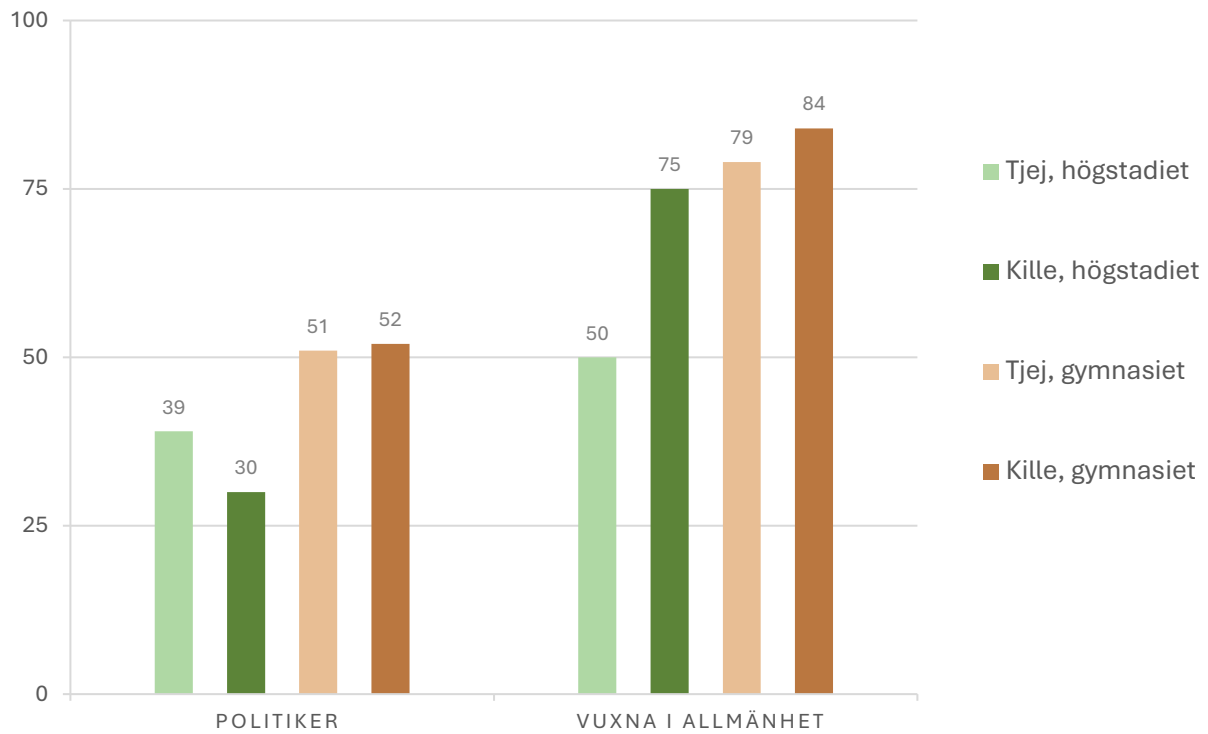
F4c. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?

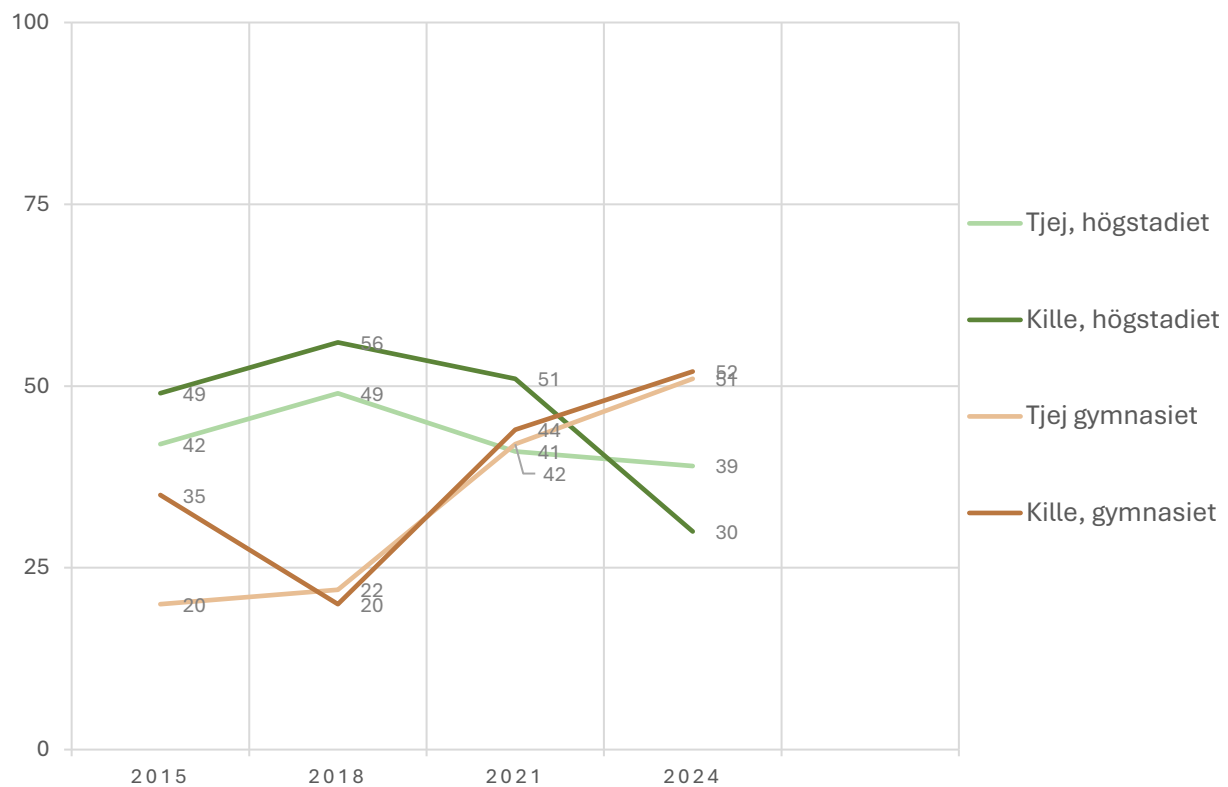
C4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse med riksnittet

Rättviks kommun Högstadiet	20%
LUPP 2024 Högstadiet	27%
<hr/>	
Rättviks kommun Gymnasiet	32%
LUPP 2024 Gymnasiet	33%

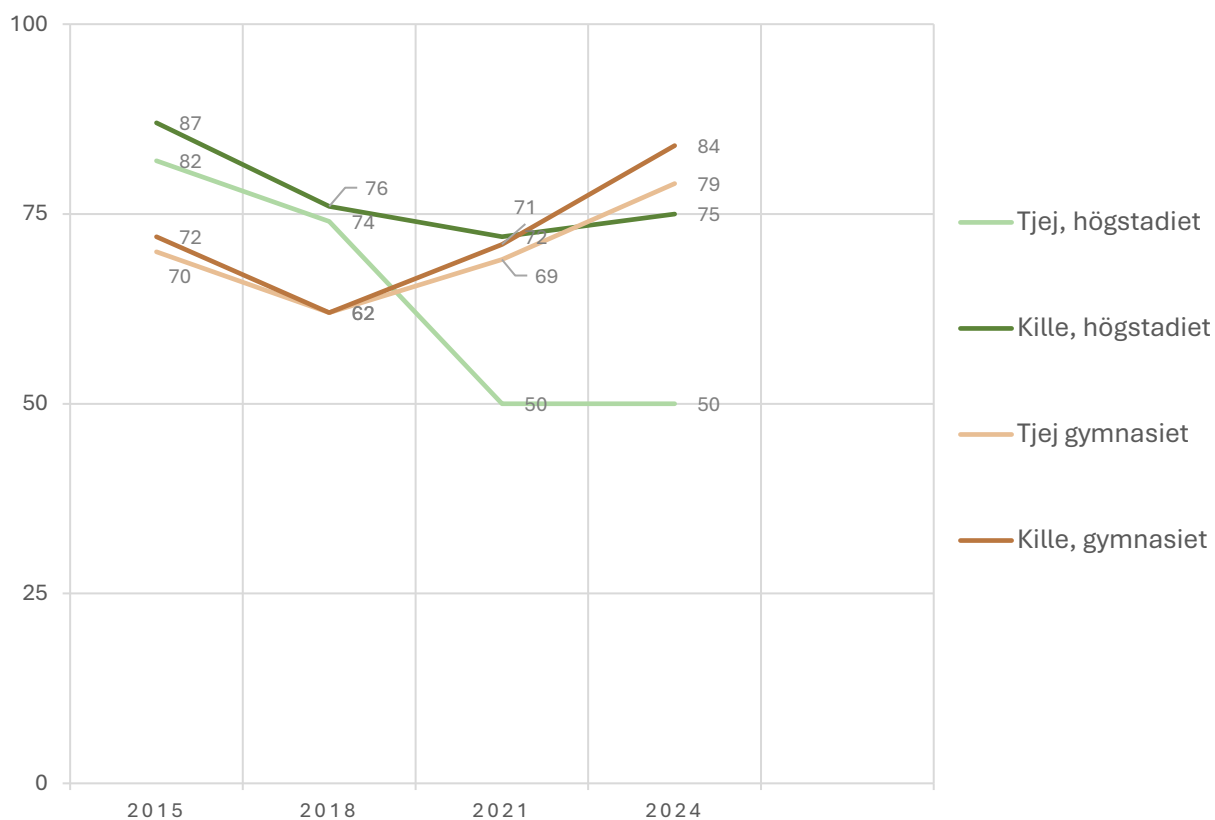
F6. Hur stort förtroende har du för följande vuxna personer?
Andelen som svarat "mycket stort" eller "ganska stort".

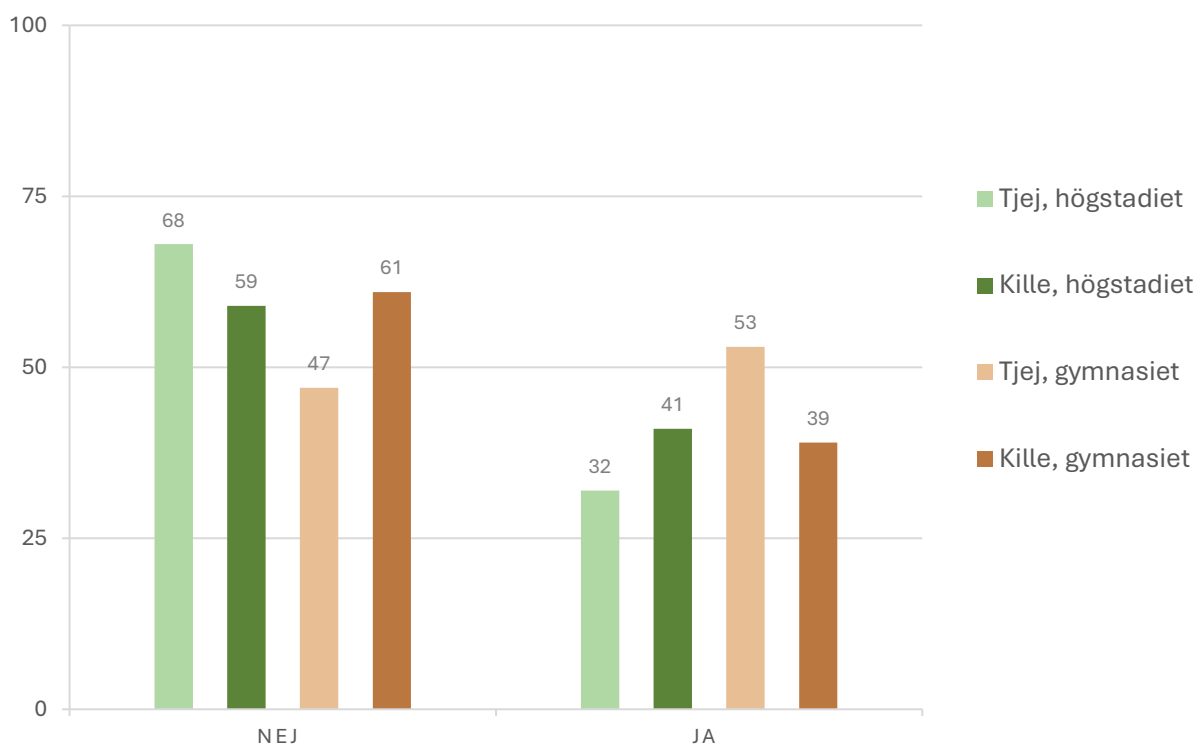
F6a. Hur stort förtroende har du för politiker?
Andelen som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"; utveckling över tid.

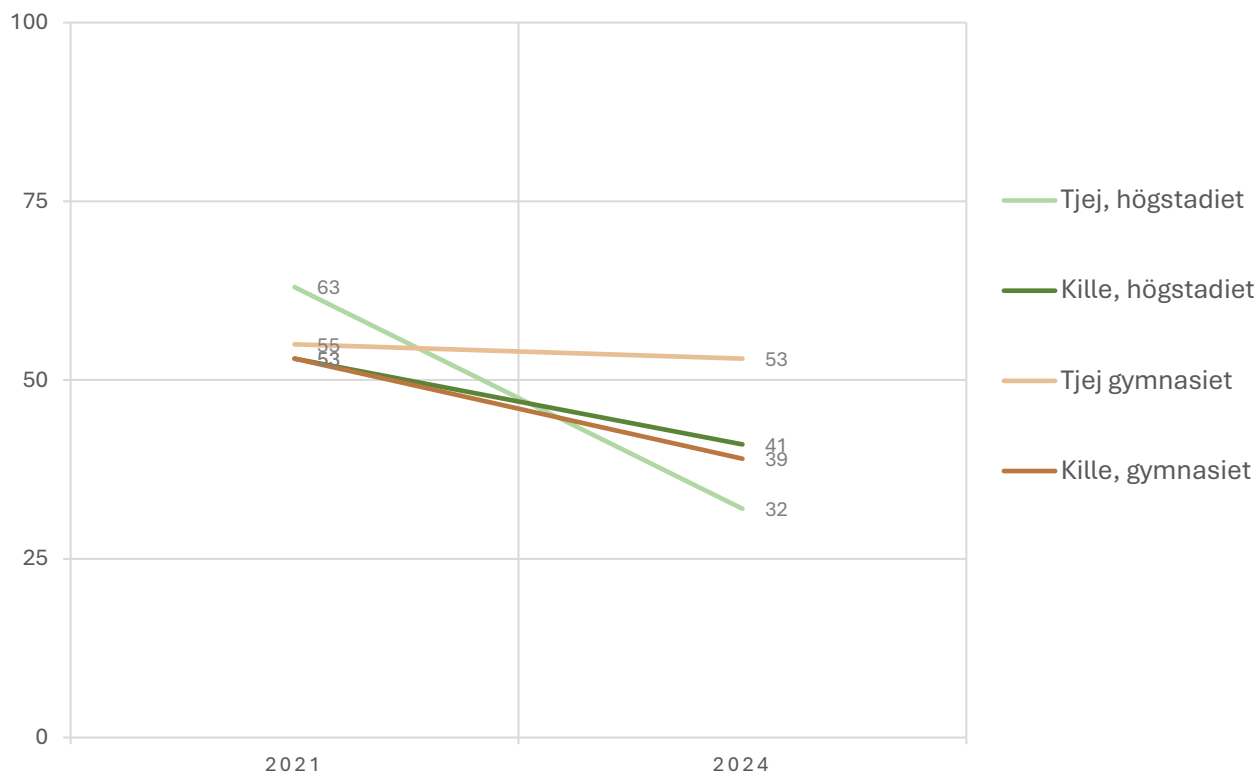
F6b. Hur stort förtroende har du för vuxna i allmänhet? Andelen som svarat "mycket stort" eller "ganska stort", utveckling över tid.

F7. Vet du vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen?

F7a. Vet du vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen? Andelen som svarat "ja". Utveckling över tid.

Hur ska vi göra för att få fler unga att bli engagerade/ intresserade av politik och samhällsfrågor?

Högstadiet

Ta in fler unga till styrelsemöten.

Lyssna mer på våra förslag vi ger, då kanske fler vill uttrycka sina åsikter. Fler kanske blir intresserade av politik.

Mer klassråd fast inte bara om skolan

Använd skolan till att låta barnens röster att bli hörda, alternativ ha ett "val" där barnen kan vara med och säga sina åsikter

Ta oss på allvar.

Fler dagar som denna, mer möten med unga.

Att skolan/samhället har fler temadagar

Kanske försöka göra det på ett kul sätt.

Ge dom fler möjligheter att göra skillnad, lyssna mer: Göra det mer intressant för alla.

Att visa hur och vart man kan föra fram sina åsikter.

Prata med barnen i skolor alltså åka till skolor och fråga eleverna.

Ha skoldagar där politiker har debatt med barn.

Att fixa typ en postlåda där man kan lämna lappar med förslag.

Gymnasiet

För att intressera unga i politiska frågor kan skolan bjuda in olika politiker som berättar vad som är på gång i kommunen

Politikerna kan komma ut på skolor och visa att dom finns och representera sig

Visa att unga faktiskt kan vara med och förbättra samt bli tagna seriöst när det väl säger / gör något.

Visa att det faktiskt blir en förändring och att något sker, inte vänta på ett besked i flera månader upp till år innan förändringen sker.

Prata mer om det i skolan

Vi behöver få bättre mental hälsa först. Samhällsfrågor som nato och miljön kan leda till ångest. Unga behöver engagerade lärare från ung ålder och mer nyanserad kunskap, för kunskap ger färdighet.

Mer möjligheter att påverka

Säga hur viktig det är

Gör det på ett roligare sätt.

Ta fram politik i skolorna

Bättre samtalsämnen

Det kan vara farligt att säga sin åsikt, för alla håller inte med och kan bli arga.

Göra det lättare att kunna påverka. Be om hjälp, komma till skolorna och prata, göra omröstningar.

Involvera mer politik i undervisningen. Besök av riktiga politiker

Tycker inte man ska tjata på för mycket i en ung ålder. Låt oss vara barn ett litet tag till.

Prata om politik på ett roligare sätt och så man förstår

Lära ut om det, på ett roligt vis. Och förklara lätt, så man förstår vad allt innebär.

Understryka vikten av vårt engagemang, framföra detta på ett intressant men ändå seriöst sätt. Utbilda oss! Lär oss om vikten av våra röster och politiskt engagemang

ARBETE

I detta avsnitt ställs frågor om arbete. De senaste åren har arbetsmarknaden förändrats vilket i hög grad har påverkat unga. Under 2020 medförde corona-pandemin att andelen arbetslösa tillfälligt ökade bland unga, för att under de senaste åren minska igen. Även om arbetsmarknaden har haft en stark återhämtning, finns det tecken på att den kommer bli svagare igen och arbetslösheten bland unga förväntas öka under de kommande åren. Andelen arbetslösa ungdomar har även ökat under 2024 års fjärde kvartal.²²

Under de senaste årtiondena har etableringsåldern på arbetsmarknaden ökat. Likaså har kraven på kompetens och utbildning kraftigt ökat. Den viktigaste faktorn för att unga senare ska få ett arbete är fullföljd gymnasieutbildning. Enligt Folkhälsomyndigheten är en ökad medvetenhet bland unga om dessa krav och svårigheter något som bidrar till oro över framtiden, och som också påverkar ungas hälsa.²³

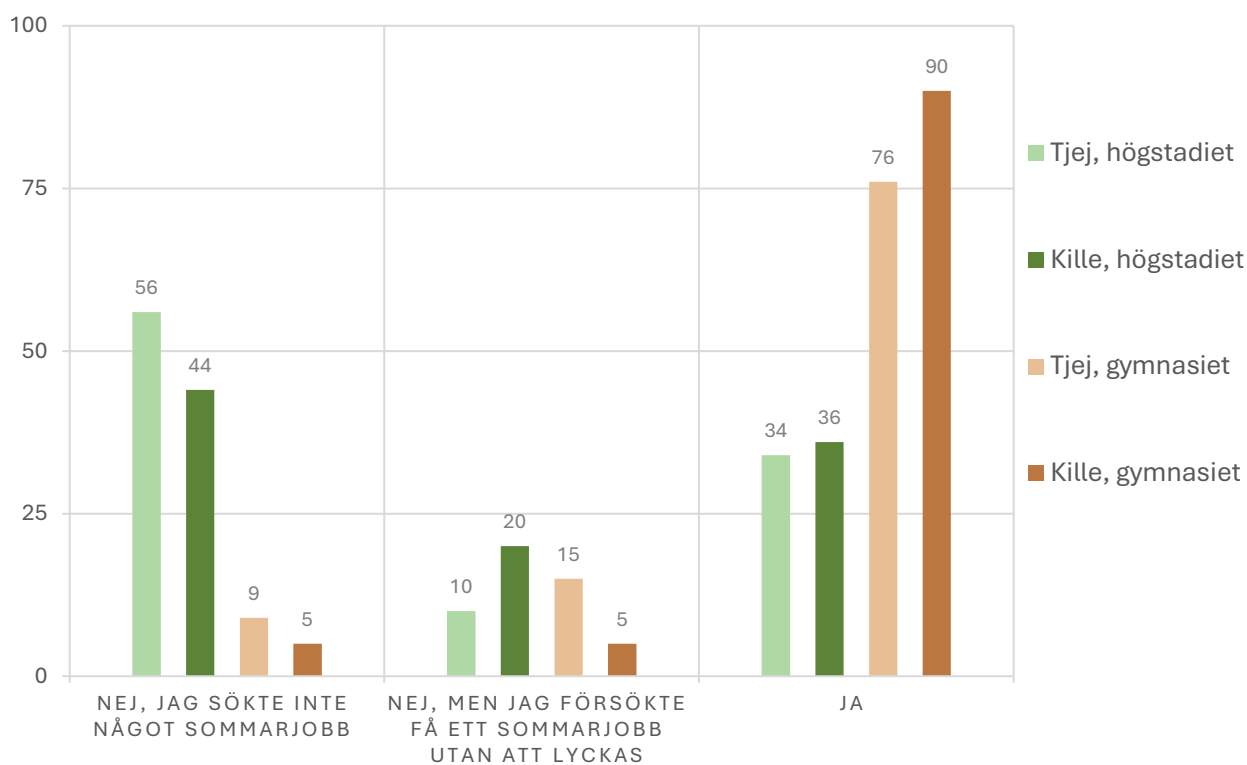
I en rapport från Fryshuset framkommer det även att många ungdomar saknar information om arbetsmarknaden. Rapporten visar att unga vill ha en tydligare bild av hur arbetslivet fungerar, vilka arbetsuppgifter olika yrken har och vad som krävs för att komma dit.²⁴

²² MUCF 2023: Ung idag 2023

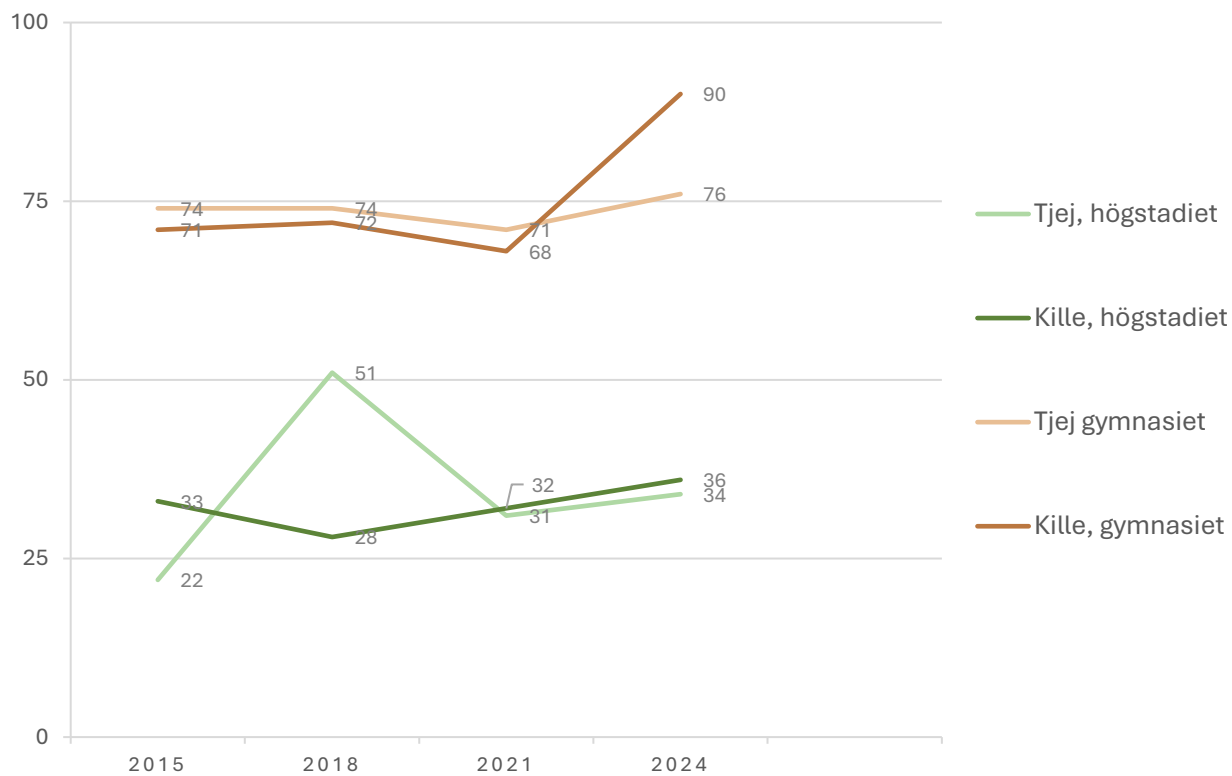
²³ Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige

²⁴ Fryshuset 2022: Ungas framtid på arbetsmarknaden

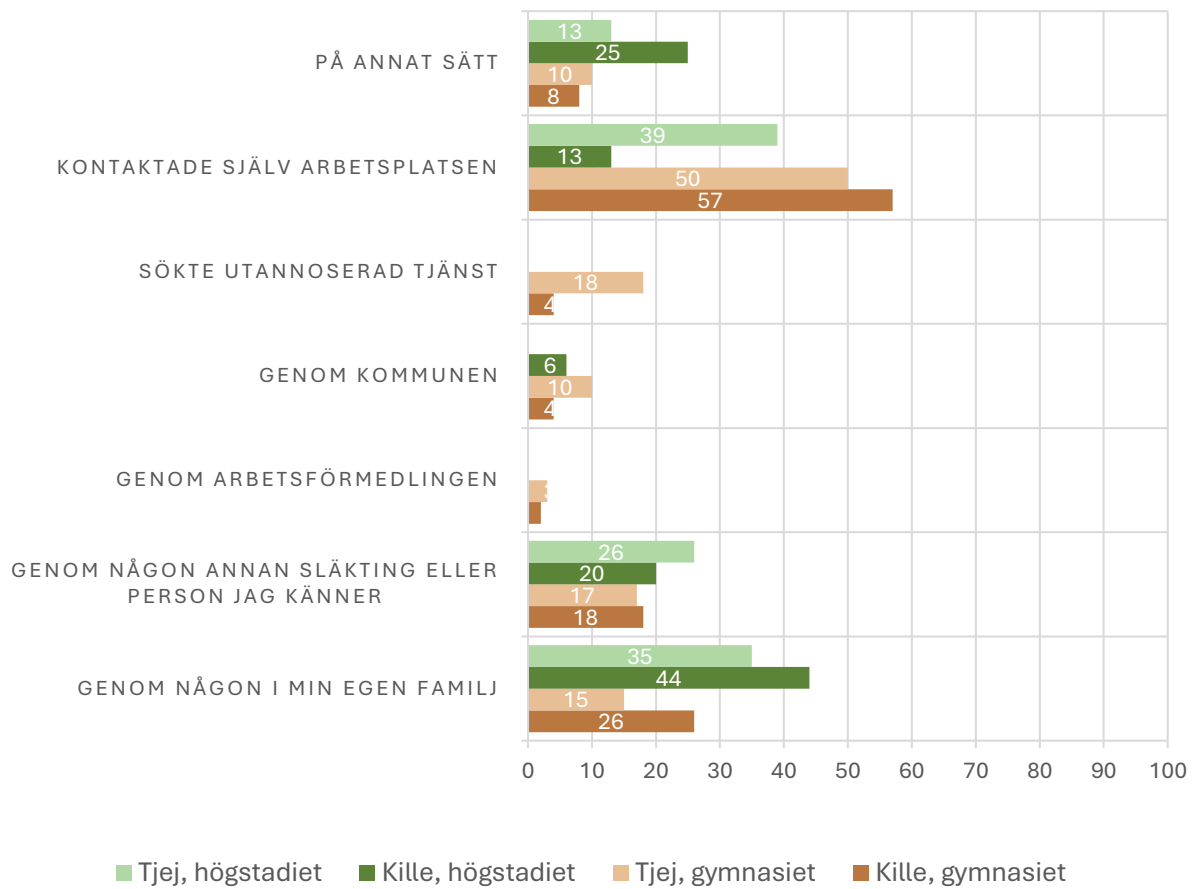
G1. Hade du ett sommarjobb i somras?

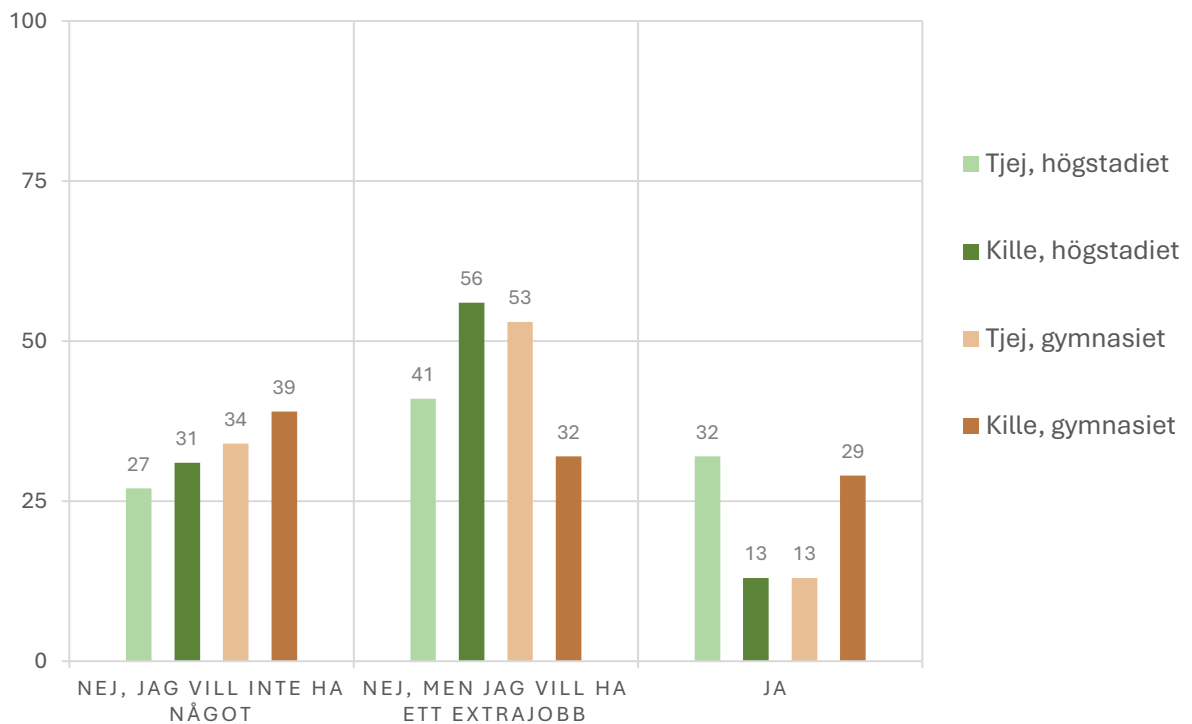
G1a Hade du ett sommarjobb i somras? Andelen som svarat "ja", utveckling över tid.

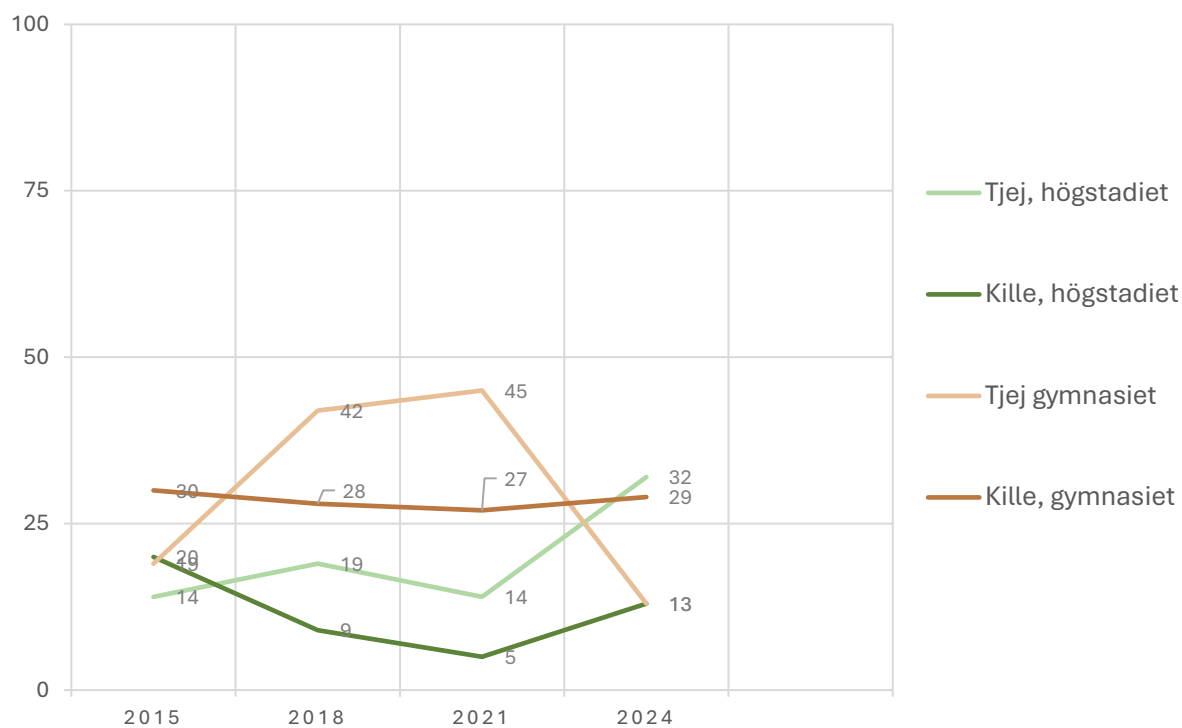
G1b Hur fick du ditt sommarjobb?

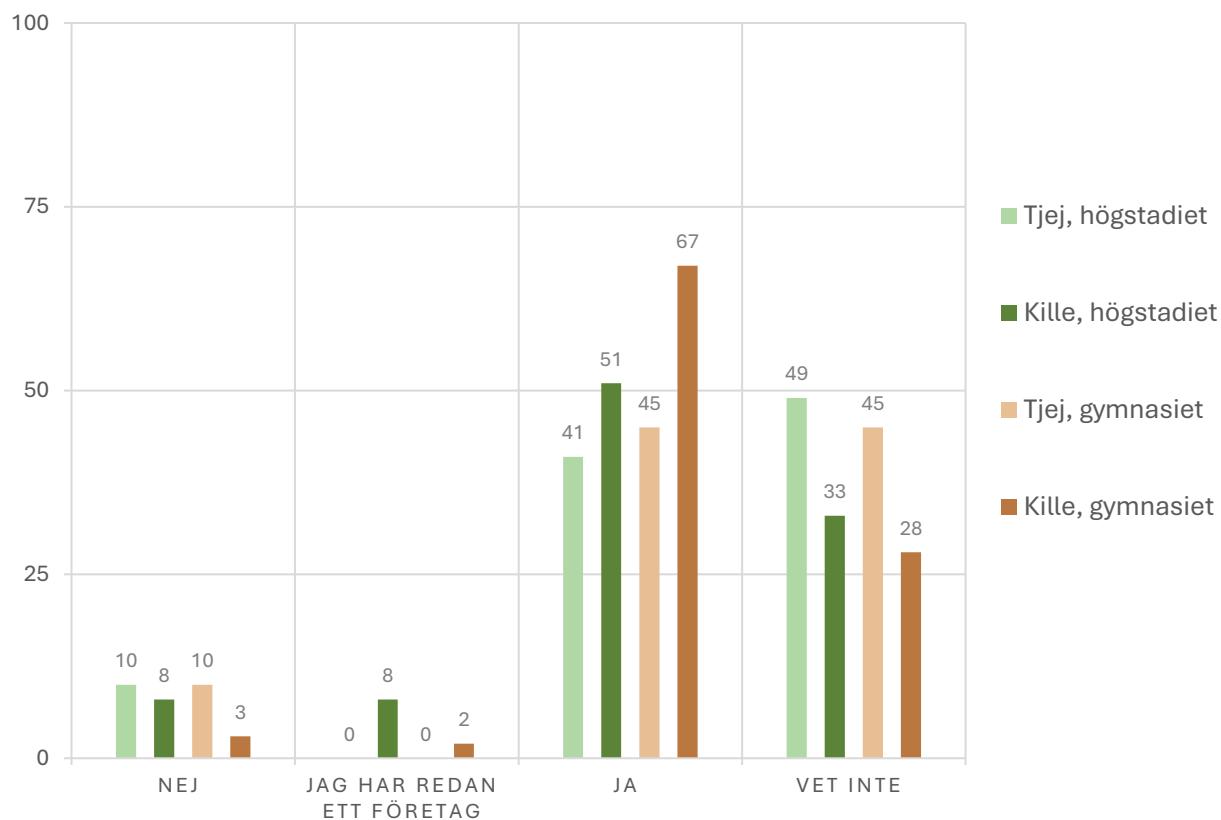
G2. Har du något extrajobb just nu?

G2a. Andelen med extrajobb, utveckling över tid

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

Hur kan Rättviks kommun bli en mer attraktiv plats att bo på?

Högstadiet

Fixa fler gymnasieeval och inriktningar

Större gymnasium

Dom kan inte göra något. Jag tycker det är härligt

Jag tycker det är bra för det finns bra gymnasium och sånt som gör att jag vill bo kvar

Tror det med att flytta handlar om att upptäcka nya platser & flytta hemifrån. Inte för att kommunen är dålig.

Kanske fler jobbmöjligheter till framtiden

Jag vill stanna för att det är närmare då slipper jag pendla och det är ganska trevligt. Men tex nu till julen hade det varit trevligt om ett ljudsystem sattes upp i centrum så julmusik kunde spelas

Gymnasiet

Fler arbetsmöjligheter, utbildningsmöjligheter

Fler möjligheter att läsa vidare

Det är fint här, vet inte.

Mer aktiviteter för ungdomar att göra på fritiden, enklare att få jobb som ung.

Billigare gym, billigare fika

Större möjligheter för bättre jobb, bra boende fler platser och program på gymnasiet

Mer jobb inom häst, se till att miljön ute är fin och inte massa skräp.

Bättre kollektivtrafik på helger och till evenemang m,m

Mer aktiviteter på kvällstid. Billigare fritidsaktiviteter

Det är ett för litet samhälle för att vilja stanna

Mer aktiviteter och friluftsliv, mer affärer

Fler jobbtillfällen och möjligheter för unga

Mer aktiviteter, ädelfiske, hyra båt.

Rusta upp byggnader, måla om osv dom är fula

Mer valmöjligheter på vad man kan göra, tex kunna hyra fiskebåtar, hopptorn i siljan. Bättre kollektivtrafik och billigare.

Mera lampor

ICE racing

Mer jobb för unga/sommarjobb.

Det är perfekt

Utveckla miljön till unga och inte bara till den äldre generationen

Snabbare sjukvård (vårdcentralen) otrygghet i att inte ha bra hjälp i närheten.

Redan vackert, Mer konsteter med lokal musik

H FRAMTID

I detta avslutande avsnitt i LUPP-enkäten redovisas resultatet på frågor som behandlar ungdomarnas syn på framtiden, vad de kan tänkas vilja göra i framtiden samt om de planerar att flytta från kommunen de bor i.

Som tidigare nämnt i avsnittet om arbete så kan en ökad medvetenhet bland unga om krav och svårigheter på arbetsmarknaden bidra till oro över framtiden.²⁵ I en rapport från MUCF lyfts några ytterligare förklaringar till att unga oroar sig över framtiden: att inte klara av studier, jobb eller sin egen försörjning i framtiden. Klimatet, det politiska läget, samhällskriser och ett hårt tonläge i samhällsdebatten är ytterligare förklaringar till varför unga oroar sig över framtiden.²⁶

Liknande förklaringar tas bland annat upp i Bris årsrapport 2023, där pågående krig, klimatförändringar och den ekonomiska utvecklingen konstateras påverka ungas mående och framtidstro.²⁷ I en annan rapport från Bris konstateras även bland annat att relationer, existentiella frågor och identitet kan skapa oro för framtiden bland unga.²⁸

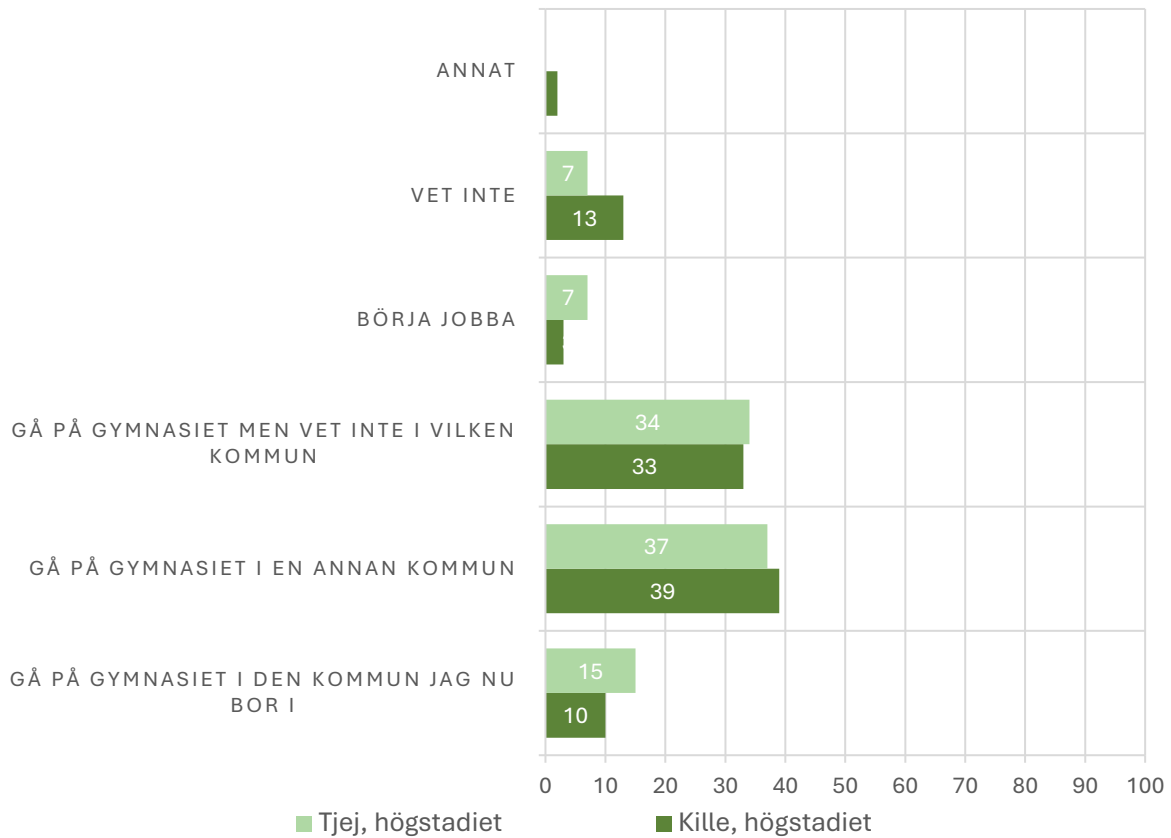
²⁵ Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?

²⁶ 2 MUCF 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva - En kartläggning om ungas psykiska hälsa

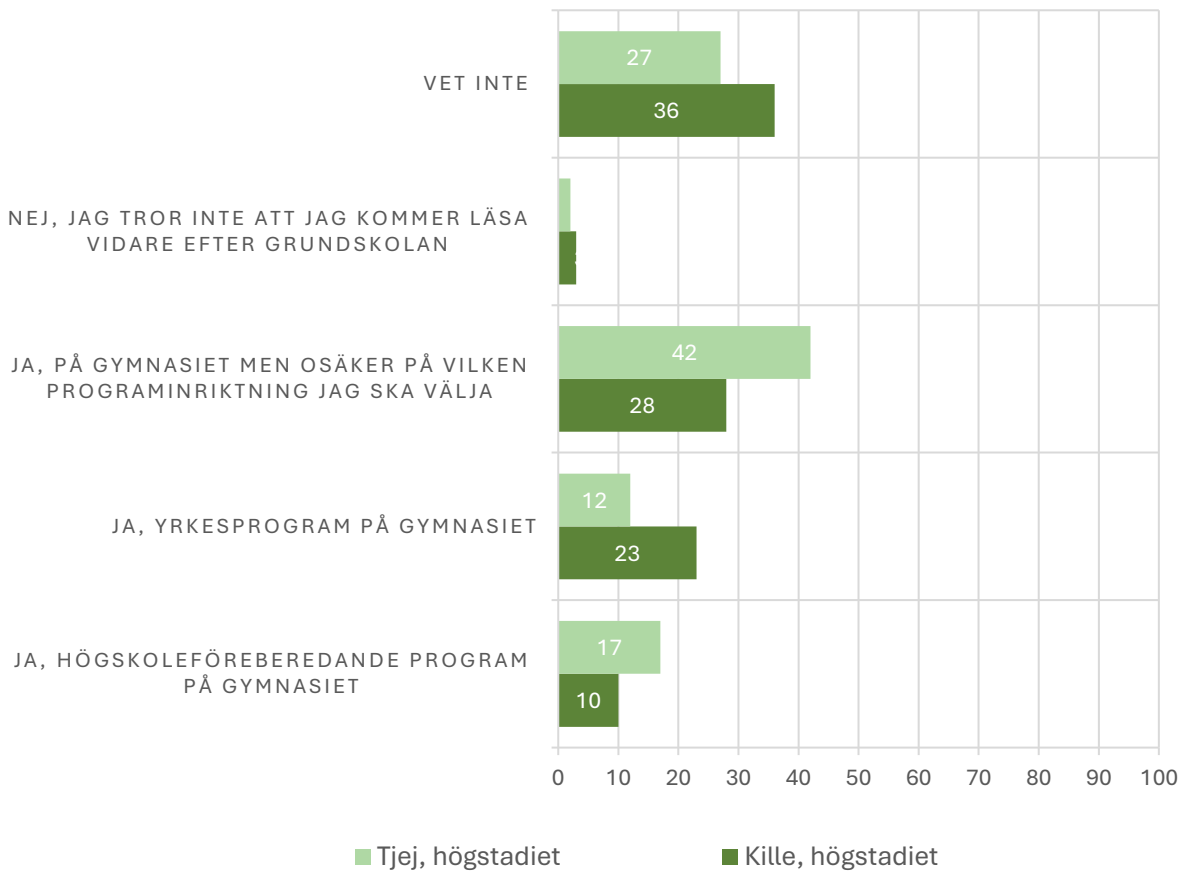
²⁷ Bris 2023: Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld

²⁸ Bris 2020: Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar

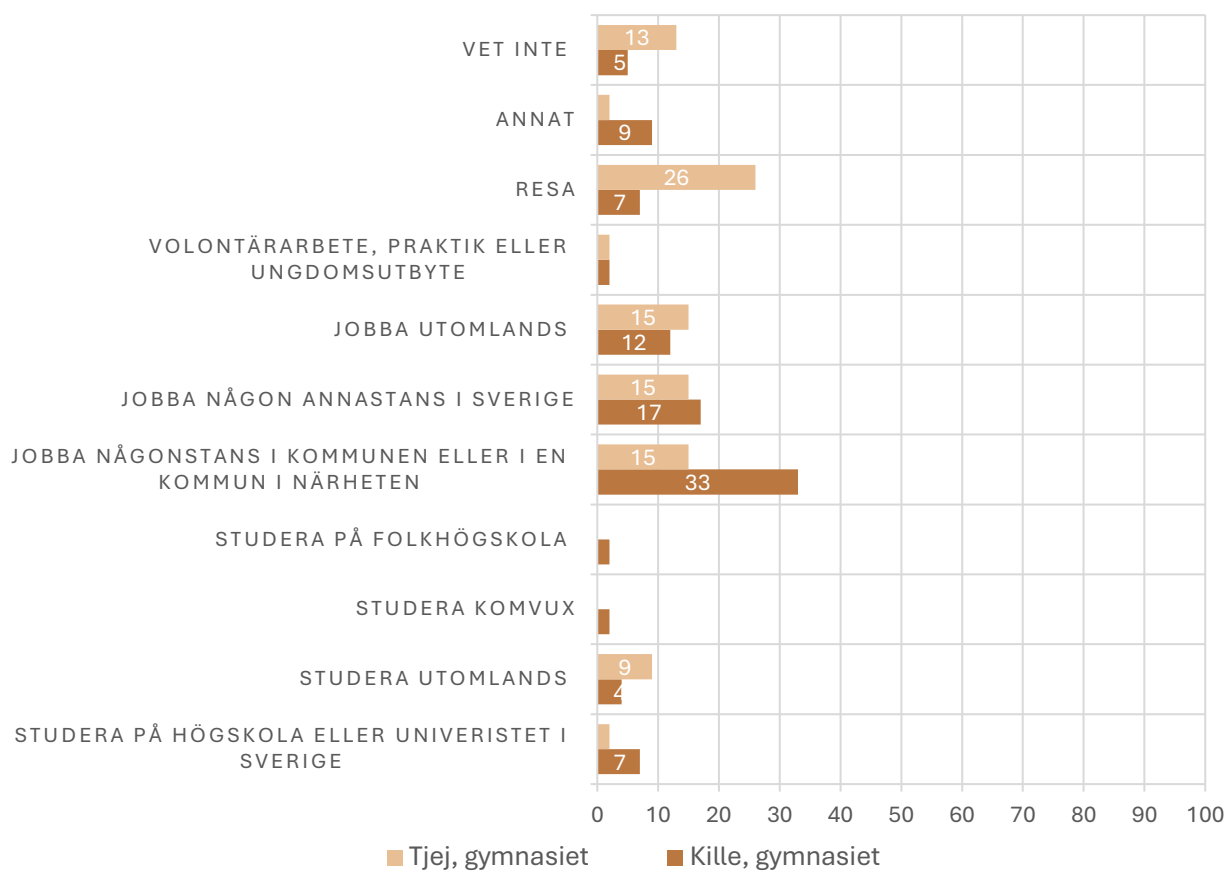
H1. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

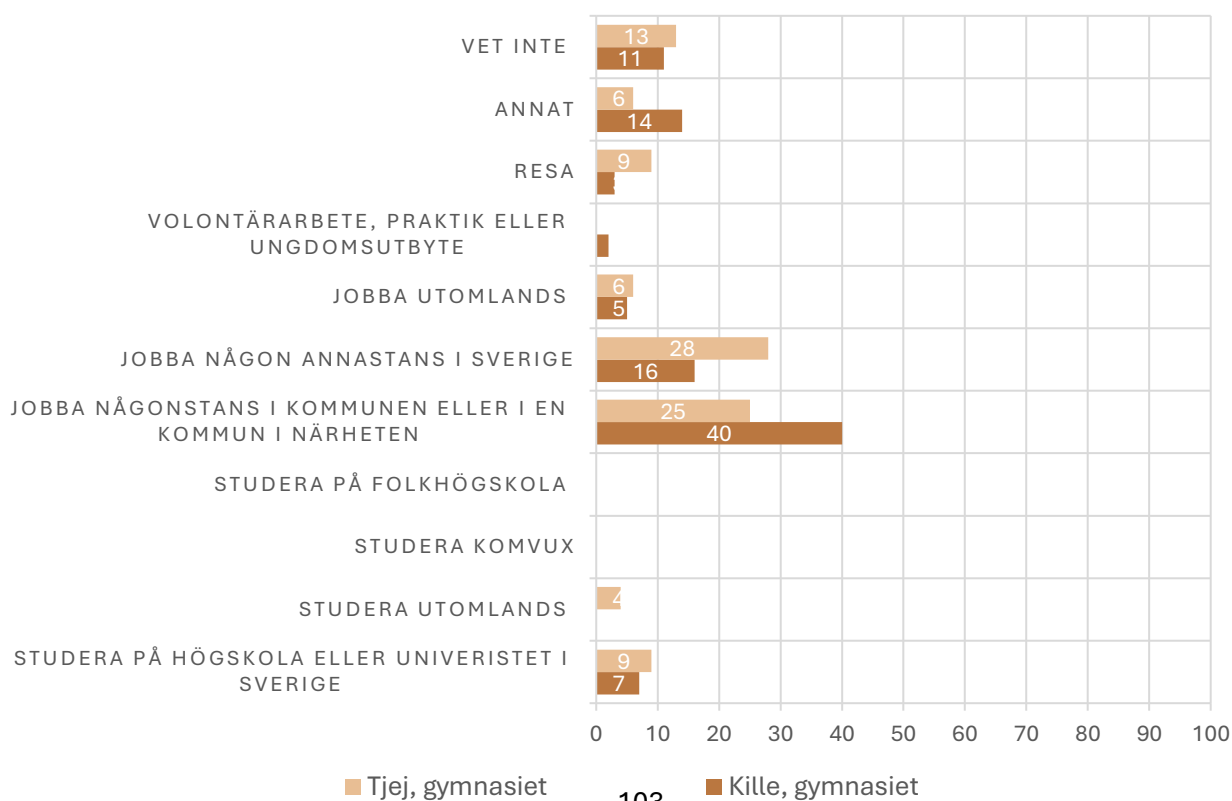
H2. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan? (direkt eller senare)

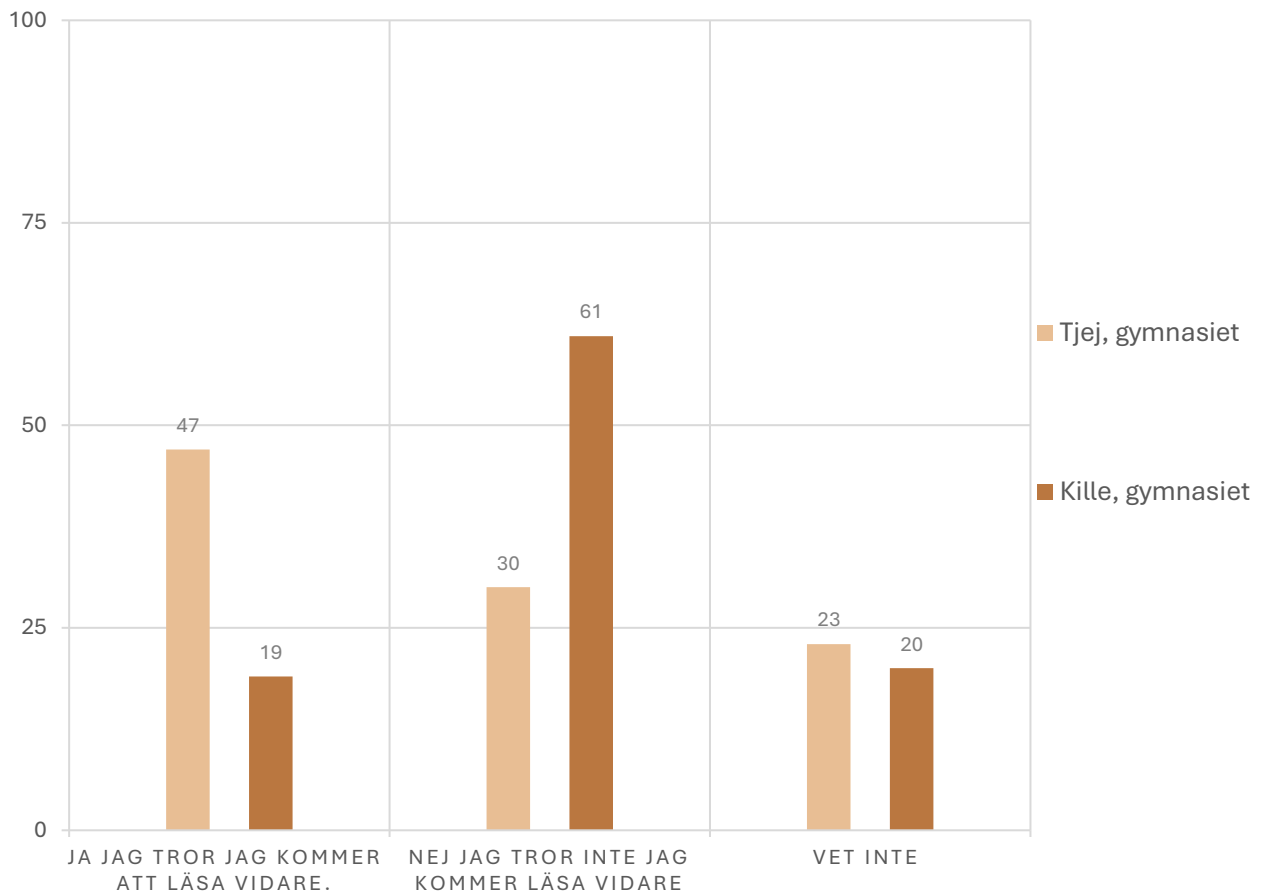
H3. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?

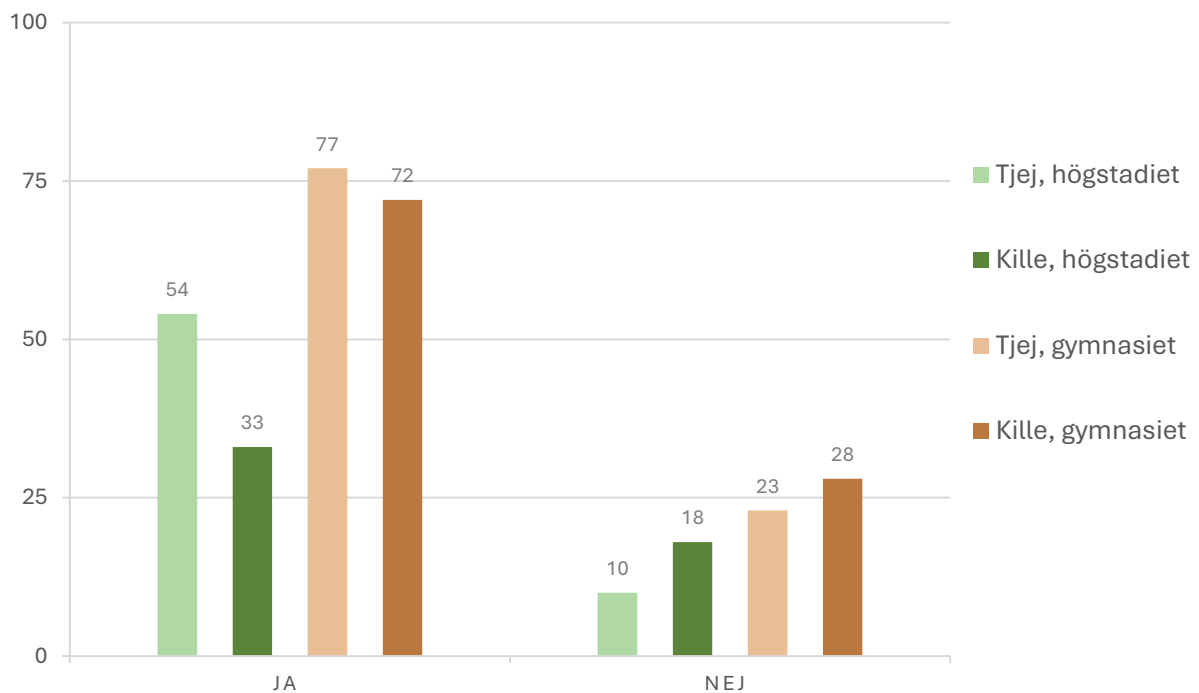
H3a. Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?

H4. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet?

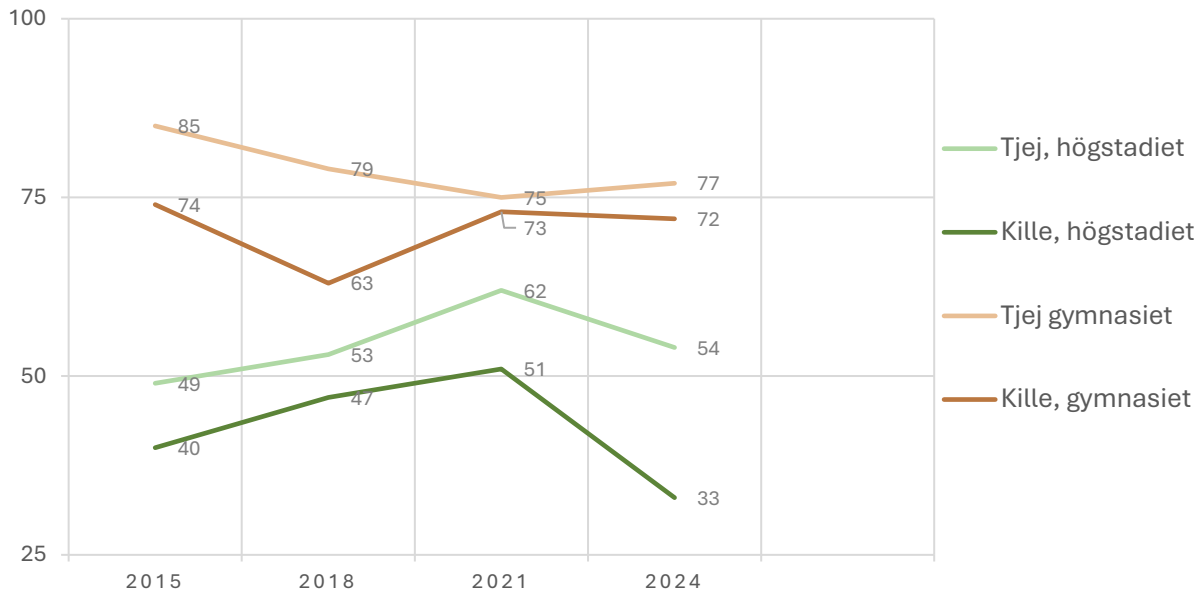

H5. Tror du att du kommer att flytta från den kommun där du bor?

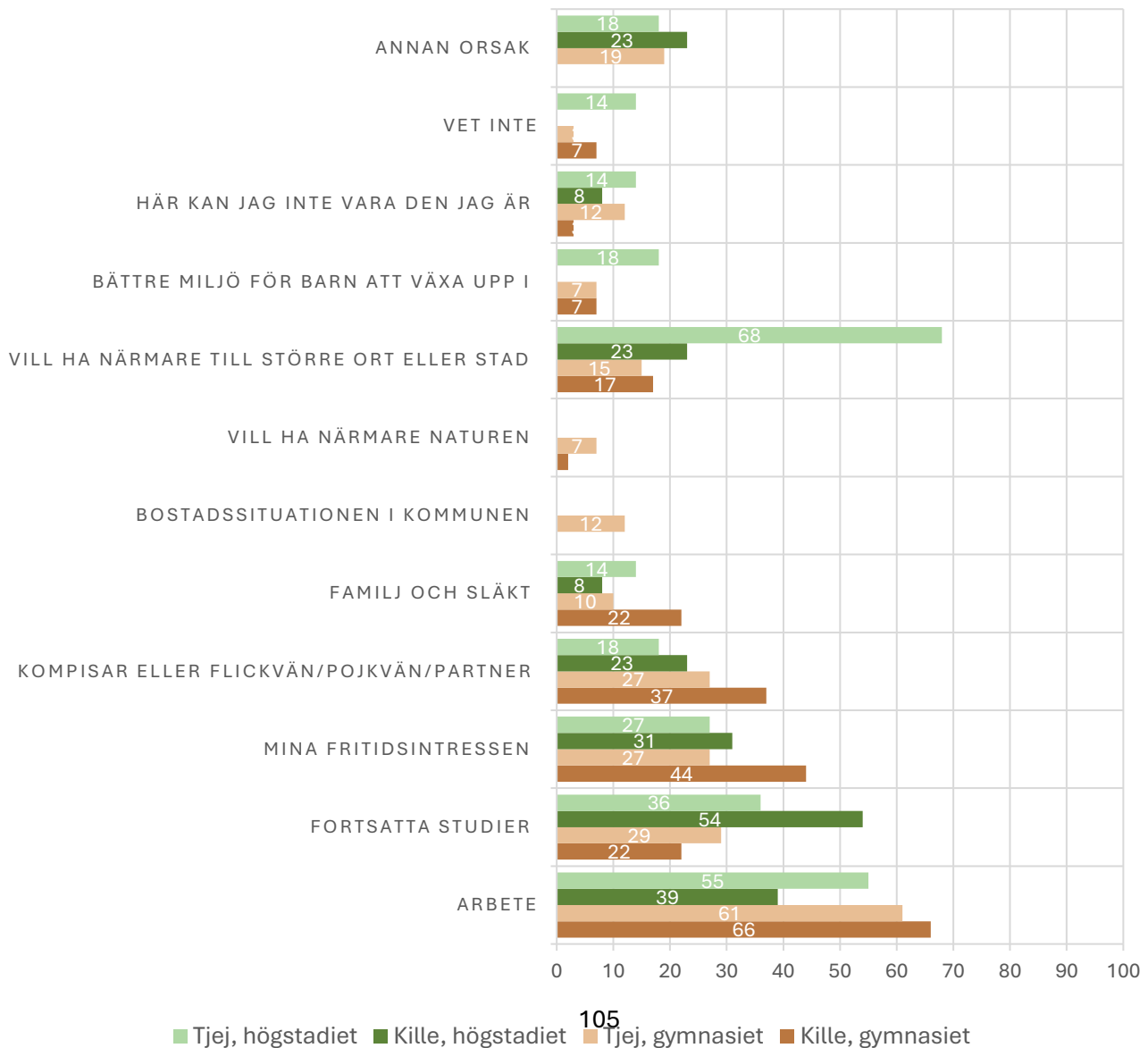

*På frågan har mellan 35-50 % svarat att det inte tänkt på det.

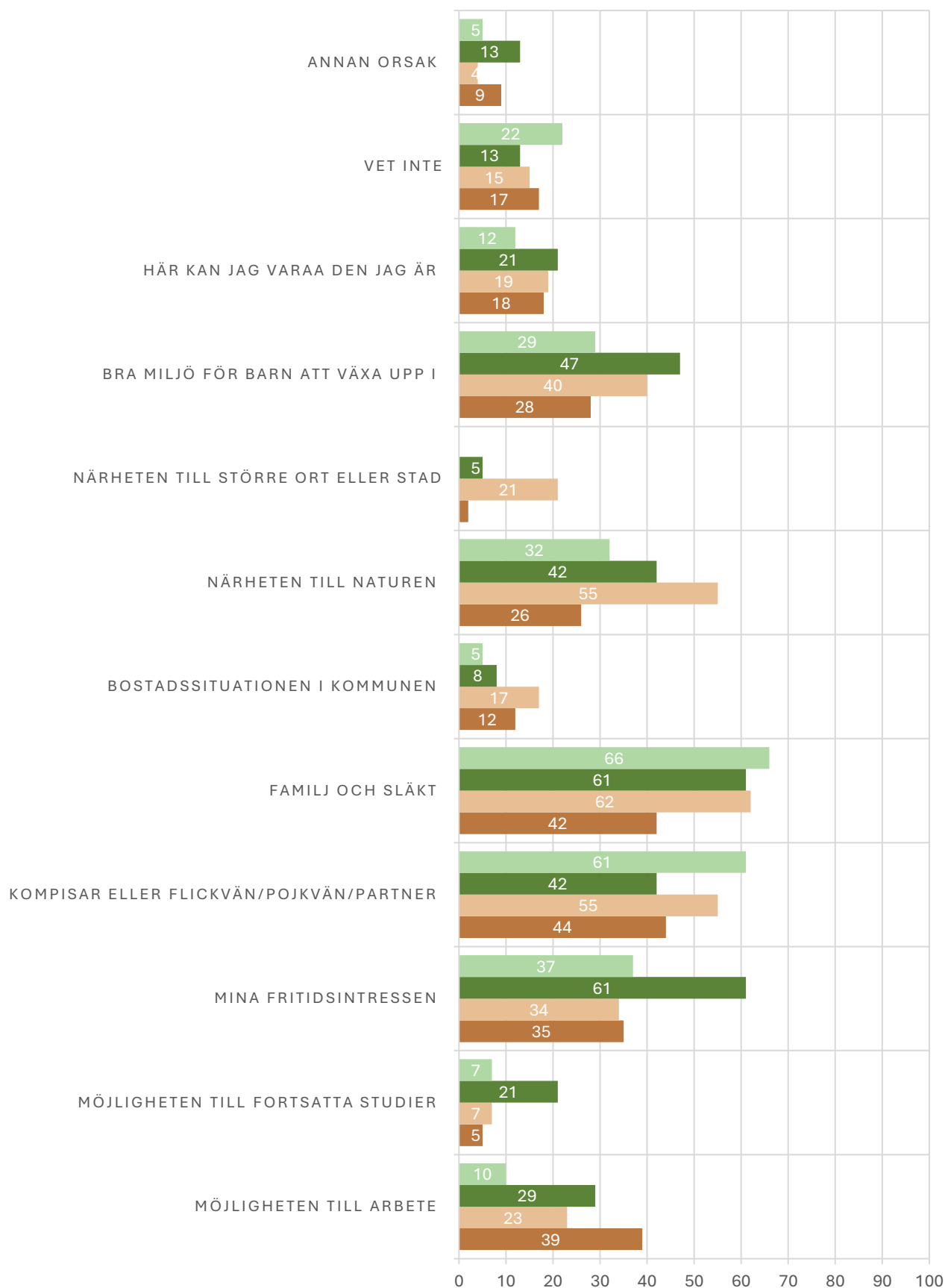
H5a. Andelen som tror de kommer flytta, utveckling över tid.

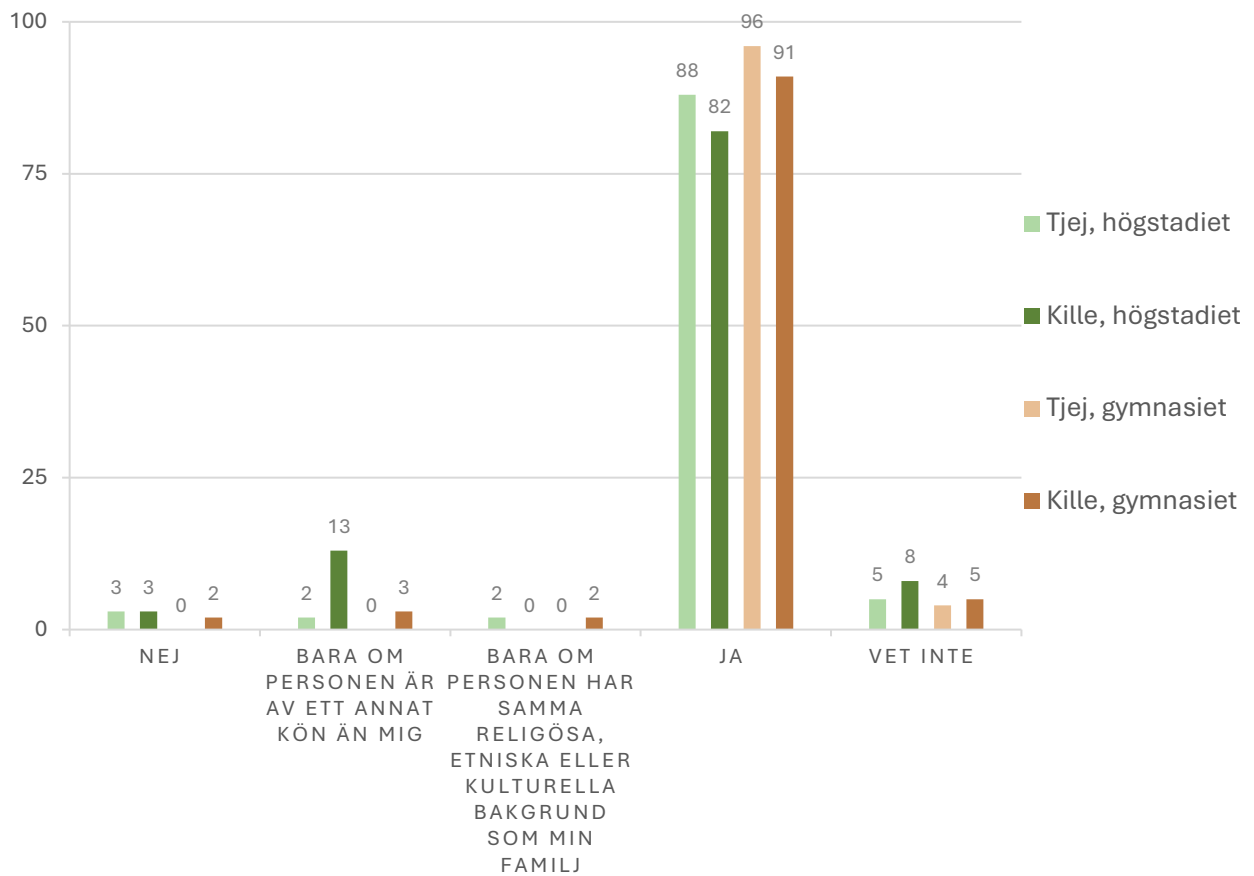
H5b. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen där du bor?

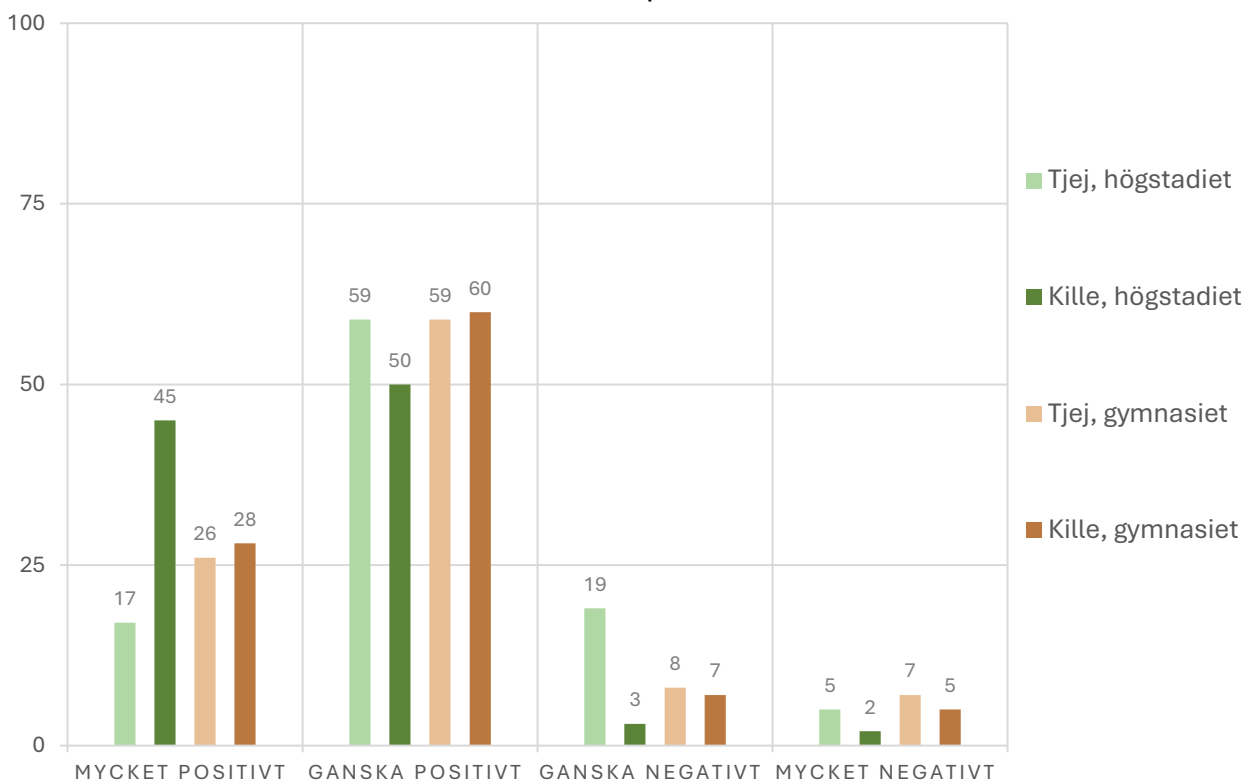
H6. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

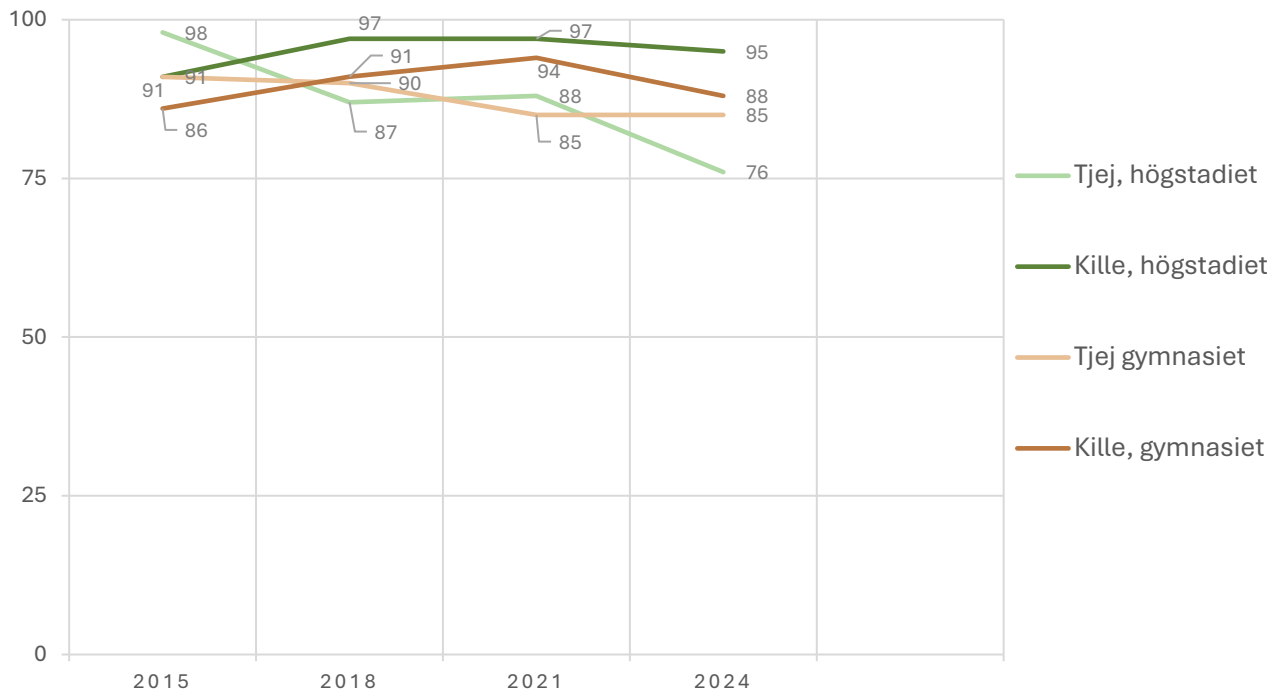
H7. Får du gifta dig med vem du vill?

H8. Hur ser du på framtiden?

H8a Hur ser du på framtiden? Andelen som svarat "mycket" och "ganska positivt".
Utveckling över tid

Referenslista

- Bris 2020: Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar
- Bris 2023: Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld
- CAN:s nationella skolundersökning 2024
- Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2017–2018
- Folkhälsomyndigheten. Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017/2018 – grundrapport. 2018.
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?
- Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017–2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?
- Folkhälsomyndigheten 2023: Folkhälsan i Sverige - Årsrapport 2023
- Forte 2022: Ungas organisering och politiska deltagande. En kunskapsöversikt
- Friends 2022: Mobbningsens Förekomst - Tre barn utsatta i varje klass
- Fryshuset 2022: Ungas framtid på arbetsmarknaden
- MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
- MUCF. Ungas rätt till en meningsfull fritid – tillgång, trygghet och hinder. Ung idag. 2020.
- MUCF 2021: Vilja att förändra
- MUCF 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang
- MUCF. Barn och unga som utsatts för brott – Kort analys av Barnombudsmannen och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. 2021
- MUCF 2023: Att inte bara överleva, utan att faktiskt också leva - En kartläggning om ungas psykiska hälsa
- MUCF 2023: Ung idag 2023
- MUCF 2024: En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet
- SKL 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.
- Skolinspektionen 2018: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen
- Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet
- Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar
- Skolverket 2023: Faktorer för framgångsrik skolutveckling